विषयसूचि

परिच्छेद १: परिचय ____ 3

१.१ पृष्ठभूमि: ____ 3

१.२ उद्देश्य: ____ 3

१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु ____ 4

१.४ तयारी विधि तथा प्रक्रिया ____ 5

१.५ वस्तुस्थिती विवरणको सिमा: ____ 5

परिच्छेद २: गाउंपालिकाको चिनारी ____ 7

२.१. भौगोलिक अवस्थिती तथा हावापानी ____ 9

२.२. ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण ____ 9

२.३ स्थानीय निकाय पुर्नसंरचनामा वर्दगोरिया गाउंपालिका ____ 9

२.४. राजनीतिक अवस्थिति ____ 10

२.५. धरातलीय अवस्था, भू उपयोग ____ 10

२.६. नदी तथा ताल तलैयाको विवरण ____ 10

२.७. सार्वजनिक भवन, पाटी पौवा र चौतारा ____ 11

२.८ खेलकुद तथा मनोरञ्जन ____ 12

२.९. साास्कृतिक उत्कृष्टता ____ 13

२.१०. विकासका सम्भावनाहरु: ____ 20

परिच्छेद ३: पारिवारिक तथा जनसंख्याको विवरण ____ 21

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था ____ 22

३.२. उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण ____ 23

३.३. भाषाका आधारमा जनसंख्या विवरण ____ 24

३.४. धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण ____ 24

३.५. जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण ____ 25

३.६. लिंगका आधारमा घरमुलीको विवरण ____ 27

३.७. पेशाका आधारमा जनसंख्या विवरण ____ 29

३.८. अपांगताका आधारमा जनसंख्या विवरण ____ 30
३.९. व्यक्तिगत घटना सम्वन्धि विवरण ____ 32
३.१०. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट लाभान्वित विवरण ____ 33
३.११. घर भाडामा लगाइएको आधारमा परिवार संख्याको विवरण ____ 34
परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था ____ 35
४.१. प्रमुख आर्थिक विवरण ____ 37
४.२ भु–उपयोग तथा स्वामित्व ____ 43
४.३ कृषि तथा पशू विकास ____ 46
४.४ उद्योग, व्यापार तथा बैंकिङ ____ 58
परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था ____ 70
५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास ____ 72
५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण ____ 91
५.३ खानेपानी तथा सरसफाई ____ 103
५.४. महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण ____ 109
परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति ____ 116
६.१. वन क्षेत्रको अवस्था ____ 116
६.२ विपद् जोखिम व्यवस्थापन ____ 117
परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था ____ 121
७.१. यातायात पूर्वाधार ____ 121
७.२ विद्यूत तथा बैकल्पिक उर्जा ____ 125
७.३ सञ्चार तथा प्रविधि ____ 127
७.४. आवास तथा भवन ____ 130
परिच्छेद ८: संस्थागत विवरण ____ 134
८.१. संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था ____ 134
८.२. संस्थागत सम्वन्ध र नागरिक संगठन ____ 149
८.३ ऐन, नीति, नियम र कार्यप्रणाली ____ 150

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि:

नेपालको संविधान अनुसार नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ र स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ ले स्थानीय तहलाई आ-आफ्नो क्षेत्रको वार्षिक, आवधिक तथा रणनीतिक विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन र दीर्घकालीन योजनाहरु तयार गर्ने, कार्यान्वयन गर्ने र अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ। सो अनुसार स्थानीय तहको आवधिक, रणनीतिक विषय क्षेत्रगत एवं बार्षिक योजना तर्जुमा र नतिजा अनुगमनको लागि क्षेत्रगत स्थितिसहित स्थानीय तहको वस्तुस्थिती विवरण तयारी आवश्यक रहेको छ । उक्त विवरणमा आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन तथा वातावरण र संस्थागत विकासका क्षेत्रमा स्थानीय तह भित्र रहेका भौतिक, प्राकृतिक, धार्मिक, साँस्कृतिक, सामाजिक, मानवीय स्रोत साधनहरुको तथ्याङ्कको विश्लेषण र प्रस्तुति संलग्न हुन आवश्यक छ।

स्थानीय योजना तर्जुमा, कार्यान्वन तथा अनुगमनलाई सूचनामा आधारित, व्यवस्थित, एकीकृत, नतिजामूलक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी बनाउन वस्तुस्थिती विवरणले गाउँपालिका, नगरपालिका तथा अन्य विकास प्रदायक संस्थालाई महत्वपूर्ण आधार प्रदान गर्दछ । तसर्थ वस्तुस्थिती विवरणमा योजना तर्जुमा, नतिजा अनुगमन तथा सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक आधारभूत विवरण संकलन गर्ने र निश्चित अवधिमा त्यसलाई अद्यावधिक गर्दै उपलब्ध स्रोत साधनको समुचित उपयोग गरी दिगोविकास तथा सुशासन सुनिश्चित गर्नुपर्ने हुन्छ।

त्यसका लागी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले उपलब्ध गराएको गाउँ तथा नगर वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यविधि २०७५ अुनसारको मार्गदर्शन अनुसार मोवाईल एप्सको प्रयोग मार्फत पारिवारिक विवरण र संस्थागत विवरण संकलनगरी विवरणको भण्डारण, प्रशोधन रविश्लेणका आधारमा वस्तुस्थिती विवरण प्रकाशन गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै यसको गाउँपालिकाले समय समयमा अद्यावधिक गरी योजना तथा बजेटलाई प्रभावकारी र नतिजामुखी बनाई स्थानीय तहको आर्थिक, सामाजिकरुपमा दिगो विकास गरी नागरिकलाई सुशासनको प्रत्याभुति गराउने लक्ष्यका साथ यो वस्तुस्थित तयार पारिएको छ।

१.२ उद्देश्य:

गाउँपालिकाको समग्र पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, भौगोलिक, भौतिक, वातावरणीय र संस्थागत वस्तुस्थिति विश्लेषण सहितको एउटा दस्तावेज तयार पार्नु ताकी सो दस्तावेजले गाउँपालिकासहित अन्य विकास साझेदारहरुलाई सूचनामा आधारित, व्यवस्थित, एकीकृत, नतिजामुलक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी योजना तर्जुमा, योजनाको कार्यान्वयन तथा अनुगमन गर्नका लागी महत्वपूर्ण आधार प्रदान गरोस् भन्ने यस वस्तुस्थितिको महत्वपूर्ण उद्देश्य रहेको छ।

यस वाहेक यसका विशिष्ट उद्देश्य निम्न अनुसार रहेका छन् ।

- मोवाईल एप्सको प्रयोग मार्फत पारिवारिक तथा संस्थागत विवरण संकलन गरी व्यवस्थित रुपमा राख्नु (online, offline)
- नगरपालिकालाई सूचनामा आधारित योजना तर्जुमा बनाउन, सेवा प्रवाहलाई सुलभ र सरलिकृत बनाउनु,
- गाउँपालिकाको अल्पकालिन, दीर्घकालिन तथा विषयगत योजना तर्जुमा, अनुगमन तथा मूल्यांकनको लागी खण्डीकृत र एकिकृत तथ्यांकहरु उपलब्ध गराउनु,
- गाउँपालिकाको विकासका लागी चासो राख्ने साझेदार निकाय, संस्थाहरु र अनुसन्धानकर्ताहरुलाई वस्तुपरक तथ्य उपलब्ध गराउनु,
- उपलब्ध तथ्यांकहरुको प्रयोगबाट गाउँपालिकामा समावेशी विकास तथा श्रोतहरुको न्यायोचित वितरणमा मद्दत पुर्‍याउनु,

१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु

नगरपालिकाको वस्तुस्थिति (Profile) तयारीका लागी नेपालको संविधानको अनुसूची ८ मा स्थानीय तहको अधिकारको सूचीको क्रमसंख्या ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकार तथा क्रमसंख्या १७ मा वेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरेको छ । नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारहरुको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदनः नेपाल सरकारबाट स्वीकृत सघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको कार्य विस्तृतीकरणले केन्द्रीय तथ्याङ्क अन्तर्गत तथ्याङ्क सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड, राष्ट्रिय तथ्याङ्क प्रणालीको व्यवस्थापन र गुणस्तर निर्धारण, राष्ट्रियस्तरको गणना र सर्वेक्षण व्यवस्थापन, नेपाल स्ट्याण्डर्ड वर्गीकरण र मापदण्ड विकास र प्रयोग तथा तथ्याङ्कसम्बन्धी सल्लाहकारी भूमिका बारे उल्लेख गरेको छ ।

त्यसैगरी, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ दफा ११ को उपदफा २ को च (२) र (३) ङ को (२), (४), (५) र (६) मा स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन, दफा ११ को उपदफा २ थ (१), (२) (३), (४) र (५) मा वेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन तथा दफा १२ को वडा समितिको काम, कर्तव्य अधिकार अन्तर्गत उपदफा २ को (ख) मा तथ्याङ्क अद्यावधिक तथा संरक्षण अन्तर्गत खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनासहितको वडाको पार्श्वचित्र तयार तथा अद्यावधिक गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ अनुसार दिग्दर्शनको दफा ८.२ मा गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुस्थिती विविरण (Profile) तयार वा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ । अद्यावधिक वस्तुस्थिती विविरण आफ्नो Website मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

गाउँ/नगर वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यविधि, २०७५ मा उपलब्ध मार्गनिर्देशन बमोजिम अनुसूची ३ को (क) संस्थागत तथ्यांक संकलन, सर्वेक्षण फाराम र (ख) पारिवारिक विवरण संकलन फाराम बमोजिम मोवाईल एप्सको प्रयोग गरी तथ्यांक संकलन गरिएको छ । जसमा प्रश्न बमोजिमको जि.आई.एस नक्सा पनि हुने छ व्यवस्था छ । यसका साथै वस्तुस्थिती विवरण संकलन कार्य शुरु गर्नु पूर्व गाउँपालिकाका प्रतिनिधिहरु विषयगत शाखाका कर्मचारीहरु र गाउँपालिकाका कर्मचारीहरुविच छलफल, सल्लाह र सुझावहरुलाई समेटेर यो वस्तुस्थिति तयार पारिएको छ ।

१.४ तयारी विधि तथा प्रक्रिया

- संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले उपलब्ध गराएको गाउँ/नगर वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यविधि, २०७५ अनुसार पारिवारिक तथा संस्थागत तथ्यांक संकलनका लागी तयार पारिएको प्रश्नहरुका बारेमा गाउँपालिकासँग छलफल गरि सल्लाह सुझाव संकलन गरियो । सो छलफलबाट आएका सुझावहरु समेट्दै प्रश्नहरुलाई Kobo collect द्वारा गाउँपालिकाका नाममा मोवाईल एप्स तयार गर्ने ।
- पहिलो चरणमा पारिवारिक तथ्यांक संकलन गर्नका लागी वस्तुस्थिति विवरण संकलनमा सहयोग पुर्‍याउनका लागि गाउँपालिकाको तर्फबाट एक जना सम्पर्क व्यक्ति तोकियो । उक्त सम्पर्क व्यक्तिको सहयोगमा वडाका सम्पूर्ण वडा अध्यक्षज्यूहरुलाई गणक छनौटका लागी अनुरोध गरियो र वडा अध्यक्षज्यूहरुले प्रत्येक वडाबाट दुई दुई जनाका दरले गणकहरु छनौट गरियो ।
- गणक छनौट अभिमुखिकरण र परिचालनः प्रत्येक वडाबाट गणकहरु छनौट भएर आईसकेपछि गणकहरुको नाम मोवाईल एप्सको System मा राखियो ताकी वहाँहरुलाई तथ्यांक संकलनका क्रममा अनलाईन अनुगमन गर्न सकियोस र छिटो भन्दा छिटो काम गर्न सकियोस् । तत् पश्चात गणकहरुलाई एक दिनको तथ्यांक संकलनको प्रक्रिया, प्रश्नोत्तर सम्वन्धि अभिमुखिकरण गरियो । अभिमुखिकरण पछि एक दुई दिन गणकहरुलाई परिक्षणका लागी तथ्यांक संकलन कार्य गर्न लगाईयो । त्यसपछि गणकहरुलाई सम्वन्धित वडामा तथ्यांक संकलनका लागी परिचालन गरियो ।
- तथ्यांक प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोतनक्सा तयारीः नगरपालिकाको सम्पूर्ण पारिवारिक तथ्यांक मोवाईल एप्सबाट आउने र अनलाईन डाटा प्रणालीमा बस्ने भएका कारण सूचना तथा प्रविधिमा दक्ष व्यक्तिले तथ्यांकको प्रशोधन, विश्लेषण र श्रोतनक्सा तयार पार्ने मुख्य जिम्मेवारी दिईएको छ ।
- मस्यौदा प्रतिवेदन तयारी र प्रस्तुतिः तथ्यांक संकलनका क्रममा कतिपय तथ्यांकहरु छुटेका पनि हुन सक्छन्, कतिपय, नमिलेका पनि हुन सक्छन् त्यसैले छुटेका कुरालाई अध्यावधिक गर्ने, संकलित तथ्यांकमा सम्वन्धित सवैको सल्लाह सुझाव संकलन गरि वस्तुस्थिती विवरणलाई अन्तिमरुप दिनकालागी मस्यौदा प्रतिवेदन तयार पारी कार्यपालिका सदस्य, गाउँपालिका र विषयगत कर्मचारीहरुविचमा एक दिन प्रतिवेदन प्रस्तुतिकरण गरिने छ ।
- गाउँपालिका वस्तुस्थिती विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयारीः मस्यौदा प्रतिवदेन प्रस्तुतिकरणबाट आएका सल्लाह सुझावहरु अनुसार गाउँपालिका वस्तुस्थित विवरणलाई अन्तिम रुपदिईने छ र गाउँपालिकासँगको सम्झौता अनुसार वस्तुस्थिती विवरणको प्रिन्ट गरि गाउँपालिकामा अन्तिम प्रतिवेदन पेश गरिने छ ।

१.५ वस्तुस्थिती विवरणको सिमाः

गाउँपालिका वस्तुस्थिती विवरणमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रलायले उपलब्ध गराएको कार्यविधी, २०७५, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिश्दर्शन २०७४ र नेपालको संविधानमा व्यवस्थाभएको अनुसूची ८ बमोजिम स्थानीय सरकारका

एकल अधिकारमा उल्लेख भए वमोजिम, विगतमा भईरहेका अभ्यास र वर्तमान गाउँपालिकाका आवश्यकता अनुसार यो वस्तुस्थिती विवरण संकलन गरिएको छ । यस विवरणमा पारिवारिक तथ्यांक पूर्णतया प्राथमिक तथ्यांक संकलन प्रणाली अनुसार मोवाईल एप्सको प्रयोगद्धारा संकलन गरिएको छ भने संस्थागत विवरण द्धितिय तथ्यांकमा आधारित छ । जसमा सरकारी, गैरसरकारी, संस्थानहरु, गाउँपालिकाका विभिन्न शाखा, उपशाखा र वडाहरुबाट तथ्यांक संकलन गरिएको छ । साथै यस वस्तुस्थिती विवरणमा विभिन्न श्रोत नक्साको प्रयोग पनि गरिएको छ । यस तथ्यांकको मुख्य विशेषता भनेको गाउँपालिकाले आफ्नो सुविधा अनुसार यसलाई online र offline दुवै तरिकाले राख्न सक्छ । यसको प्रभावकारी प्रयोगमार्फत आफ्नो गाउँपालिकामा अल्पकालीन, दीर्घकालिन योजना, गौरवका आयोजना, लक्षित वर्गका लागी योजना बनाई लागूगर्न सक्छ । साथै यसलाई online द्धारा नै अध्यावधि गर्न पनि सक्छन् ।

परिच्छेद २: गाउंपालिकाको चिनारी

नक्शा - गाउँपालिका

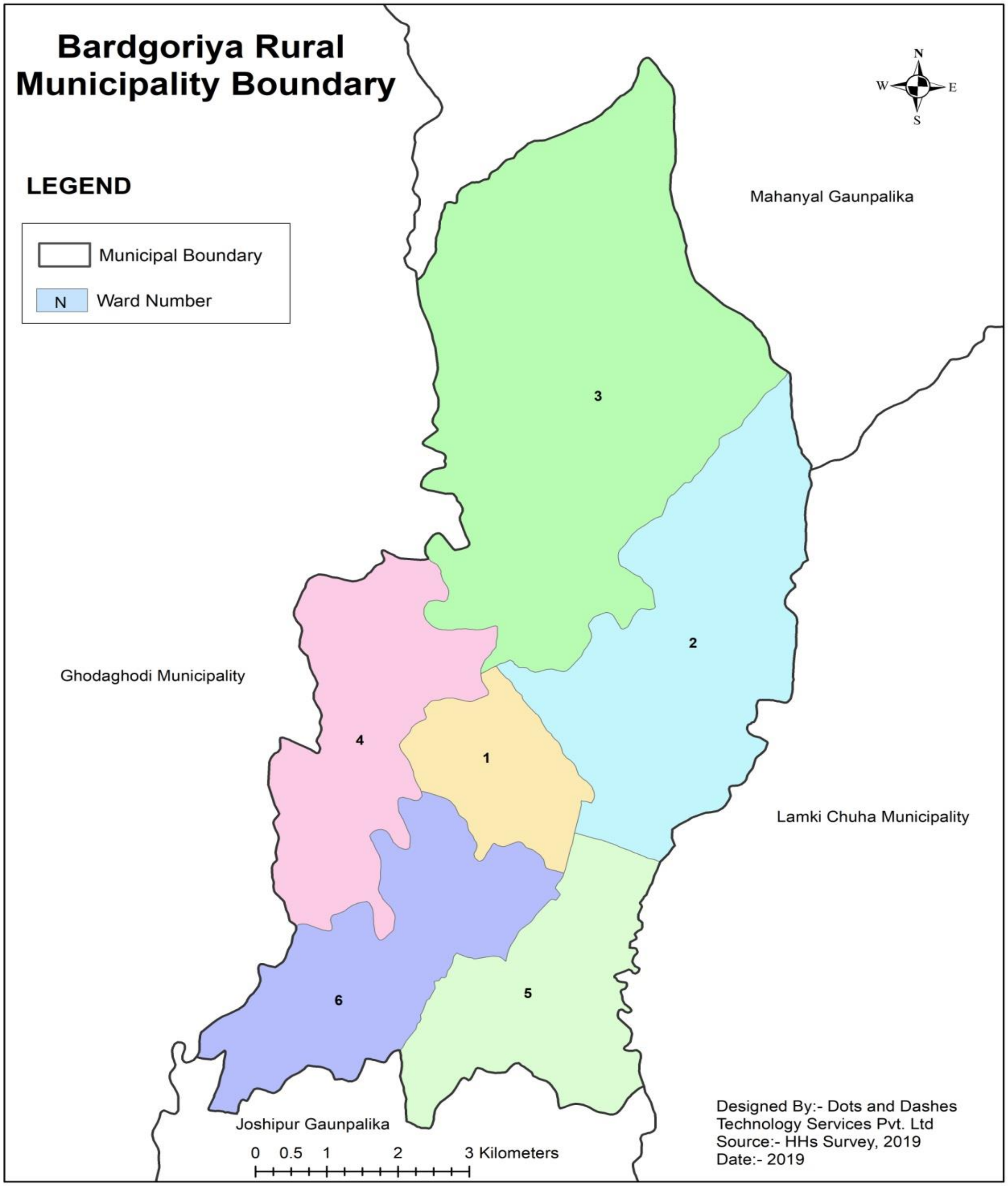

नक्शा - जनसंख्या तथा जनघनत्व

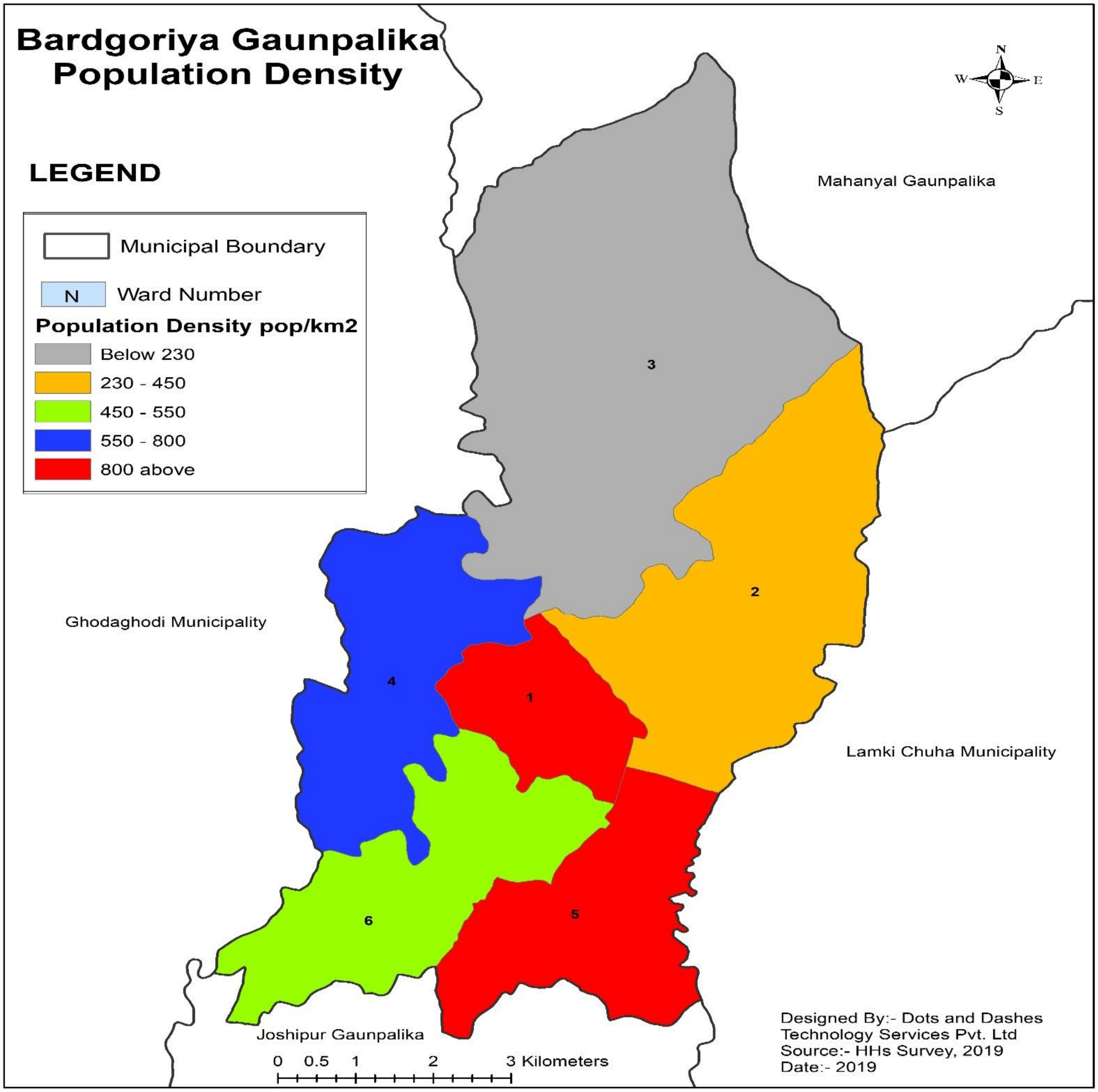

२.१. भौगोलिक अवस्थिती तथा हावापानी

जिल्ला सदरमुकाम धनगढी देखि ७२ किलोमिटर पूर्वमा अवस्थित रहेको बर्दगोरिया गाउँपालिकाको कार्यालय मुडा, कैलाली जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं.२ मा पर्दछ । बगोरिया गाउँपालिका २८.२५ उत्तरी अक्षांश तथा ८१.२४ पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित रहेको छ । समुद्र सतह देखि १४५ मिटर उचाईमा रहेको यस गाउँपालिकामा उष्ण उपोषण, समशितोष्ण हावापानी भएको पाईन्छ । यस गाउँपालिकाको उत्तर दिशामा मोहन्याल गाउँपालिका, दक्षिणमा जोशिपूर गाउँपालिका, पूर्वमा लम्की चुहा नगरपालिका र पश्चिममा घोडाघोडी नगरपालिका सँग सिमाना जोडिएको छ । नेपालका २२ तराई जिल्लाहरु मध्येको एक कैलाली जिल्लामा यो गाउँपालिका पर्ने भएकोले वडा नं.२ वाहेक सबै वडामा जमिन समथर छ । यस गाउँपालिकामा विभिन्न ठाउँमा स साना खोल्सा, कुलो र नदी रहेका छन् । गाउँपालिकाको विभिन्न वडामा भएर काँडा तथा कुईरा नदी वगेको हुनाले यहाँ वालुवा प्रशस्त मात्रामा पाईन्छ । यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल मध्ये करिब १५०९.६१ हेक्टर भू भाग बनक्षेत्रले ओगटेको पाईन्छ । जुन सामुदायिक वन, कवुलियत वन, धार्मिक वन तथा सरकारी संरक्षित वन भित्र पर्दछ ।

२.२. ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

कैलाली जिल्लाको पूर्वी भेगमा अवस्थित वर्दगोरिया गाउँपालिका साविकका दोदोधरा र कोटातुल्सीपुर गा.वि.स.गरी २ वटा गा.वि.स.गाभिएर बनेको हो । नेपाल सरकार राज्यपुर्नसंरचना आयोगको निर्णय अनुसार यो गाउँपालिका गठन भएको हो । वर्दगोरिया गाउँपालिकाको ऐतिहासिक नामाकरणका सन्दर्भमा खासै भरपर्दो र विश्वसनिय तथ्य नभएतापनि गाउँपालिकाको वस्तुगत विश्लेषणका निमित्त विभिन्न समुहसँगको छलफल र अन्तरक्रियामा यस गाउँपालिकाका जेष्ठ नागरिक, थारु आदीवासि, अगुवा र राजनीतिक दलका व्यक्तिहरुको भनाईलाई आधार मान्दा भू धरातल समथर यस गाउँपालिकाका विभिन्न ठाउँमा मठमन्दिरहरु रहेको र यसै गाउँपालिका भित्र एउटा प्रसिदः वर्दगोरिया मन्दिर रहेकोले सोही मन्दिरको नामबाट यस गाउँपालिकाको नाम वर्दगोरिया रहन गएको देखिन्छ ।

२.३ स्थानीय निकाय पुर्नसंरचनामा वर्दगोरिया गाउंपालिका

तलिका नं.१ गाउँपालिका पुर्नसंरचना

क्र.सं.	नयाँ वडा	समावेश गाविस /नगरपालिका	जनसंख्या	क्षेत्रफल(वर्गकि.मी.)
१	१	दोदोधरा(७)	५९४८	४.६५
२	२	दोदोधरा(२,३,६,९)	५९८७	१५.४४
३	३	दोदोधरा(१)	४५७७	२८.२८
४	४	कोटातुल्सीपुर(१,२)	५७३५	१०.०६
५	५	दोदोधरा (४,५) र कोटातुल्सीपुर(८,९)	६०२५	८.७

६	६	दोदोधरा (८) र कोटातुल्सीपुर(३-७)	४४११	१०.१२
	जम्मा		**३२६८३**	**७७.२५**

स्रोतः संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

२.४. राजनीतिक अवस्थिति

कुल ६ वटा वडाहरुमा विभक्त यो गाउँपालिका राजनैतिक विभाजन अनुसार कैलाली जिल्लाको संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं. २ मा पर्दछ । साविकमा दोदोधरा र कोटातुल्सीपूर गा.वि.स.मा विभक्त थियो ।

२.५. धरातलीय अवस्था, भू उपयोग

स्थानीय वासीका अनुसार मुख्य पेशा कृषि रहेको यस गाउँपालिकामा अधिकांश खेतियोग्य जमिन समथर रहेको, बलौटे र चिम्ट्याईलो माटो पाईन्छ । गाउँपालिकाको करिब २० किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको काँडा नदी, करिब १० किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको कुईरा नदी र यसैगरी करिब २० किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको कटैनी नदीले गाउँपालिकाको अधिकांश समथर भूमिलाई कटान गर्दै गईरहेको छ भने यहाँका कृषकहरुले वर्षेनी विभिन्न खालका कृषि उपजहरु घोडाघोडी नगरपालिका लगायत, बौनीया बजारमा करीब १०,००० क्विन्टल निर्यात गरी कृषि पेशाबाट लाभ लिने गरेको पाईन्छ । धान, गहुँ, मकै विभिन्न तरकारी तथा नगदेवाली, दलहन र तेलहनका लागी यस बर्दगोरिया गाउँपालिकाको माटो अन्यन्त मलिलो रहेको पाईन्छ । यस गाउँपालिकाको वार्ड नं. २ बाहेक बांकी सम्पूर्ण भू-भाग समथर रहेको पाईन्छ । समुद्र सतहबाट करिब १४५ मिटर उचाईमा रहेको यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ७७.२५ वर्ग किलोमिटर रहेको छ ।

२.६. नदी तथा ताल तलैयाको विवरण

वर्दगोरिया गाउँपालिकाको प्रमुख नदीको रुपमा करिब २० किलोमिटर लम्बाई ओगटेको काँडा नदी, १० किलोमिटर ओगटेको कुईरा नदी र १० किलोमिटर ओगटेको कटैनी नदी रहेको छन् । त्यसैगरी पुरैना ताल, वर्दगोरिया ताल, पिरुवा ताल यस गाउँपालिकाका मुख्य तालका रुपमा रहेका छन् ।

२.७. सार्वजनिक भवन, पाटी पौवा र चौतारा

सार्वजनिक तथा सामुदायिक कामकाज तथा विकासका गतिविधिहरु संचालन गर्नका लागी सार्वजनिक स्थानमा सबैको सहज पहुँच र सुविधा होस भन्ने उद्देश्यले सार्वजनिक भवन र विश्राम, कचहरीगर्नका लागी परापूर्वकाल देखि नै सार्वजनिक पाटीपौवा र चौताराहरु बनाउने गरेको पाईन्छ । खासगरी यातायातको सुविधा नभएको अवस्थामा पैदल यात्रुहरुको थकान मेटाउनका लागी विश्राम गर्न सार्वजनिक स्थलहरुमा पाटी पौवा, चौताराहरु बनाउने चलन रहेको थियो । कसैको व्यक्तिगत हक वा स्वामित्वमा नभएको यी स्थलहरु सबैले सार्वजनिक सम्पत्तिका रुपमा प्रयोग गर्दै आईरहेको अहिले पनि पाईन्छ । प्रायजसो स्थानीय वासीहरुले यी सम्पत्तिहरुलाई सामाजिक विकासका लागी वहस, छलफल गर्न, विश्राम गर्न अहिले पनि प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ । तर पूर्वाधार विकासका क्रममा यी पूरातात्विक सम्पत्तिहरु लोपहुने खतरामा भने रहेकाछन् । जसको संरक्षण, संवर्द्धन गर्नका लागी स्थानीय वासीहरुलाई जिम्मेवार बनाउनु र भत्केका संरचनाको पुनसंरचना गर्नुपनि गाउँपालिकाको दायित्व भित्र पर्दछ । वर्दगोरिया गाउँपालिका भित्र रहेका सार्वजनिक भवन, सार्वजनिक पाटीपौवा तथा चौताराहरुको विवरण तलको तालिकामा देख्न सकिन्छ ।

तालिका नं.२ सार्वजनिक भवन, पाटीपौवा तथा चौताराहरुको विवरण

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेको छ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
१	आमा समुह को खोप केन्द्र	उत्तर मुडा	खोप लगाउने	५ कट्टा		राम्रो	**वडा न.१र२ सबै**
१	साना किसान सहकारी	मुडा गाउँ	बिउ बिजन प्रसोधन	७ कट्टा		राम्रो	**गा.पा.सबै**
२	महिला नागरिक सचेतना केन्द्र	बन्देवाहा	सामाजिक कार्यक्रम	७ धुर		राम्रो	८०
२	प्रतिक्षालय	सम्झना चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	१५०
२	प्रतिक्षालय	मिलन चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	८०
२	प्रतिक्षालय	दोधरा चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	२००
२	प्रतिक्षालय	कुम्भिया चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	३००
२	प्रतिक्षालय	झगडपुर चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	१५०
३	महिला सामुदायिक	खैरेनी	कार्यालय सम्बन्धि	१ कट्टा	१७००	राम्रो	१२००
३	खानेपानी	शिव मन्दिर	कार्यालय सम्बन्धि	४ कट्टा	१०००	राम्रो	१२००
३	मुक्त कमैया	मुक्त कमैया	कार्यालय सम्बन्धि	१ कट्टा	७००	राम्रो	६०

	सामुदायिकभवन						
४	जय लक्ष्मी सहकारी	नौनीया सिबिर	बचत तथा ऋण लगानी	१० कट्टा		ठिकै	७०
४	इन्द्रेणी युबा क्लब	पुरैना ताल	समुदाय को बिकास	७ कट्टा		जिर्ण	२५००
४	डाँफे युबा क्लब	निमुवा बोझि	भाडा	५ कट्टा		राम्रो	गाउपालिका भरिका
४	खोप केन्द्र	निमुवा बोझि	स्वास्थ्य सम्बन्धि	१ कट्टा		ठिकै	१५००
६	मदरेहनिय सामुदायिक भवन	राजिपुर	बैठक को लागि	१ कट्टा		राम्रो	
६	राम जानकी सामुदायिक भवन	सुन्गुरखाल	बैठक,छलफल	३ कट्टा		राम्रो	
६	पृथ्बीपुर सामाजिक सामुदायिक भवन	पृथ्बीपुर	बैठक,छलफल	१.५ कट्टा		बन्दै गरेको	

२.८ खेलकुद तथा मनोरञ्जन

खेलकुदले एउटा व्यक्तिको सर्वाङगीण व्यक्तित्व विकासमा मद्दत पुर्‍याउनुका साथसाथै राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय सम्वन्धलाई वलियो बनाउँछ र सामाजिक सौहार्दतालाई वढाउँछ । त्यसैले नेपालको संविधान, २०७२ को धारा ५१ बमोजिमका राज्यका नीति (ञ) सामाजिक न्याय र समावेशीकिरण सम्वन्धि नीति अन्तर्गत १३ नं.वूँदामा स्वास्थ्य, सक्षम र अनुशासित नागरिक तयार गर्न खेलकुद तथा खेलाडीमा योजनाबद्ध लगानी गर्ने नीति र अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा राष्ट्रिय सम्मान अभिवृद्धि गर्ने माध्यमको रुपमा विकास गर्ने नीति रहेको छ । त्यसैले उक्त नीतिको परिपालन गर्नु सबै तहका सरकारको दायित्व भएका कारण वर्दगोरिया गाउँपालिकाले पनि संविधानको अनुसूची ९ मा रहेको साझा अधिकारका क्षेत्रको प्रयोग गर्दै खेलकुदको संरचनाका पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन तथा विकास गर्नका लागी नीति तथा कार्यक्रमहरु बनाई कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

गाउँपालिकाको वस्तुस्थिती विवरण संकलनका क्रममा जम्मा एउटा खेल मैदान देखिएको छ जसको क्षेत्रफल ८ विघा रहेको छ । जुन खेलमैदानलाई स्तोन्नति गर्नुपर्ने देखिन्छ । त्यसको उचित व्यवस्थापन गर्नका लागी संस्थागत संरचनाको आवश्यकता पनि देखिन्छ । साथै राज्यको समावेशी विकासको नीति अनुसार खेलमैदानहरुमा पनि सबै अवस्थाका (वालवालिका, युवा अपांगहरु) व्यक्तिहरुले खेल्न सक्ने गरी खेलमैदानको विकासगर्नुपर्ने देखिन्छ ।

अहिलेको प्रविधिले र वढ्दो शहरीकरणले गर्दा वालवालिका तथा युवा जमातहरुमा सामाजिकीकरणको अवस्था एकदमै कमजोर देखिदै आएको पाईन्छ अथवा मानिसलाई एक्ल्याएको छ जसले गर्दा विभिन्न विकृतिहरुको शिकार हुनुपर्ने जोखिमहरु वढ्दै गईरहेको छ । त्यसकारण खेलकुद मात्रै एउटा यस्तो क्षेत्र हो जसले व्यक्तिको सामाजिक, शारिरीक र मानसिक विकासमा मद्दत पुर्‍याउदै अनुशासित बनाउँछ ।

खेलकुदको क्षेत्र र मनोरञ्जनको क्षेत्रको विकास गरिएमा युवाहरु विभिन्न क्लवद्धारा संगठित हुने मौका पाउँछन् ।

त्यसका लागी गाउँपालिकाले खेलकुदका लागी पूर्वाधार विकास, खेलकुद प्रतियोगिताको विद्यालयस्तरीय, गाउँपालिकास्तरीय, अन्तरगाउँपालिका स्तरीय, आयोजना र सहभागिता गर्नुपर्ने देखिन्छ । खेलकुदको विकासका लागी गाउँपालिका एक्लैले मात्र नगरी नीजि संघ संस्थाहरुलाई पनि साझेदारीताको लागी आव्हान गर्नपर्ने देखिन्छ । साथै गाउँपालिका भित्र रहेका युवा खेलाडीहरु र खेल प्रशिक्षहरुको खोजि गरी अभिलेखिकरण गर्ने, सम्मान गर्ने र युवा वालवालिकाको कस्ता खेलमा वढी चासो रहेको छ, कुन कुरालाई प्रवर्द्धन गर्नुपर्दछ त्यसको खोजी गरी योजना बनाउनु पर्ने देखिन्छ ।

साथै मनोरञ्जनका क्षेत्रको विकासका लागी स्थानीय थारु सांस्कृतिक कार्यक्रमलाई प्रवर्धन गर्न सकिन्छ । वडास्तरमा होमस्टेहरुको व्यवस्था गरी स्थानीय खानपान, मनोरञ्जन गराउन सकिन्छ र वाल उद्यानहरुको व्यवस्था पनि गर्नुपर्ने देखिन्छ । गाउँपालिकाको वार्षिक तथा आवधिक योजना बनाउँदा प्रायजसो युवा लक्षित कार्यक्रम गरेको पाईदैन । त्यसकारण युवाहरुमा निरासापन पनि देखिन्छ । त्यसैले गाउँपालिकाले आफ्नो अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन योजनामा युवा लक्षित कार्यक्रमहरु खेलकुद तथा मनोरञ्जनलाई प्रवर्द्धन गर्ने खालका कार्यक्रम वनाउनुपर्ने टड्कारो आवश्यकता देखिन्छ । गाउँपालिकामा रहेका खेल मैदानहरु सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.३ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जन स्थल सम्वन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग (१.खेलकूद २. प्रर्दशनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (बार्षिक)
१	**मुडा बजार खेल मैदान**	**१ र २**	**८ बिघा**	**सामुदायिक**		**२००००**

२.९. साास्कृतिक उत्कृष्टता

२.९.१.स्थानीय चाडपर्व, जात्रा तथा मेलाहरुको विवरण

यस वर्दगोरिया गाउँपालिकालाई धार्मिक तथा सामाजिक विविधताले भरिपूर्ण गाउँपालिकाका रुपमा पनि चिन्न सकिन्छ । यहाँ विभिन्न जातजाती, धार्मिक आस्था, भेषभुषा तथा भाषाका मानिसहरू बसोबास गर्दछन् । यहाँ अधिकांश हिन्दू धर्म मान्ने मानिसहरूको बसोवास रहेका पाईन्छ भने बौद्ध, इस्लाम र इसाई धर्म मान्ने मानिसहरूको वसोवास पनि रहेको पाईन्छ । सबै जातजाती र सम्प्रदायका आ-आफ्नै खाले धर्म संस्कृति र चालचलनहरू रहेको पाईन्छन् । जसमा बडादशैं, तिहार, रामनवमी, महाशिवरात्री, हरितालिका तिज, श्रीकृष्ण जन्माष्टमी, गौरापर्व पहाडी समुदाय तथा हिन्दु धर्मालम्बीको मुख्य पर्व हुन् । त्यसैगरी, माघी र आईतवारी थारु चौधरी समुदायको मुख्य पर्वका रुपमा रहेको छ भने क्रिस्मस ईसाई धर्मालम्बीहरुका लागी महान् पर्वका रुपमा रहदै आएको छ । विभिन्न धर्मालम्बीहरुका आ-आफ्नै

चाडपर्व भएतापनि वद्लिदो समाजको स्वरुपका कारण सबै धर्मालम्बीहरुले सबैका चाडपर्वहरुमा उत्सव मनाउदै आएको पनि पाईन्छ । त्यसैले परापूर्वकाल देखि नै चल्दै आएका यी र यस्ता सांस्कृतिक धरोहरहरुले समाजमा एकता र सौहार्दताको वातावरण सिर्जना गरेको पाईन्छ । त्यसकारण यी सांस्कृतिक उत्कृतष्टताहरुको जगेर्ना गर्नु जरुरी देखिन्छ। यस गाउँपालिकामा मनाईने स्थानीय चाडपर्व, जात्रा तथा मेला सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. ४ चाडपर्व, जात्रा तथा मेला सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत
१	केदार मेला	कट्टीपूर		धार्मिक, ऐतिहासिक	
२	शिवरात्री मेला	मुडा बजार	फागुन	धार्मिक	
३	सीता विवाह	सुँगुरखाल	चैत्र	धार्मिक	
४	दशै, दिपावली	घर घरमा मन्दरिहरुमा	अशोज, कार्तिक	साँस्कृतिक	
५	क्रिश्मस	चर्च	पुष	साँस्कृतिक	
६	माघी	घर घरमा तथा समुदायमा	माघी	साँस्कृतिक	
७	गौरा पर्व	मन्दीर तथा गौरा थलो	भाद्र	साँस्कृतिक	
८	होली	घर घरमा तथा समुदायमा	फागुन, चैत्र	साँस्कृतिक	
९	गुरिया पर्व		श्रावण	साँस्कृतिक	
१०	चिरई भाग्ने		बैशाख	साँस्कृतिक	
११	नयाँवर्ष	घर घरमा तथा समुदायमा	बैशाख	साँस्कृतिक	
१२	ल्वान्गी पुजा		माघ	साँस्कृतिक	
१३	भुजहर		बैशाख, जेठ	साँस्कृतिक	
१४	तीज	घर घरमा तथा समुदायमा	भाद्र	साँस्कृतिक	

२.९.२ पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरुको विवरण

नेपाल सामाजिक, सांस्कृति, भौगोलिक र वन वनस्पतीमा विविधतापूर्ण राष्ट्र भएका कारण विश्वमा नै एउटा पर्यटकीय गन्तब्य स्थलकोरुपमा परिचित छ । ८००० मि. भन्दा अग्ला हिमालका चोटी देखि समुद्री सतह देखि ७२ मिटर सम्मको समथर भूमि पनि यहाँ नै रहेको छ। त्यसैले प्राकृतिक सौन्दर्यताका साथै सामाजिक साँस्कृतिक रुपमा पनि धनि यस राष्ट्रमा पर्यटनका अनेक सम्भाव्यताहरु रहेका छन् । त्यसैले नेपाल सरकारले भिजन २०२० को योजनामा २० लाख पर्यटकहरु नेपाल भित्र्याउने लक्ष्यपनि राखेको छ । साथै पर्यटन नीति २०६५ ले मुलभूतरुपमा पर्यटन मार्फत स्वरोजगार श्रृजना, गरिबी

निवारण, मूर्त तथा अमूर्त सम्पदाको खोज अनुसन्धान, हवाई तथा स्थलमार्गको थप विकास र विस्तार गर्ने र पर्यटन पुर्वाधारलाई दिगो विकासको अवधारणा अनुरुप अगाडि बढाउने उद्देश्य लिएको छ ।

यी उद्देश्य पूरा गर्नका लागी स्थानीय सरकारको पनि अहम भूमिका देखिन्छ । वर्दगोरिया गाउँपालिकासँग पनि अनेकन धार्मिक, पर्यावरणीय पर्यटन स्थलहरु रहेका छन् । यहाँका प्राकृतिक तथा सांस्कृतिक धार्मिक पर्यटकीय स्थलहरुले आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटकहरुलाई आकर्षण गर्न सक्दछ । तर यसका लागी गाउँपालिकासँग उचित पर्यटन प्रवर्द्धन रणनीति हुन जरुरी छ । जसले नीजि लगानीकर्ताहरुलाई पनि साझेदार बनाउन सकोस् । साथसाथै नेपाल सरकारको भिजन २०२० र पर्यटन नीतिका लक्ष्यहरुलाई पनि पूरा गर्न सकोस् । यस गाउँपालिकामा रहेका प्रमुख धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थलहरुको विवरण निम्नानुसार रहेका छन् ।

तालिका नं. ५ धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व (नीजि, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता (धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय र अन्य)	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दूरी (कि.मी.)			
त्रैम्बिकेश्वर शिव मन्दिर	१	पुगेको	१	०	सामुदायिक	धार्मिक,एतिहासिक	
केदारेश्वर मन्दिर	१	पुगेको	१	१.५	सामुदायिक	धार्मिक	
महुनियाल मन्दिर	१	पुगेको	१	२	सामुदायिक	धार्मिक	
कालिका मन्दिर	१	पुगेको	१	१.५	सामुदायिक	धार्मिक	
कालिका मन्दिर	१	पुगेको		१.५	सामुदायिक	धार्मिक	
कालिका मन्दिर	१	पुगेको		१.५	सामुदायिक	धार्मिक	
कालिका मन्दिर	१	पुगेको		१.५	सामुदायिक	धार्मिक	
औलाकोटी बाबा	१	पुगेको		२	सामुदायिक	धार्मिक	
शिव मन्दिर	१	पुगेको		२	सामुदायिक	धार्मिक	

बर्दगोरिया मन्दिर	२	पुगेको		२	सामुदायिक	धार्मिक	
राम जानकी मन्दिर,दोधारा	२	पुगेको		१.५	निजि	धार्मिक	
शिव मन्दिर,बौनिया	२	पुगेको		१	निजि	धार्मिक	
माबी मरुवा,गणतन्त्र टोल	२	पुगेको		१	सामुदायिक	सास्कृतिक	
जग्वाना मरुवा,गणतन्त्र टोल	२	पुगेको		१	सामुदायिक	सास्कृतिक	
शिव मन्दिर ,बौनिया गाउँ	२	पुगेको		१	सामुदायिक	धार्मिक	
थारु मरुवा,दोधारा	२	पुगेको		१.५	सामुदायिक	सास्कृतिक	
थारु मरुवा,कुम्भिया	२	पुगेको		२.५	सामुदायिक	सास्कृतिक	
थारु मरुवा,झगडपुर्	२	पुगेको		१	सामुदायिक	सास्कृतिक	
मरुवा,रानिकुंडा	३	पुगेको		२.५	सामुदायिक	सास्कृतिक	
शिव मन्दिर,रानिकुंडा	३	पुगेको		४	सामुदायिक	धार्मिक	
राम जानकी मन्दिर,खैरेनी	३	पुगेको		४	सामुदायिक	धार्मिक	
राधेश्याम,बूटकौवा	३	पुगेको		५	सामुदायिक	धार्मिक	
बुधवीघर,बुत्कौवा	३	नपुगेको		५	सामुदायिक	धार्मिक	
सन्त निरंकारी	३	पुगेको		४	सामुदायिक	धार्मिक	
मरुवा,तुलसीपुर सिबिर	४	पुगेको		१	सामुदायिक	धार्मिक,सास्कृतिक	
मरुवा डोडाझारी सिबिर	४	पुगेको		१.५	सामुदायिक	धार्मिक सास्कृतिक	
मरुवा नौनीया	४	नपुगेको		३	सामुदायिक	धार्मिक, सास्कृतिक	
कालिका मन्दिर,पुरैनाताल	४	पुगेको		३	सामुदायिक	धार्मिक	
शिव मन्दिर, निमुवाबोझी	४	पुगेको		१	सामुदायिक	धार्मिक	
कालिका मन्दिर, मिमुवाबोझी	४	पुगेको		१.५	सामुदायिक	धार्मिक	

मरुवा,निमुवाबोझी	४	पुगेको		१	सामुदायिक	धार्मिक	
कालिका मन्दिर सुन्दरपुर	४	पुगेको		१.५	सामुदायिक	धार्मिक, सास्कृतिक	
मरुवा,दोधरपुर	४	पुगेको		१	सामुदायिक	धार्मिक	
शिव मन्दिर, निमुवाबोझी	४	पुगेको		१	सामुदायिक	धार्मिक, सास्कृतिक	
शिव मन्दिर,रामपुर	५	पुगेको		१.५	सामुदायिक	धार्मिक	
थारु मरुवा,रामपुर	५	पुगेको		१.५	सामुदायिक	सास्कृतिक	
थारु मरुवा,बेलुवा	५	पुगेको		२	सामुदायिक	सास्कृतिक	
थारु मरुवा,ठाकुरद्‍वार	५	पुगेको		३	सामुदायिक	सास्कृतिक	
रामजानकी मन्दिर,कोइलिभुरुवा	५	पुगेको		३	सामुदायिक	धार्मिक	
शिव मन्दिर,कोइलिभुरुवा	५	पुगेको		४	सामुदायिक	धार्मिक	
थारु मरुवा, कोइलिभुरुवा	५	पुगेको		४	सामुदायिक	सास्कृतिक	
शिवालय मन्दिर,प्रिथ्वीपुर्	६	पुगेको		०.५			
रामजानकी मन्दिर,पृथ्वीपुर	६	पुगेको		०.५			
शिव मन्दिर ,बासकोटि	६	पुगेको		१			
रामजानकी हनुमान ,सुगरखाल	६	पुगेको		३			
थारु मरुवा, बासकोटि	६	पुगेको		१			
थारु मरुवा,तुल्सीपुर	६	पुगेको		१			
थारु मरुवा,पृथ्वीपुर	६	पुगेको		०.५			
थारु मरुवा , राजिपुर	६	पुगेको		२			
थारु मरुवा, सुन्गुरखाल	६	पुगेको		३			
थारु मरुवा ,जोकाइ	६	पुगेको		२.५			
थारु मरुवा, जगतपुर	६	पुगेको		१			
चर्च,बासकोटि	६	पुगेको		१			

काली थान,	६	**पुगेको**		३			

२.९.३ होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण:

स्थानीय स्तरको उत्पादनलाई प्रबर्दन गर्दै नागरिकहरुलाई रोजगार बनाउन होटल, रिसोर्ट, रेष्टुरण्टहरुको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ । यसले गाउँपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि गर्नपनि मद्दत पुर्‍याउँछ । यो गाउँपालिका देशकै मुख्य राजमार्गमा रहेकोले आन्तरिक तथा वाहृय पर्यटनको सम्भाव्यता बोकेको छ । स्थानीय व्यवसायीहरुलाई होटल, रिसोर्ट र होमस्टे संचालनको आचारसहिंता अनुसार संचालनका लागी प्रोत्साहन गरेमा पर्यटन तथा आर्थिक विकासमा टेवा पुग्ने देखिन्छ । थारु, चौधरीहरुको वाहुल्यता भएको यो गाउँपालिकामा थारु संस्कृति, खानपानलाई होमस्टे मार्फत संरक्षण गर्न सकेमा पनि यहाँका वासिन्दारुको गरिवी निवारणमा टेवा पुग्ने देखिन्छ । त्यसकारण गाउँपालिकाले यस क्षेत्रको विकासका लागी क्षेत्रगत विज्ञको सहयोगमा वृहत योजना बनाउनुपर्ने देखिन्छ ।

तालिका नं.६ गाउँपालिका भित्र संचालनमा रहेका मुख्य होटल, रेष्टुरेन्ट र होमस्टेहरुको विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्था न	क्षमता		होटेलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेण्ट, अन्य)	होटेलको स्तर (स्टार, नन स्टार र अन्य)	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	वेड संख्या			आन्तरिक	वाह्य (विदेशी)
एभरग्रिन होटल	१	बौनिया	३	४	रेस्टुरेन्ट	अन्य	१५०	
हाइवेप्लाजा होटल	२	बौनिया	११	२२	रेस्टुरेन्ट	नन् स्टार	२०००	५००
प्याराडाइज होटल	२	बौनिया	२	४	आवासीय	नन स्टार	२१२	
अनुकुल	२	बौनिया				रेस्टुरेन्ट	२५०	१००
रातो भाले	२		८	६				

सि. नं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	व्यक्ति फर्म वा कम्पनीको नाम	ठेगाना	कारोवारको किसिम	प्रोप्राइटरको नाम
८	८	०७५/५/१३	आर्यन होटल	वर्दगोरिया १, कैलाली	मदिरा खरीद बिक्री	गोमती नेपाल
१२	१२	०७५/६/४	न्यू बडुवाल होटल	वर्दगोरिया १, कैलाली	मदिरा खरीद बिक्री कारोवार	तेज बहादुर बडुवाल
२१	२२	०७५/८/११	कर्णाली रारा भिजिट होटल	वर्दगोरिया १, कैलाली	मदिरा खरीद बिक्री एवम् नास्ता पसल	नवीन बडुवाल
२३	२४	०७५/८/२३	रिभर सिटी होटल	वर्दगोरिया १, उत्तरमुडा, कैलाली	मदिरा खरीद बिक्री एवं खाना, नास्ता	प्रेम कुमार वि.क.
२४	२५	०७५/८/२३	सरोज आदित्य किराना पसल एवं	वर्दगोरिया १, बौनिया, कैलाली	दैनिक उपभोग्यका समान खरीद बिक्री एवं चिया	निर्मला वि.क.

			चिया नास्ता होटल		नास्ता बिक्री	
२५	२६	०७५/८/२४	श्रेष्ट होटल	वर्दगोरिया १, कैलाली	सिलबन्दी खुद्रा मदिरा खरीद, बिक्री	संगीता श्रेष्ठ
२६	२७		लालीगुराँस	वर्दगोरिया १, कैलाली	खाना नास्ता	चित्रा देवी वली
३२	३३	०७५/९/२९	खनाल होटल	वर्दगोरिया १, कैलाली	नास्ता तथा मदिराजन्य वस्तुको खरीद बिक्री	.... प्रसाद जोशी
३६	३७	०७५/१०/१०	लबिज होटल	वर्दगोरिया १, कैलाली	नास्ताका सामान खरीद बिक्री	रविता चौधरी
४६	४७	०७६/१/१०	शितल चौधरी किराना, नास्ता पसल	वर्दगोरिया १, कैलाली	किरानाका सामानहरु तथा नास्ता तयार खरीद बिक्री	शीतल चौधरी
५९	४	०७५/६/२३	निशान होटल	वर्दगोरिया ४, कैलाली	खरीद बिक्री व्यापार व्यवसाय	राम बहादुर खत्री
७१	५	०७५/५/२२	एस.के. होटल	वर्दगोरिया ५, कैलाली	शिलबन्दी मदिरा खुद्रा खरीद बिक्री	कन्हैयालाल कठरिया
७३	७	०७५/६/८	आरती होटल	वर्दगोरिया ५, कैलाली	उच्चकोटीको मदिरा खुद्रा खरीद बिक्री	आरती देवी कठरिया
८७	२	०७५/४/२७	मनिस होटल	वर्दगोरिया ६, बासकोटी, कैलाली	चिया, नास्ता विक्री वितरण तथा उच्च कोटीको मदिरा बिक्री	मनिराम चौधरी
९७	१२	०७५/९/२९	लिहान होटल	वर्दगोरिया ६, कैलाली	उच्चकोटीको मदिरा खरीद बिक्री	भुसन ब. थारु
६१	६१	०७४/११/३०	पौडेल एण्ड सन्स ट्रेडर्स	बर्दगोरिया १, बौनिया, कैलाली	चिया नास्ता तथा मिठाई पसल	हेमन्त पौडेल
६२	६२	०७४/१२/४	अनुसा एण्ड अनुस होटल	बर्दगोरिया २, झगडपुर, कैलाली	शिलबन्दी मदिरा बिक्री वितरण	दशरथ थारु

२.१०. विकासका सम्भावनाहरु:

वर्दगोरिया गाउँपालिका देशको मुलसडक महेन्द्र राजमार्गमा अवस्थित रहेको र तराईको समथल भू -भाग भएको कारण विकासका सम्भावनाहरु रहेको देखिन्छ । जसलाई गाउँपालिकाको अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन योजना मार्फत कार्यान्वन गर्नुपर्ने हुन्छ । सो योजनाहरुका लागी विषयविज्ञ, प्राविधिकहरुको सल्लाह सुझाव अपरिहार्य रहेको देखिन्छ । यो गाउँपालिका प्राकृतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक रुपमा विविधतायुक्त क्षेत्र रहेकोले यसको विकासका लागी स्थानीय स्रोत, साधनको अधिकतम प्रयोगका लागी क्षेत्रगत योजनाको आवश्कता रहेको छ । तर गाउँपालिकासँग अझैपनि ठोस अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन योजना नभएको देखिन्छ ।

यस वर्दगोरिया गाउँपालिकामा रहेको विकास सम्भावनाहरु यस प्रकार छन्:

१. धार्मिक तथा पर्यापर्यटन (Eco-tourism) विकासको सम्भावना
२. नदीजन्य वस्तु (वालुवा, गिट्टीको) को उचित प्रयोग मार्फत गाउँपालिकाको राजस्व वृद्धिगर्न सकिन्छ,
३. तालतलैयाहरु उचित संरक्षण गर्दै माछापालनका साथसाथै, जलचरहरु अवलोकन र पौडीखेल्ने स्थलहरुको विकास गर्न सकिने,
४. नगदेवालीको उत्पादन वढी हुने सम्भावना भएको कारण विभिन्न औद्योगिक क्षेत्रको विकास गर्न सकिने,
५. होमस्टे, थारु म्युजिएमहरुको स्थापना गर्न सकिने,
६. वनजंगलले ओगटेकोले क्षेत्रमा वन, वनस्पती सम्वन्धि अध्ययन केन्द्र स्थापना गर्न सकिने, जडीवुटीको नर्सरी स्थापना गर्न सकिने,
७. कृषिका अन्य उत्पादन क्षेत्रलाई आधुनिक प्रविधिद्धारा प्रवर्द्धन गर्न सकिने ।

.

परिच्छेद ३: पारिवारिक तथा जनसंख्याको विवरण

नक्शा - जन्संख्या

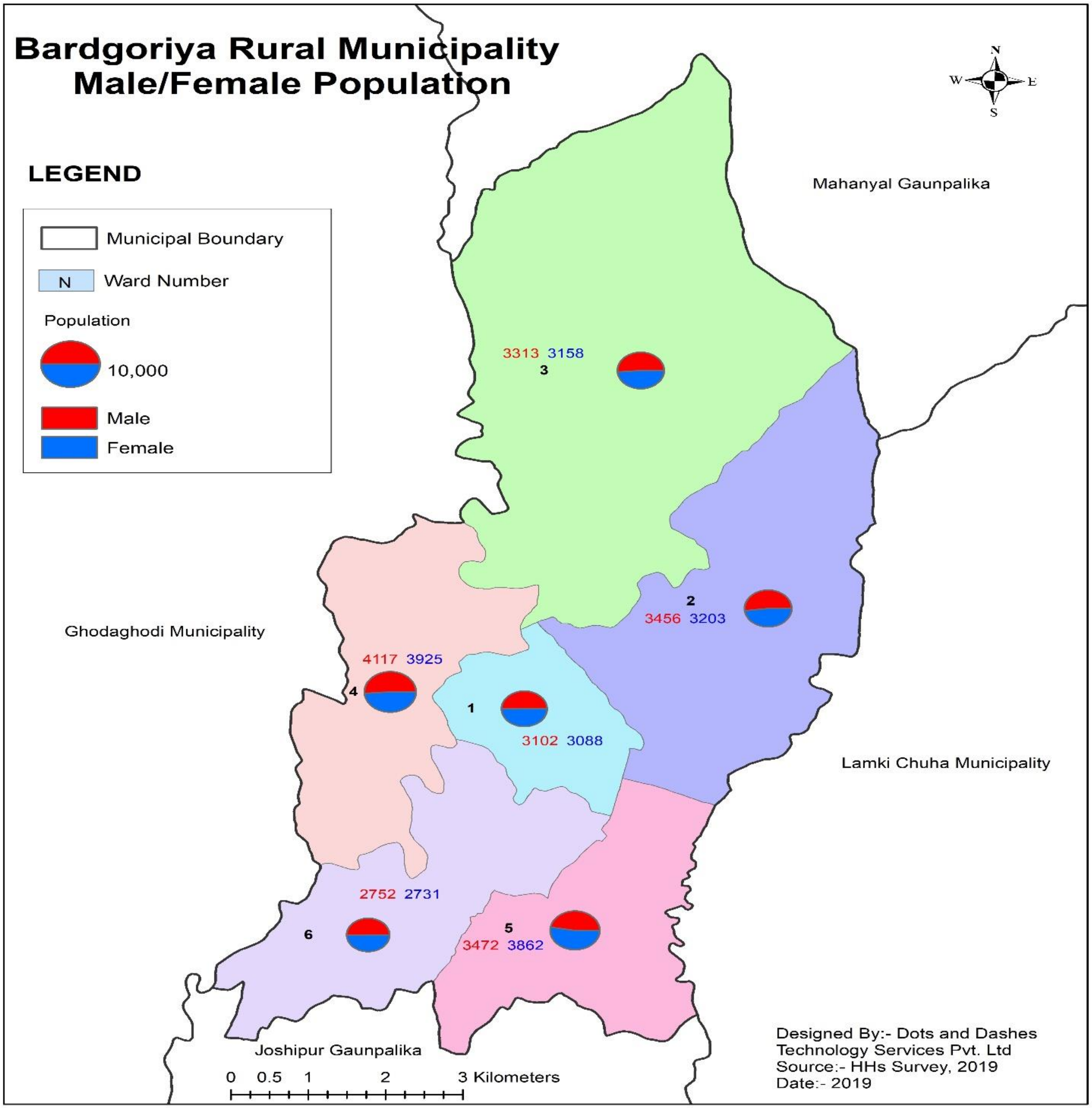

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था

यस वर्दगोरिया गाउँपालिकामा जम्मा ६ वटा वडा रहेका छन् । क्षेत्रफलका हिसाबले सबैभन्दा ठूलो वडा नम्बर ३ रहेको छ । गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल २७.२५ वर्ग किलोमिटरको २८.२८ वर्गकिलोमिटर यस वडाको क्षेत्रफल रहेको छ भने सबैभन्दा सानो अर्थात गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफलको जम्मा ४.६५ वर्गकिलोमिटर वडा नं. १ को क्षेत्रफल रहेको छ । जनसंख्याको हिसाबले सबैभन्दा ठूलो ८०४२ अर्थात १८ प्रतिशत जनसंख्या वडा नं. ४ मा रहेको छ । त्यसपछिको दोश्रो ठूलो ७३३४ अर्थात १८ प्रतिशत जनसंख्या वडा नं. ५ मा रहेको छ । भने सबैभन्दा थोरै जनसंख्या वडा नं. ६ मा गाउँपालिकाको कुल जनसंख्याको जम्मा १४ प्रतिशत मात्र जनसंख्या रहेको छ । गाउँपालिकाको वस्तुगत तथ्यांक २०७५ अनुसार गाउँपालिकाको कुल जनसंख्याको ४०१७९ रहेको छ, जसमा महिलाको जनसंख्या १९९६७ अर्थात ४९.७० प्रतिशत र पुरुषको जनसंख्या २०२१२ अर्थात ५०.३० प्रतिशत जनसंख्या रहेको छ । वडागत जनसंख्या विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ७: घर परिवारको जनसंख्या विवरण

वडा	पुरुष	महिला	जम्मा	%
१	३१०२	३०८८	६१९०	१५%
२	३४५६	३२०३	६६५९	१७%
३	३३१३	३१५८	६४७१	१६%
४	४११७	३९२५	८०४२	२०%
५	३४७२	३८६२	७३३४	१८%
६	२७५२	२७३१	५४८३	१४%
जम्मा	**२०२१२**	**१९९६७**	**४०१७९**	**१००%**
%	५०.३०%	४९.७०%		

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

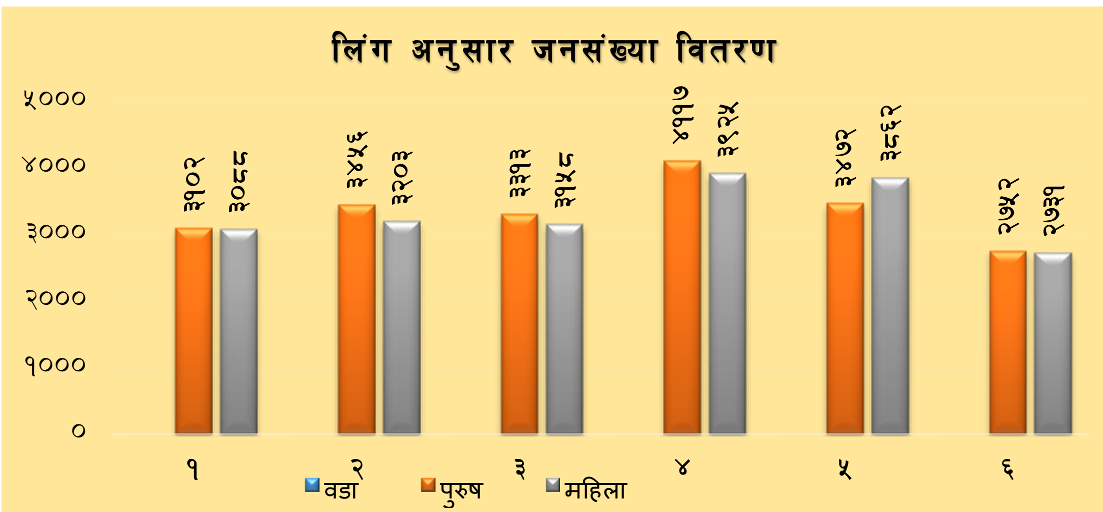

३.२. उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण

वर्दगोरिया गाउँपालिकाको कुल जनसख्या ४०१७९ मध्ये सबै भन्दा कम ७० वर्षभन्दा माथीको संख्या १०१२ अर्थात २.५२ प्रतिशत रहेको छ, त्यसैगरी ५ वर्षमुनिका वालवालिकाको जनसंख्या जम्मा ३७९८ अर्थात ९.४५ प्रतिशत छ, भने सबैभन्दा वढी २० देखि ४० उमेर समुहको जनसंख्या रहेको छ जसमा गाउँपालिकाको कुल जनसंख्याको ३८.५४ प्रतिशत जनसंख्या रहेको छ । त्यसपछि क्रमशः १३ देखि १९ उमेर समूहका मानिसको जनसंख्या ६७७० अर्थात १६.८५ प्रतिशत रहेको छ, ०६ देखि १२ उमेर समुहको १४.४० प्रतिशत जनसंख्या रहेको देखिन्छ । यस तथ्याकंले गाउँपालिकामा उत्पादकमूलक जनशक्ति राम्रो भएको देखिन्छ । जुन गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक विकासको लागी अवसर पनि हो । गाउँपालिकाले युवा स्वरोजगारमुलक कार्यक्रमका लागी दीर्घकालीन योजना बनाई परिचालन गर्न सकेमा युवाहरुले वाहिर पलायन हुने अवस्थामा कमी आउन सक्थ्यो । गाउँपालिकाको जनसांख्यिकीय विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ८ उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्याको विवरण

उमेर तथा लिन्गका आधारमा जन्संख्या									
वडा	०–५	६–१२	१३–१९	२०–४०	४१–६०	६१–७०	७१–९०	९१– ११५	जम्मा
१	५९३	९३२	११०४	२२६५	८८३	२६९	१३९	५	६१९०
२	५८५	८६०	१०८०	२७३२	९७६	२७४	१४६	६	६६५९
३	६९५	१०५०	११७६	२३२५	८७९	२२३	११७	६	६४७१
४	८०४	१२३२	१३२४	३११९	१०५३	२९७	२०८	५	८०४२
५	६५१	१००२	१२७१	२८६१	१०४२	२९१	२०९	७	७३३४
६	४७०	७०९	८१५	२१८१	९०८	२३६	१६३	१	५४८३
वडा	३७९८	५७८५	६७७०	१५४८३	५७४१	१५९०	९८२	३०	४०१७९
%	९.४५%	१४.४०%	१६.८५%	३८.५४%	१४.२९%	३.९६%	२.४४%	०.०७%	

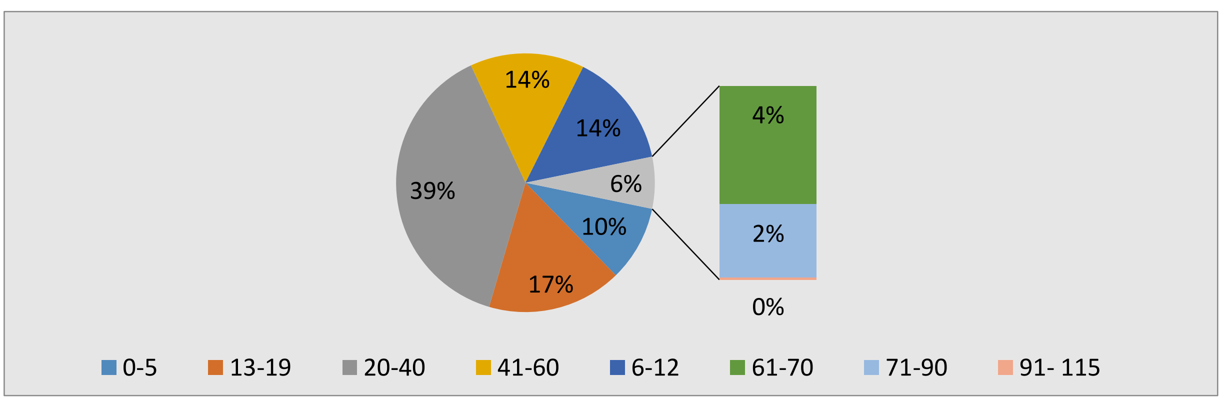

३.३. भाषाका आधारमा जनसंख्या विवरण

गाउँपालिकामा रहेका कुल ४०१७९ जनसङ्ख्या मध्ये सबैभन्दा बढी २४६३१ जना अर्थात् ६१.३० प्रतिशतले नेपाली भाषा वोल्ने गरेको पाईयो, त्यसपछि क्रमश: चौधरी भाषा १५१९१ जना अर्थात् ३७.८१ प्रतिशतले वोल्ने गरेको पाईयो । भने तामांग, गुरुङ्ग, मगर, जुम्ली, दैलेखी भाषा वोल्नेको जनसंख्या नगन्य मात्रामा रहेको देखियो । वडागत विभिन्न भाषा वोल्नेको जनसंख्या तलको तालिकामा उल्लेख छ ।

तालिका नं. ९ वडा अनुसार मातृभाषा विवरण

भाषा प्रयोग													
वडा	गुरुङ	चौधरी	तामांग	नेपाली	नेवारी	हिन्दी	अछामि	डोटेली	कथरिया	मगर	दैलेखी	जुम्ली	जम्मा
१		५६७	२	५४९९	१		८४	२९			८		६१९०
२	२	३०४६		३४३२		२	४	१३	१५१	३		६	६६५९
३		८४२	१	५६२०	४	२				२			६४७१
४		२९४४		५०७५	४	१९							८०४२
५		४५९१	२	२७३४	२	५							७३३४
६		३२०१	१	२२७१	२	८							५४८३
जम्मा	२	१५१९१	६	२४६३१	१३	३६	८८	४२	१५१	५	८	६	४०१७९
	०	३७.८१	०.०१	६१.३०	०.०३	०.०९	०.२२	०.१०	०.३८	०.०१	०.०२	०.०१	१००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण विवरण २०७५

३.४. धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

गाउँपालिकामा रहेका कुल जनसङ्ख्याको ३९२६१ अर्थात ९७.७२ प्रतिशत जनसङ्ख्याले हिन्दू धर्म मान्दछन् । दोस्रोमा क्रिस्चियन धर्म मान्नेको सङ्ख्या ७६५ अर्थात् १.९० प्रतिशत रहेको छ र १२८ अर्थात ०.३२ प्रतिशत मानिसहरु वौद्ध धर्मालम्बी रहेका छन् भने ईस्लाम जम्मा २५ जना रहेको छन् ।गाउँपालिका भित्र धार्मिक विविधता रहेतापनि हिन्दु धर्मालम्बीहरुको वाहुल्यता रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकावासीहरु जुनसुकै धर्मालम्बी भएतापनी आपसमा सद्भाव तथा सामाजिक सौहार्दता भने राम्रो रहेको देखिन्छ । वडागत रूपमा विभिन्न धर्मावलम्बीहरूको विस्तृत विवरण माथी तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १० धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

धर्म मान्ने आधरमा जन्संख्या					
वडा	इस्लाम	क्रिस्टियन	बौद्ध	हिन्दु	जम्मा
१	६	८०	१६	६०८८	६१९०
२		५४	२	६६०३	६६५९
३	१	२७५	९७	६०९८	६४७१
४	१८	७९	७	७९३८	८०४२
५		१६८	३	७१६३	७३३४

६		१०९	३	५३७१	५४८३
जम्मा	२५	७६५	१२८	३९२६१	४०१७९
%	०.०६%	१.९०%	०.३२%	९७.७२%	०.०६%

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

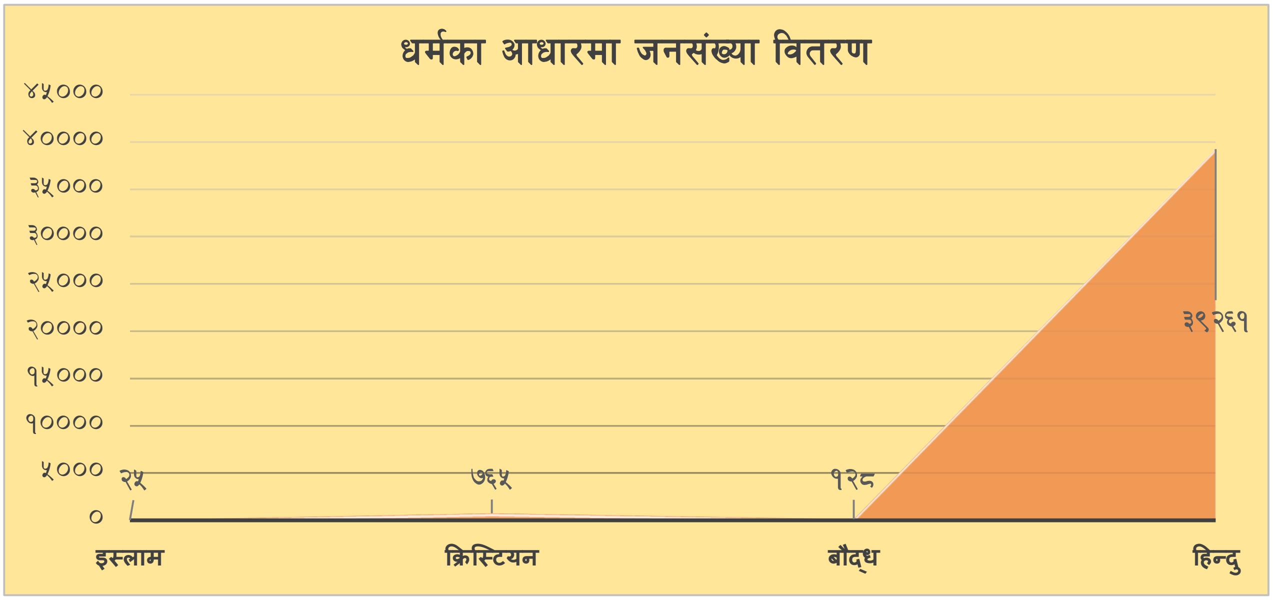

३.५. जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

वर्दगोरिया गाउँपालिकाको वस्तुगत तथ्यांक, २०७५ अनुसार १६ जातजातिहरुको पहिचान भएका छन, जसमा थारु चौधरी, ब्राह्मण, क्षेत्री, दशनामी, ठकुरी, दलित, तामाङ, मगर र गुरुङ्ग मुख्य जातजातिहरु रहेका छन् । गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या ४०१७९ मध्ये सबैभन्दा वढी १०५५० अर्थात २६.३ प्रतिशत वसोवास थारु चौधरीको रहेको छ, ९९४५ अर्थात २४.८ प्रतिशत दलितहरुको जनसंख्या रहेको छ, भने सबैभन्दा कम वसोवास आदीवासी जनजाति, मुस्लिमहरुको रहेको छ ।

तालिका नं. ११ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

जातियता																	
वडा	आदीवासी जनजाती	क्षेत्री	गुरुङ	चौधरी	ठकुरी	तामांग	थकाली	थारु	दनुवार	दलित	दशनामी	नेवार	ब्राह्मण	मगर	मुस्लिम	लिम्बु	जम्मा
१		१७७४	१६	४०८	३६७	११	१	२६३	१	१८६२	४	५	१४३४	३७	५	२	६१९०
२	२२	५०३		७	५८३	१	१	३२१५		११५८	२४		१००२	१४३			६६५९
३		१२२४	१५	६१९	१२७			२७४		२९७९	९१		७०८	४३४			६४७१
४	२४	१९८०		२९५८	५११			४	१	१९९१			३४१	२१४	१८		८०४२
५		१२४८		१०२१	५९		१	३५८२		१२०७			२१३	३			७३३४
६		८५३		१३	४०१			३२१२		७४८			२५६				५४८३
जम्मा	४६	७५८२	३१	५०२६	२०४८	१२	३	१०५५०	२	९९४५	११९	५	३९५४	८३१	२३	२	४०१७९
%	०.१	१८.९	०.१	१२.५	५.१	०.०	०.०	२६.३	०.०	२४.८	०.३	०.०	९.८	२.१	०.१	०.०	१००.०

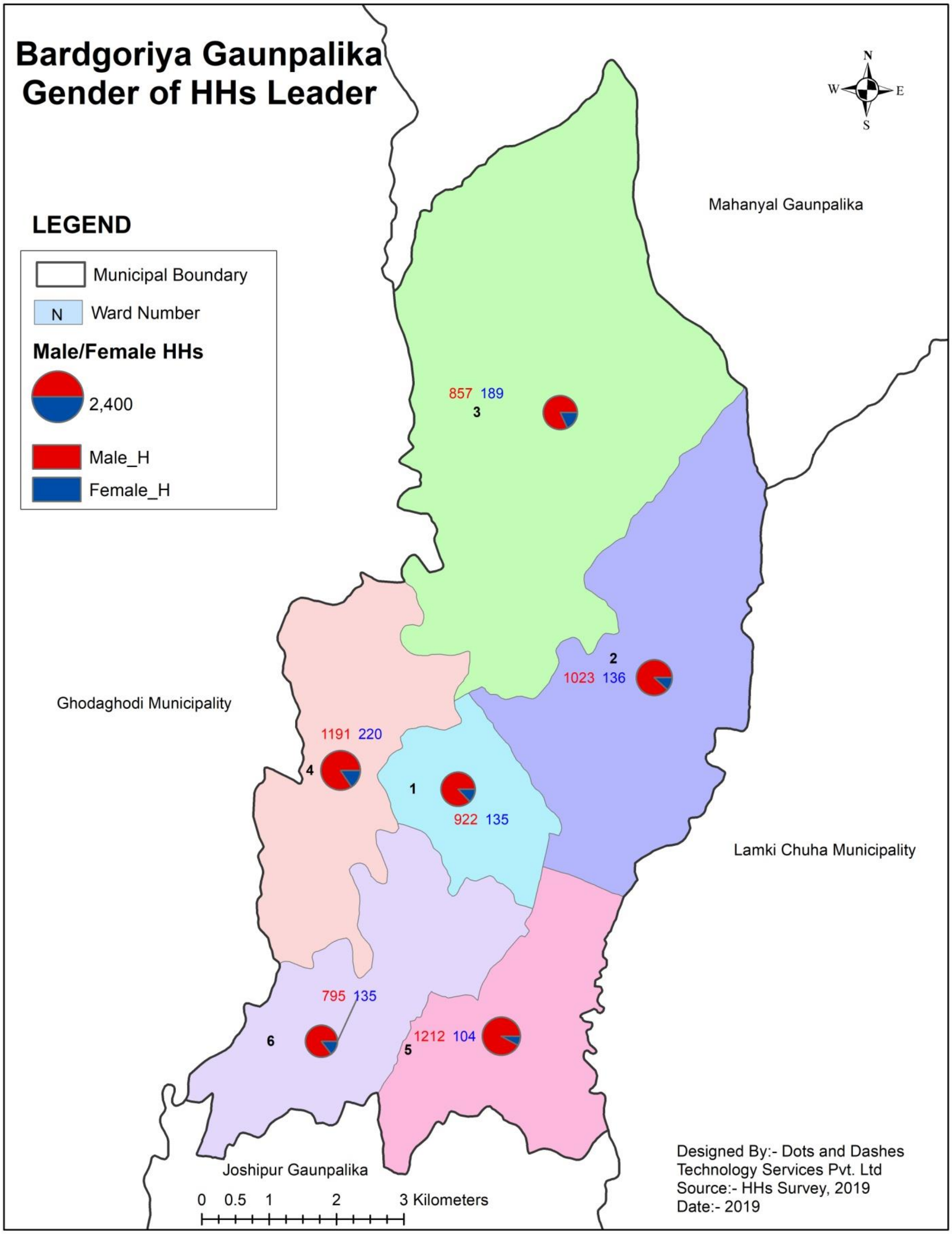
Bardgoriya Gaunpalika
Gender of HHs Leader
N
W
E
S
LEGEND
Municipal Boundary
N
Ward Number
Male/Female HHs
2,400
Male_H
Female_H
Mahanyal Gaunpalika
Ghodaghodi Municipality
Lamki Chuha Municipality
Joshipur Gaunpalika
857 189
3
2
1023 136
1191 220
4
1
922 135
795 135
6
1212 104
5
0 0.5 1 2 3 Kilometers
Designed By:- Dots and Dashes
Technology Services Pvt. Ltd
Source:- HHs Survey, 2019
Date:- 2019

३.६. लिंगका आधारमा घरमुलीको विवरण

वर्दगोरिया गाउँपालिकाको कुल घरधुरी ६९१९ रहेको छ, जसमध्ये ८६.७२ प्रतिशत घरधुरीमा घरमुलीको रुपमा पुरुष रहेका छन् भने १३.२८ प्रतिशत घरपरिवारमा घरमुलीका रुपमा महिलाहरु रहेका छन् । सवैभन्दा वढी महिला घरमुली भएको वडा नम्बर ४ रहेको छ जसमा २२० महिलाहरु घरमुलीका रुपमा रहेको देखिन्छ । वडागत विवरण तलको तालिका बाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. १२ लिंगका आधारमा वडागत घरमुली विवरण

घरमुलीको लिङ्ग			
वडा	**पुरुष**	**महिला**	**जम्मा**
१	९२२	१३५	१०५७
२	१०२३	१३६	११५९
३	८५७	१८९	१०४६
४	११९१	२२०	१४११
५	१२१२	१०४	१३१६
६	७९५	१३५	९३०
जम्मा	६०००	९१९	६९१९
%	८६.७२%	१३.२८%	

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण विवरण २०७५

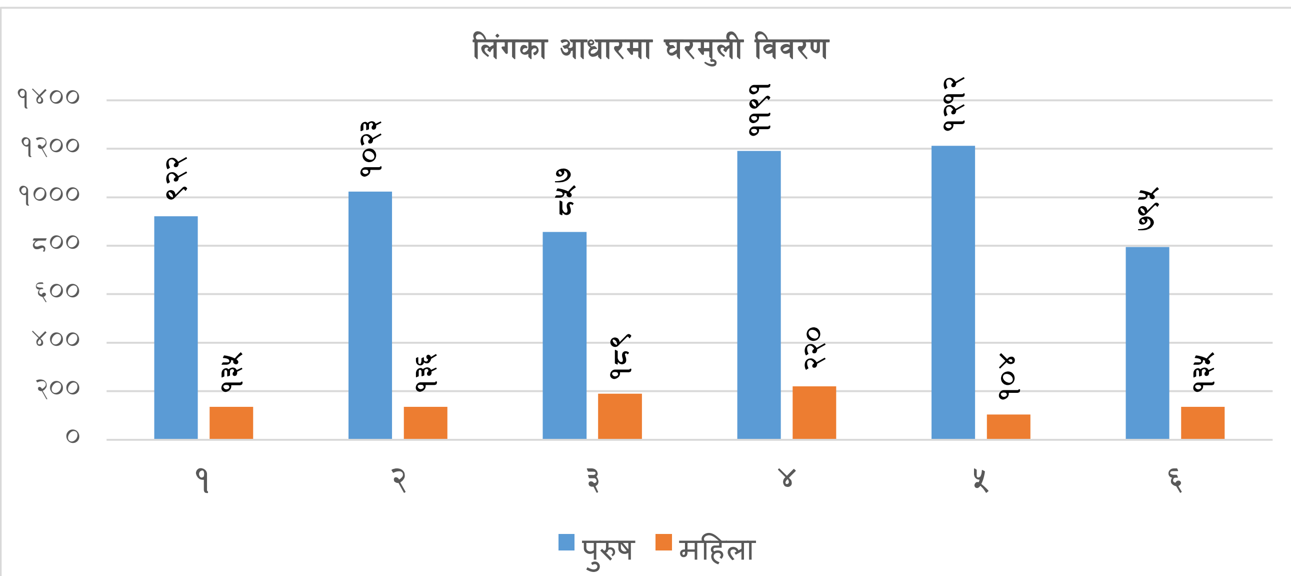

३.७. पेशाका आधारमा जनसंख्या विवरण

यस गाउँपालिकामा पेशागत रुपमा जनसंख्याको विवरण हेर्दा कुल जनसंख्याको ४१.८२ प्रतिशत अर्थात १६८०१ मानिसहरु कृषि पशुपालन पेशामा आवद्ध रहेका छन् । त्यसैगरी ८४९७ अर्थात २१.१५ प्रतिशत जनसंख्या वैदेशिक रोजगारीमा विभिन्न देशहरु जस्तैः भारत, मलेशिया, दुवै, कतार र भारतीय सेनामा रहेका छन् । कुल जनसंख्याको ७.०७ प्रतिशत अर्थात २८४२ जनसंख्या श्रमिकका रुपमा विभिन्न कामहरु जस्तैः सवारी चालक, सह सवारी चालक, प्लम्बर, सिकर्मी, डकर्मी, मेकानिक्स, रंगलगाउने र अन्य घरायसी काममा आवद्ध रहेको देखिन्छ । त्यसैगरी सबैभन्दा कम अर्थात कुल परिवारका सदस्य मध्ये ४२ अर्थात ०.१० प्रतिशत मानिसहरु उद्योग, धन्दामा संलग्न छन् । यो तथ्यांक हेर्दा गाउँपालिकाका वासिन्दाहरुको मुख्य पेशा कृषि रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकाको पेशागत विवरण हेर्दा परिवारका सदस्यहरु एक भन्दा वढी पेशामा पनि संलग्न रहेको देखिन्छ । तरपनि गाउँपालिकामा कृषि पेशामा संलग्न रहेको जमात वढी देखिएको कारण कृषि पेशालाई निर्वाहमुखीबाट व्यवसायीमुखी बनाउन युवा उद्यमीशिलता जस्ता कार्यक्रमहरुमा गाउँपालिकाले जोड दनुपर्ने देखिन्छ । वडागत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. १३ परिवारका सदस्यको पेशाका आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा	कृषि - पशुपालन	व्यापार	नोकरी (अवकाश पाएकाहरु पनि)	गैर सरकारी / निजि	ज्यालामजदुर	सीप-मुलक मजदुर	उद्योग	बैदेशिकरोजगार	उच्चशिक्षाको लागी देश बाहिर	अध्ययन / विद्यार्थी	जम्मा
१	२५४०	४१८	७०	९९	१७०	१२८	५	१७०४	३०	१०२६	६१९०
२	१७४१	२४५	३६	६३	३५६	२६६		९१६	१०	३०२६	६६५९
३	२४२४	२१८	१९	६०२	३१९	१४३	५	२२७५	१६७	२९९	६४७१
४	२८७६	३३६	६४	५०	५१९	१६५	६	१९३९	१	२०८६	८०४२
५	३६०७	५१९	१४४	१३९	११०५	३८०	२२	१०६४	३	३५१	७३३४
६	३६१३	१९४	२८	५६	३७३	१५७	४	५९९	२	४५७	५४८३
जम्मा	**१६८०१**	**१९३०**	**३६१**	**१००९**	**२८४२**	**१२३९**	**४२**	**८४९७**	**२१३**	**७२४५**	४०१७९
%	४१.८२	४.८०	०.९०	२.५१	७.०७	३.०८	०.१०	२१.१५	०.५३	१८.०३	

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण २०७५

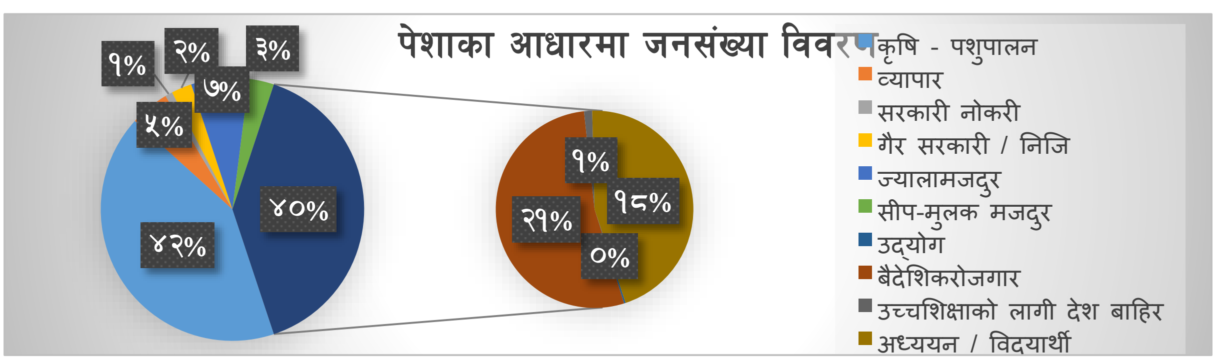

३.८. अपांगताका आधारमा जनसंख्या विवरण

वर्दगोरिया गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या ४०१७९ मध्ये ६१८ अर्थात १.५४ प्रतिशत जनसंख्या अपांगता भएका व्यक्तिहरुको रहेको छ। अपांगता भएका कुल जनसंख्यामा सवैभन्दा अधिक अर्थात ५६.६ प्रतिशत जनसंख्या शारिरीक अपांगता भएका व्यक्तिहरुको रहेको छ, त्यसपछि दृष्टि सम्वन्धि अपांगता १२.९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम बौद्धिक अपांगता भएका व्यक्तिहरुको रहेको छ । वडा अनुसार अपांगता भएका व्यक्तिहरुको विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. १४ अपांगताका आधारमा जनसंख्या विवरण

	अपाङ्गताको प्रकार								
वडा	दृष्टि संबन्धि अपाङ्गता	बौद्विक अपाङ्गता	मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता	वहु अपाङ्गता	शारिरिक अपाङ्गता	श्रवण दृष्टिविहिन अपाङ्गता	सुनाई सम्बन्धि अपाङ्गता (वहिरा, सुस्त श्रवण)	स्वर र वोलाई सम्बन्धि अपाङ्गता	जम्मा
१	९	२	१	१	५५	२	१०	६	८६
२	१८		११	१	४०	१	१२	१३	९६
३	१३		१२	५	९१		१९	५	१४५
४	३	१	२		३०		१	४	४१
५	२७	२	९		१००	४	११	३०	१८३
६	१०		३	१	३४		३	१६	६७
जम्मा	८०	५	३८	८	३५०	७	५६	७४	६१८
%	१२.९	०.८	६.१	१.३	५६.६	१.१	९.१	१२.०	१.५४

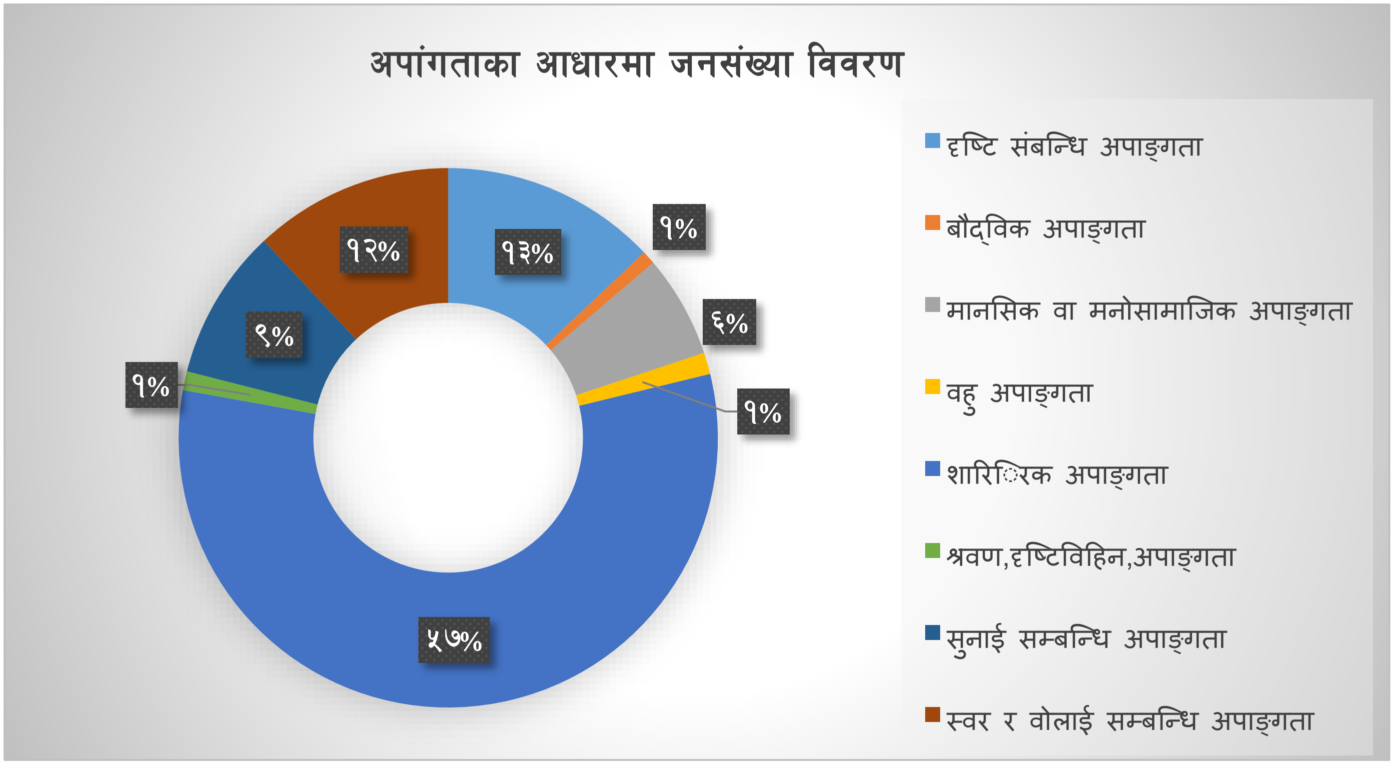
अपांगताका आधारमा जनसंख्या विवरण
१३%
१%
६%
१%
५७%
१%
९%
१२%
दृष्टि संबन्धि अपाङ्गता
बौद्विक अपाङ्गता
मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता
वहु अपाङ्गता
शारिरिक अपाङ्गता
श्रवण,दृष्टिविहिन,अपाङ्गता
सुनाई सम्बन्धि अपाङ्गता
स्वर र वोलाई सम्बन्धि अपाङ्गता

३.९. व्यक्तिगत घटना सम्वन्धि विवरण

संविधानले नागरिकलाई विभिन्न अधिकारको प्रत्याभूत गरेको छ । त्यसको केन्द्र विन्दु भनेकै व्यक्तिगत घटना दर्ता हो । कहाँ कति जन्मे, कतिको मृत्यु भयो कतिले बसाइँसराइँ गरे, कतिको विवाह र सम्बन्ध विच्छेद भयो भन्ने कुराको जानकारी राज्यले पाउनु पर्छ किनकी यस तथ्यांकले देश विकासको योजनामा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्दछ । त्यसकारण स्थानीय सरकार वा संघीय सरकारले सामाजिक, पुर्वाधार, आर्थिक वा अन्य क्षेत्रमा नीति नियम बनाउन, योजना तर्जुमागर्न बजेट बनाउनका लागी नागरिकको अवस्थाबारे जान्न पाउनुपर्ने अधिकार रहन्छ भने नागरिकको पनि बेलैमा व्यक्तिगत घटनाको दर्ता गरी सरकारलाई सहयोग गर्ने कर्तव्य रहन्छ । व्यक्तिगत घटना सम्वन्धि नीतिमा कुनैपनि घटना भईसकेपछि ३५ दिन भित्र वडा वा गाउँपालिका कार्यालयलाई जानकारी गराउनुपर्ने हुन्छ । तर अझै पनि नागरिकहरुमा आफुलाई जतिबेला चाहियो त्यो बेला दर्ता गर्ने परिपाटिले वास्तविक तथ्यांक पाउनका लागी अप्ठ्यारो भईरहेको देखिन्छ । त्यसैले गाउँपालिकाले विभिन्न टोल विकास समिति, नागरिक सचेतना केन्द्र र अन्य समुहहरु मार्फत व्यापक जनचेतना जगाउनुपर्ने देखिन्छ ।

यस गाउँपालिकाको गत २०७५ बैशाख देखि चैत्र मसान्त सम्मको घटना दर्ता सम्वन्धि विवरणमा जम्मा २४९७ जनाले व्यक्ति घटनादर्ता गराएका छन् । जसमध्ये १३४४ जन्मदर्ता भएको छ, १७० जनाको मृत्यु दर्ता भएको छ त्यसैगरी, ३५९ ले विवाह दर्ता गराएका छन् भने भने वसाईसरी आएका ४५३ र वाहिर गएकाको १७१ रहेका छन् । गाउँपालिका वनि सकेपछि बसाई सराई गरी आउने र जानेको संख्यामा पनि ठूलो परिवर्तन आएको देखिन्छ । वसाईसरी जानेको भन्दा आउने को संख्या डबल देखिन्छ । बसाईसराई गरी आउने र जाने कारणमा अध्ययन, नोकरी, आर्थिक उन्नती, व्यापार, द्वन्द्ध र सामाजिक अवस्था मुख्य कारक तत्व रहेको पाईन्छ ।

तालिका नं. १५ व्यक्तिगत घटना सम्वन्धि विवरण

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराइ		जम्मा
					आएको	गएको	
१	३६३	४२	६९		४५	१७	५३६
२	२४५	४३	७४		१५७	४७	५६६
३	३३४	२०	८३		१२४	६३	६२४
४	२६१	३७	७१		३५	८	४१२
५							०
६	१४१	२८	६२		९२	३६	३५९
जम्मा	१३४४	१७०	३५९	०	४५३	१७१	२४९७

स्रोतः सा.सु तथा पंजिकरण शाखा, वर्दगोरिया गापा २०७५

३.१०. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट लाभान्वित विवरण

सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण गरिबी न्युनिकरण र मानव सुरक्षाको महत्वपूर्ण साधन हो । नेपालको संविधानले सामाजिक सुरक्षाको हक मौलिक हकको रुपमा स्थापित गरेको छ । मुलुकको समावेशी विकास गर्न र दिगो विकास लक्ष्यका प्रमुख नतिजाहरुको प्राप्तीका लागी सामाजिक सुरक्षाले महत्वपूण योगदान गर्न सक्छ । सामाजिक सुरक्षा ऐन २०७५ अनुसार जेष्ठ नागरिक (दलितका हकमा ६० वर्ष र अन्यका हकमा ७० वर्ष), आर्थिक रुपले विपन्न, असक्त र असहाय अवस्थामा रहेका व्यक्ति, असहाय एकल महिला, अपांगता भएका व्यक्ति, वालवालिका, आफ्नो हेरचाह आफै गर्न नसक्ने र लोपोन्मुख जातिले सामाजिक सुरक्षाभत्ता पाउने व्यवस्था गरेको छ । सोही व्यवस्था अनुसार वर्दगोरिया गाउँपालिकाले पनि आफ्नो नगरवासीका यी वर्गलाई प्रत्येक चौमासिकमा वडा कार्यालय मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्दै आईरहेको छ ।

यो एकवर्ष भित्रमा ३२३५ जनाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाईरहेको देखिन्छ जसमध्ये ७५८ जना ५ वर्षमुनिका दलित वालवालिका सुरक्षा भत्ताबाट लाभान्वित भएका छन् भने ८८५ अन्य जेष्ठ नागरिक र ४६४ दलित जेष्ठ नागरिकले सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाईरहेका छन्, । त्यसैगरी ८९० एकल महिलाहरुले एकल भत्ता पाईरहेका छन् र पूर्ण र आंशिक अपांग भएका १३७ जनाले अपांगता भत्ता पाईरहेको सामाजिक सुरक्षा तथा पंजिकरण शाखाले देखाउँछ । सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा छुट्ने र दोहोरिने सम्भावना अधिक रहने भएका कारण गाउँपालिकाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता र यसको सुविधाका लागी उमेर पुगेका नागरिकले गर्नुपर्ने प्रक्रियाका बारेमा वडा वडाबाट जानकारी दिन पनि जरुरी देखिन्छ ।

तालिका नं. १६ सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाईरहेकाको विवरण

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक		एकल महिला	पूर्ण अपाङ्ग		आंशिक अपाङ्ग		बाल सुरक्षा अनुदान		दलित वर्ग		कुल जम्मा	
	म	पु	म	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	महिला	पुरुष
१	७४	६१	२४६		३	१	७	८४	९०	६७	६२	४७२	२२३
२	६५	८६	२११		५	७	१७	४४	५७	२६	४८	३५३	२१३
३	२०	४१	१५८	४	३	१०	१७	११९	१०३	८३	७९	३९४	२४३
४			१२२	२	३	६	१४	६८	६७			१९८	८४
५	१९३	१९१	१४२	४	२	८	१३	३९	५४	३९	२९	४२५	२८९
६	७३	८१	१११		२	४	६	१८	१५	१९	१२	२२५	११६
जम्मा	**४२५**	**४६०**	**८९०**	**१०**	**१८**	**३५**	**७४**	**३७२**	**३८६**	**२३४**	**२३०**	**२०६७**	**११६८**

स्रोत: सामाजिक सुरक्षा तथा पंजिकरण शाखा पुनर्वास, २०७५

३.११. घर भाडामा लगाइएको आधारमा परिवार संख्याको विवरण

यस बर्दगोरीया गाउँपालिकाका ६ वटै वडामा रहेका कुल ६९१९ घरपरिवार मध्ये ६३ परिवारले आफ्नो घर भाडामा दिएको देखियो । वडागत रुपमा हेर्दा सबैभन्दा वढी घरभाडामा दिने वडा नं. २ रहेको छ । त्यसपछि क्रमशः वडा नं. १, ४, ५, ३, ६ रहेका छन् । बर्दगोरीया गाउँपालिका धनगढी उपमहा नगरपालिकाबाट टाढा भएपनि धनगढी जिल्लाको सदरमुकाम तथा प्रदेशको राजधानी भएकोले पनि अधिकांश मानिसहरु धनगढीबाट नै आवतजावत गर्ने गरेको पनि देखिन्छ ।

तालिका नं.१७ घर भाडामा लगाएको आधारमा परिवार संख्या विवरण

घर भाडामा लगाएको परिवार			
वडा	बस्नु हुन्छ	बस्नु हुन्न	जम्मा
१	१९	१०३८	१०५७
२	२३	११३६	११५९
३	५	१०४१	१०४६
४	८	१४०३	१४११
५	६	१३१०	१३१६
६	२	९२८	९३०
जम्मा	**६३**	**६८५६**	**६९१९**

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण २०७५

भाडामा बस्ने परिवारको विवरण								
वडा	१ परिवार	२ परिवार	३ परिवार	४ परिवार	५ परिवार	७ परिवार	८ परिवार	जम्मा
१	१०	३	१	३	१	१		१९
२	११	९	३					२३
३	२		३					५
४	२	१	१	२			२	८
५	६							६
६	२							२
जम्मा	**३३**	**१३**	**८**	**५**	**१**	**१**	**२**	**६३**

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

नक्शा - संघ संस्था तथा उद्दयोग व्यबसाय

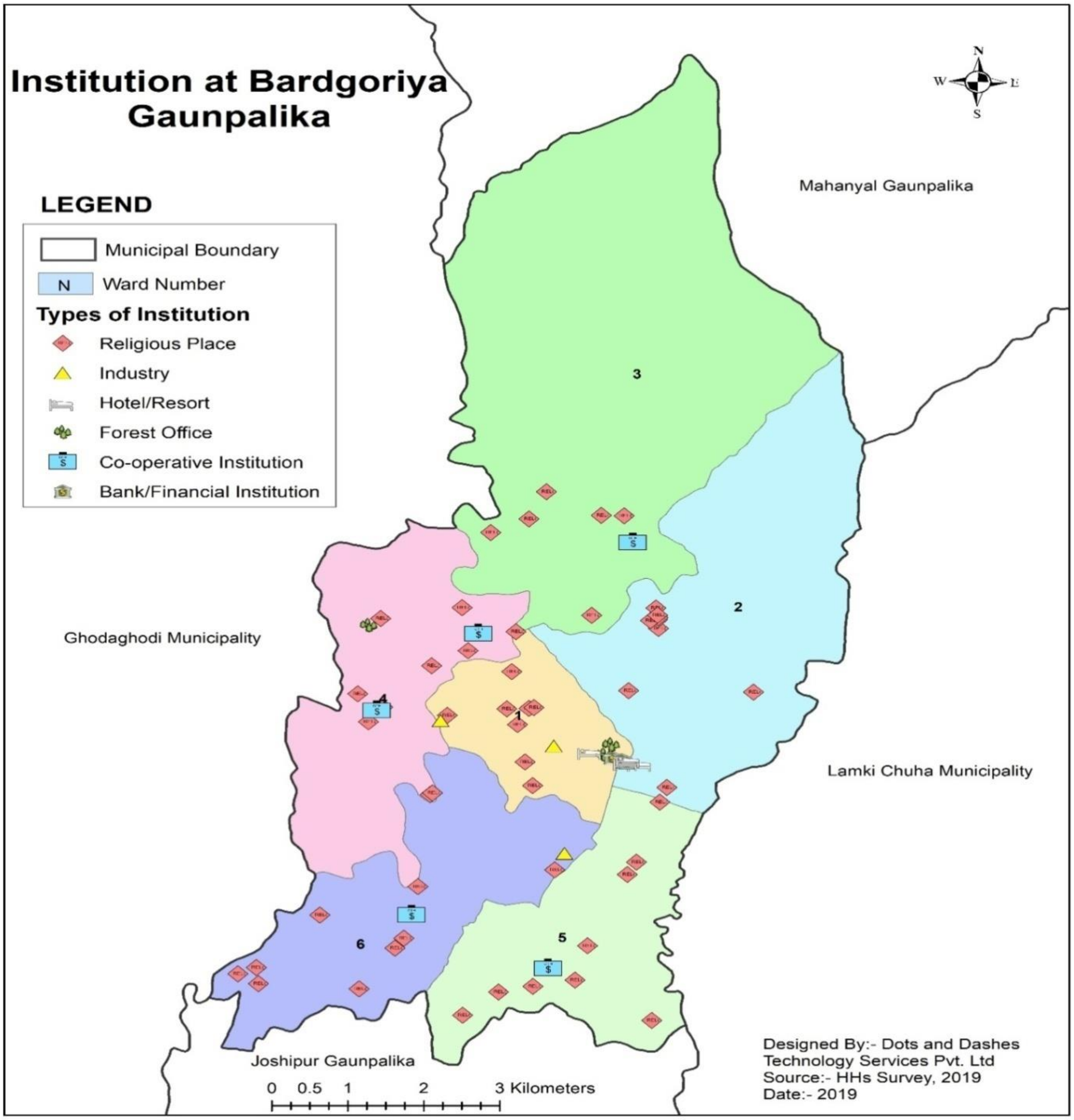

नक्शा - छानाको आधारमा घरहरु

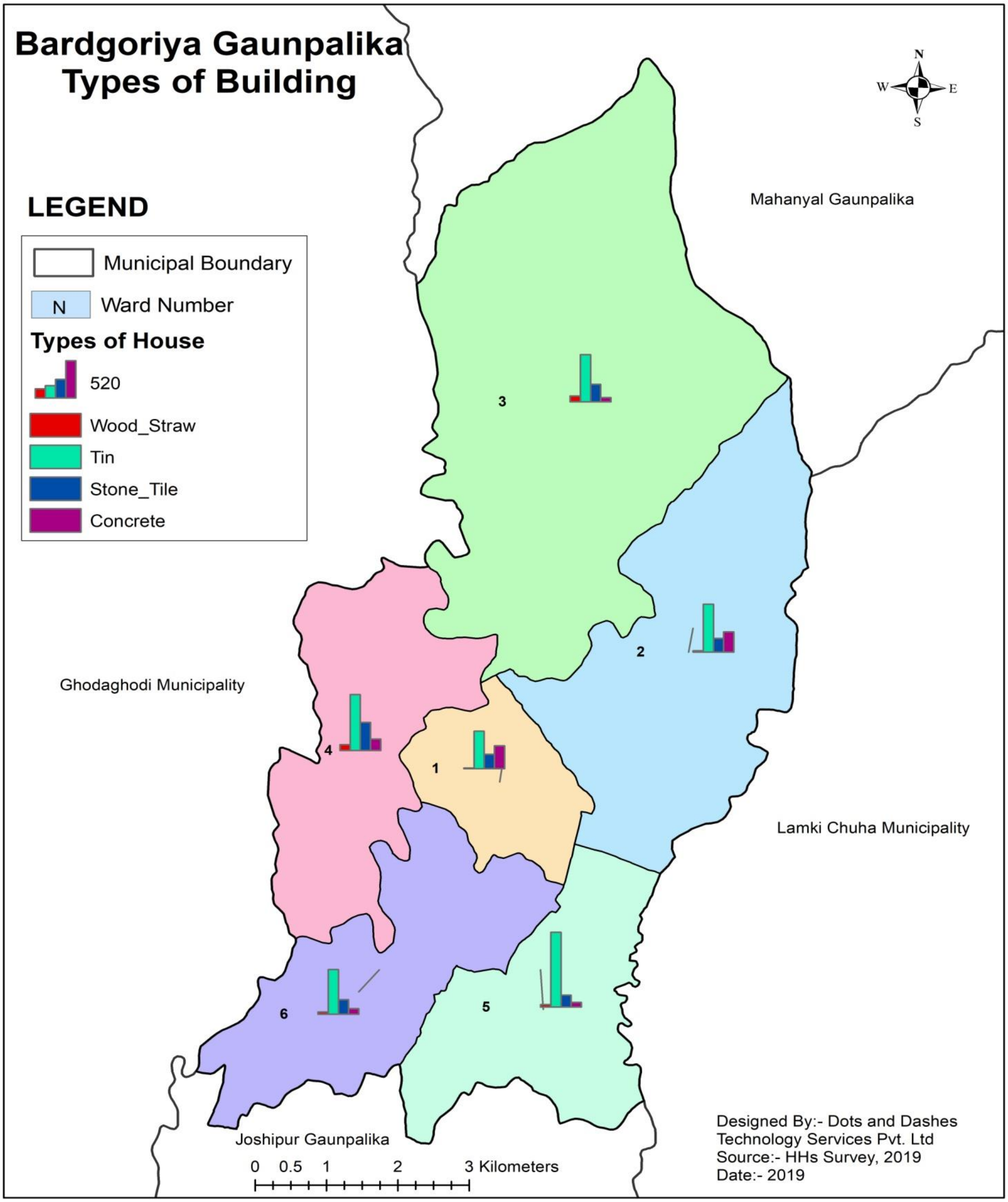

४.१. प्रमुख आर्थिक विवरण

४.१.१. औसत आम्दानी विवरण

१५ औ आवधिक योजनाको आधारपत्र अनुसार ६० प्रतिशत मानिसहरु अहिलेपनि कृषिपेशामा आवद्ध रहेको पाईन्छ । जसले नेपालको कुल ग्राहस्त उत्पादनको २७ प्रतिशत योगदान दिएको देखिन्छ । बर्दगोरीया गाउँपालिकाको घरधुरी सर्वेक्षण २०७५ अनुसार ६६.९२ प्रतिशत मानिसहरु कृषि पेशामा संलग्न भएको देखिन्छ। तर अधिकांशले कृषि पेशालाई व्यवसायिकमूलक भन्दा पनि निर्वाहमुखिका रुपमा गर्दै गरेको देखिन्छ। त्यसैले औसत आम्दानीको विवरण हेर्दा गाउँपालिकाको कुल घरधुरी ६९१९ मध्ये ४०.६९ प्रतिशत घरपरिवारको वार्षिक औसत रु. १० हजारसम्म आम्दानी भएको देखिन्छ, भने १० हजार देखि २० हजार सम्म आम्दानी हुने घरपरिवार २६०५ अर्थात ३७.६५ प्रतिशत रहेको छ। १ लाख भन्दा बढी आम्दानी हुने परिवारको संख्या ०.७४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। समग्रमा यस गाउँपालिकामा १००० अमेरिकी डलर भन्दा कम वार्षिक आम्दानी गर्ने परिवारको संख्या अत्यधिक देखिन्छ । वडागत रुपमा वार्षिक आम्दानी विवरण निम्नउल्लेखित तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ।

तालिका नं. १८ वार्षिक आम्दानीका आधारमा परिवार संख्याको विवरण

परिवारको जम्मा वार्षिक आम्दानी							
वार्ड	० - १००००	१०००१ - २००००	२०००१ - ३५०००	३५००१ - ७५०००	७५००० - १०००००	१००००० भन्दा बढी	जम्मा
१	२१६	३९२	२०५	२०४	३०	१०	१०५७
२	१९४	५३५	३३८	८४	३	५	११५९
३	३६२	४५५	१२९	५७	१५	२८	१०४६
४	८३२	४६३	८०	३६			१४११
५	६२१	४८७	१५४	४१	५	८	१३१६
६	५९०	२७३	५६	११			९३०
जम्मा	२८१५	२६०५	९६२	४३३	५३	५१	६९१९
%	40.69	37.65	13.90	6.26	0.77	0.74	100.00

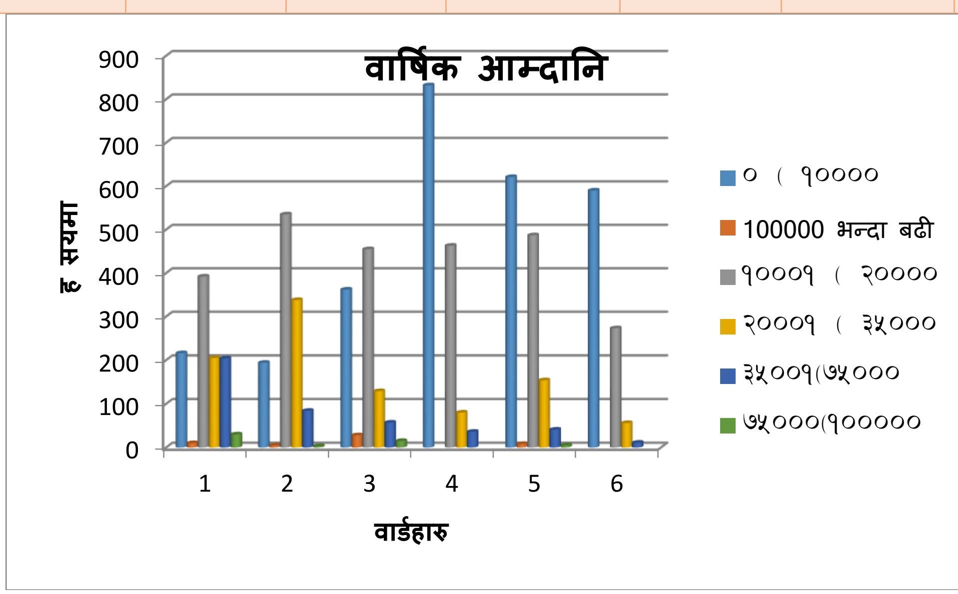

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

४.१.२. ऋणका आधारमा घरपरिवार संख्या विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका कुल घरधुरी मध्ये ३६२८ घरपरिवार ऋणमा रहेको पाइएको छ । तीमध्ये बैंक तथा बित्तिय संस्थाबाट ऋण लिने परिवारको संख्या ७५२, सहकारीबाट ऋणलिनेको संख्या ७८० र व्यक्तिबाट ऋण लिनेको संख्या सबभन्दा बढी १९१३ रहेको पाइएको छ । यो विवरण हेर्दा सहकारीबाट ऋण लिने परिवारको संख्या भन्दा व्यक्तिबाट ऋण लिनेको संख्या अधिक देखिन्छ । ऋण खासगरी घरधन्दा चलाउनका लागी, जग्गा जमिन खरिद गर्न, घरवनाउन, अध्ययन, व्यापारका लागी लिने गरेको देखिन्छ । गाउँघरमै सस्तो व्याजमा सहजै ऋण प्राप्त गर्न सकिने भएका कारण विभिन्न साना साना समुहहरुमा पनि वचत तथा ऋण गर्ने गरेको पाईन्छ ।

तालिका नं. १९ ऋणको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

ऋणको श्रोत					
वडा	बैंक वित्तीय संस्थाबाट	सहकारी	अन्य कोष	ब्यक्तीगत	जम्मा
१	१३२	९९	२४	३२२	५७७
२	१३१	४६	१२	६७	२५६
३	७४	११५	४५	५०६	७४०
४	१९६	३०	८	५९२	८२६
५	१६९	३९२	९०	३५६	१००७
६	५०	९८	४	७०	२२२
जम्मा	७५२	७८०	१८३	१९१३	३६२८
%	20.73	21.50	5.04	52.73	100.00

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

४.१.३. ऋणको उद्देश्यका आधारमा घरपरिवार विवरण

गाउँपालिकामा रहेको कुल घरपरिवार मध्ये ३१७८ घरपरिवारले विभिन्न प्रयोजनका लागी ऋण लिएको देखिन्छ । कुल ऋण लिएका घरपरिवार मध्ये सबैभन्दा वढी ६४२ ले स्वास्थ्य परिक्षणका लागि लिएको, ४६३ घरपरिवारले घर निर्माण र जग्गा खरिदका लागी ऋण लिएको, र दोश्रोमा कृषि उपज औजार किन्नका लागि ५५९ घरपरिवारले ऋण लिएको देखिन्छ । उद्योग व्यापारिक प्रयोजनका लागी ४१९ प्रतिशत घरपरिवारले ऋण लिएको देखिन्छ । सबैभन्दा कम अर्थात १४० घरपरिवारले सवारी साधन खरिदका ऋण लिएको देखिन्छ । ऋणको उद्देश्य अनुसार ऋण लिने घरपरिवारको विवरण तलको तालिकामा हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं.२० ऋणको उद्देश्यको आधारमा घरपरिवार विवरण

ऋण लिनुको उदेश्य										
वडा	स्वास्थ	घर निर्माण/ जमिन खरिद	शिक्षा	बैदेशिक रोजगार	घरायेसी खर्च	सवारी साधन खरदि	उध्योग	व्यवसाय	कृषी - पशुपालन	जम्मा
१	१२०	७८	२५	२९	८६	३४	१६	३५	३९	४६२
२	४५	७८	२३	१२	१	७		७	६७	२४०
३	७९	१५१	३९	६१	३९	२६	६७	३८	१०५	६०५
४	१९५	१०१	८७	७७	८९	३५	३२	२३	१५६	७९५
५	१८०	५५	१२०	६७	९२	२३	१८	१५७	१५७	८६९
६	२३		५०	२३	३५	१५	६	२०	३५	२०७
जम्मा	**६४२**	**४६३**	**३४४**	**२६९**	**३४२**	**१४०**	**१३९**	**२८०**	**५५९**	**३१७८**

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

४.१.४. छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

घरधुरी सर्वेक्षणका क्रममा घरको छानाको प्रकारका बारेमा जान्नका लागी ४ प्रकारका प्रश्न राखी प्रश्न सोधिएको थियो । जसमा गाउँपालिकाको कुल घरधुरी मध्ये सवैभन्दा वढी अर्थात ६२.१२ प्रतिशत घरपरिवारले जस्ता, टिन वा च्यादर लगाएको देखियो, त्यसैगरी २०.१९ प्रतिशत घरपरिवारको छाना टायलले छाएर बनाएको देखिन्छ भने सबै भन्दा कम ३.६७ प्रतिशतको घर खर/परालले छाएको देखिन्छ र सिमेन्ट/ढलान गरेको घर १३.९६ प्रतिशत देखिन्छ । विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.२१ छानाका प्रकारका आधारमा घरधुरी संख्या

वडा	खर/ परल / खर / पराल / छावाली काठ / फल्याक	जस्ता / टिन / च्यादर	टायल / कपडा / झिगटी / ढुंगा	सीमेंट / ढलान	जम्मा
१	११	५२४	२०१	३२१	१०५७
२	१८	६६७	१९२	२८२	११५९
३	८१	६६०	२४५	६०	१०४६
४	८२	७८०	३९१	१५८	१४११
५	३७	१०४५	१६६	६८	१३१६
६	२९	६२२	२०२	७७	९३०
जम्मा	**२५४**	**४२९८**	**१३९७**	**९६६**	**६९१९**
%	3.67	62.12	20.19	13.96	100.00

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

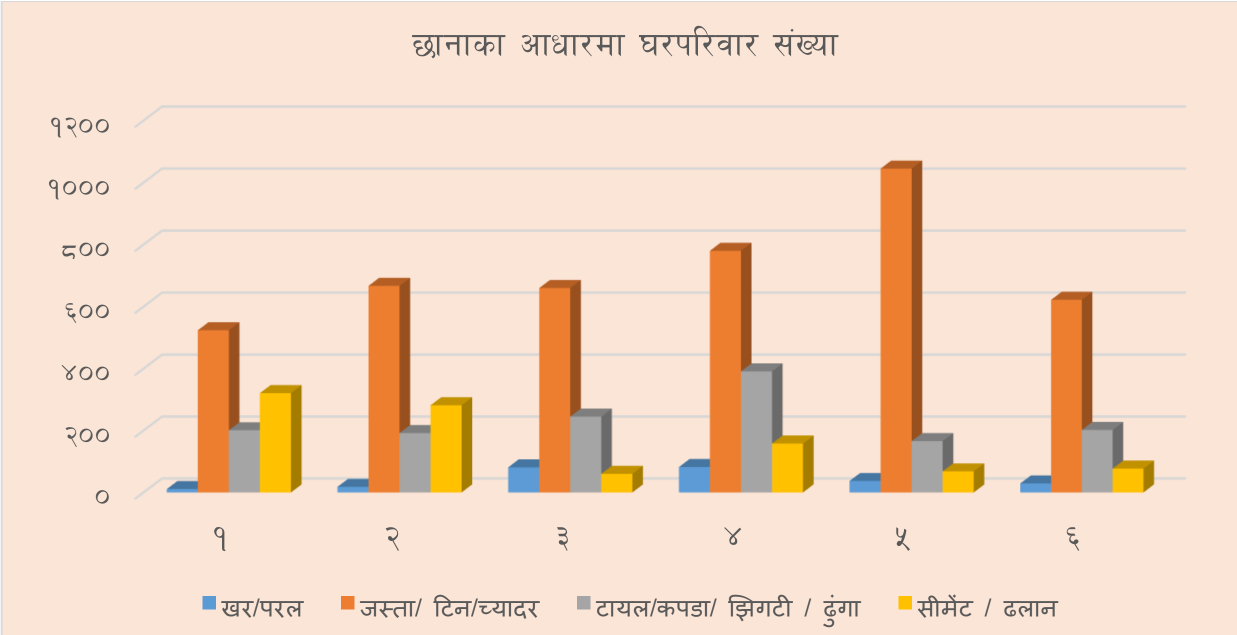

४.१.५. तलाको आधारमा घरधुरी संख्या

गाउँपालिकाको कुल घरधुरी ६९१९ मध्ये सबैभन्दा वढी ६४९० अर्थात ९३.८० प्रतिशत घरधुरीहरु भुई तला भएका छन्, त्यसपछि ४१५ अर्थात ६.०० प्रतिशत घरहरु एकतला, ०.१३ प्रतिशत दुईतला, तीन तला भएका घरहरु ४ वटा मात्र रहेको छ भने चारतला भएको घरधुरी वार्ड नं. ६: मा मात्र रहेको छ तर पांचतला वा सो भन्दा माथिको घर रहेको पाईएन । अधिकांश थारु चौधरीको वसोवास भएको यस गाउँपालिकामा माटोले पोतेको घरहरु वढीमात्रामा देख्न सकिन्छ ।

तालिका नं. २२ तलाको आधारमा घरधुरी संख्या

घरको तला						
वडा	भुई - तल्ला	एक तल्ला	दुई तल्ला	तीन तल्ला	चार तल्ला	जम्मा
१	८६६	१८७	४			१०५७
२	११२४	३४	१			११५९
३	१०४१	४		१		१०४६
४	१३०२	१०८	१			१४११
५	१२३१	७९	३	३		१३१६
६	९२६	३			१	९३०
जम्मा	६४९०	४१५	९	४	१	६९१९
%	93.80	6.00	0.13	0.06	0.01	100.00

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.१.६ पारिवारिक खर्च (ने रु. हजारमा) का आधारमा परिवारहरुको खर्च सम्वन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको वार्षिक पारिवारिक खर्च विवरण हेर्दा रु ५१ ह्जार देखि एक लाखसम्म खर्च गर्ने परिवारको संख्या सबैभन्दा वढी २४५४ रहेको छ भने त्यसपछि रु ५० हजारसम्म खर्च गर्ने परिवारको संख्या २३७३ रहेको छ। रु १० लाख भन्दा बढी खर्च गर्ने परिवारको संख्या ९७ रहेको छ।

तालिका नं. २३ पारिवारिक खर्च विवरण (रु हजारमा)

	वार्षिक खर्च					
वडा न.	०-५००००	५१००००-१०००००	१००००१-२०००००	२००००१-५०००००	१००००० भन्दा बढी	जम्मा
१	१७६	३२२	३५२	१८६	२१	१०५७
२	३१८	५७२	१८२	७१	१६	११५९
३	१३३	४२५	३८६	७७	२५	१०४६
४	१२०९	१३३	५८	७	४	१४११
५	२७१	५४६	३२५	१४४	३०	१३१६
६	२६६	४५६	२०२	५	१	९३०
जम्मा	२३७३	२४५४	१५०५	४९०	९७	६९१९

४.१.७ खाद्यान्न आत्मनिर्भरतका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

नेपालको संविधानले नै खाद्यान्न संम्वन्धि हकलाई मौलिक हकका रुपमा स्थापित गरेको छ। साथै सन् २०३० सम्मा कुनैपनि मानिसले भोगको कारणले ज्यान गुमाउन नपरोस् भन्नकालागी दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तका लागी पनि नेपाल सरकारले विभिन्न कार्यक्रमहरु गरिरहेको छ । बर्दगोरीया गाउँपालिका तराईक्षेत्र भएका कारण पनि यस क्षेत्रमा कृषि वाहेक पनि आयआर्जनका अन्य सम्भावना पनि रहन्छन् त्यसकारण खाद्य संकटकै अवस्था भने त्यति आउदैन। यस गाउँपालिकाको कुल घरपरिवार मध्ये २३०९ घरपरिवारको आफ्नो खेतीबाट ३ महिना सम्म खानपुग्ने रहेछ भने बाँकी महिनाका लागी यी घरपरिवारले अन्य जिविकोपार्जनका कार्यहरु गरेको देखिन्छ। त्यस्तै आफरनो खेतिपातिले १२ महिनासम्म खान पुग्ने परिवार १९८६ रहेछन। आफ्नो खेतिपातिबाट खानपुगेर बेचबिखन गर्ने परिवार ८४० रहेका छन।

तालिका नं.२४ खाद्यान्न सुरक्षाको विवरण

	खादयान्न आत्मनिर्भरताको अवस्थाः					
वाड	३ महिनाभन्दा कम खान पुग्ने	४-६ महिना खान पुग्ने	७-९ महिना खान पुग्ने	१०-१२ महिना खान पुग्ने	आफ्नो खेतबारीको उत्पादनबाट खान पुगेर बेचबिखन गर्ने	जम्मा

१	५०३	७६	४७	२४८	१२७	१००१
२	५३८	१२४	६६	३०८	३८	१०७४
३	३४३	१६६	१३४	२४९	६	८९८
४	५२३	२६४	१४०	२८६	१९८	१४११
५	२०५	१३०	६०	५९४	२०४	११९३
६	१९७	७९	८६	३०१	२६७	९३०
जम्मा	२३०९	८३९	५३३	१९८६	८४०	६५०७

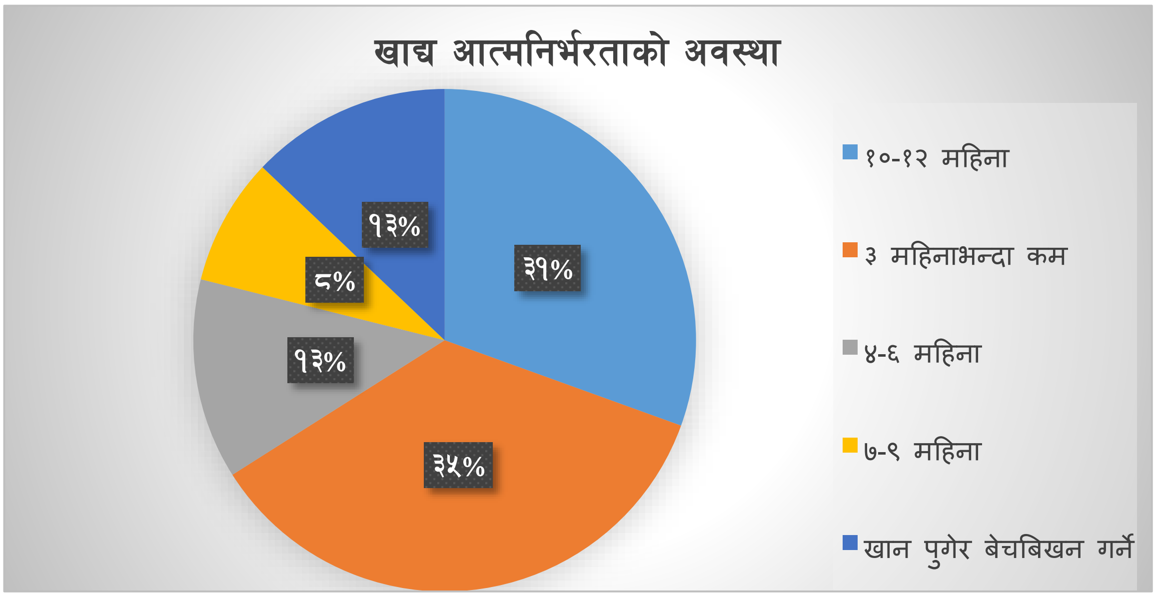

४.१.८ बैदेशिक रोजगारीमा गएका र विप्रेषणको विवरण

गाउँपालिकाको संस्थागत विवरण संकलनगर्ने क्रममा सबै वडाहरुबाट बैदेशिक रोजगारीका लागी गएका व्यक्तिहरुको विवरण प्राप्त भयो । जसमा युवाहरु विभिन्न कामको खोजीमा सबभन्दा बढी ८००९ परिवारबाट भारत गएको देखिन्छ । त्यपछि ४३४ परिवारबाट युवाहरु खडी मुलुक गएको देखिन्छ । त्य बाहेक मलेसिया, जापान, अमेरिका जाने गरेको पाईयो । बैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण वढेतापनी युवा जनशक्तिको विदेश पलायनका कारण भविष्यमा गाउँपालिकामा दक्ष युवा जनशक्तिको अभाव भई विकासका काम गर्नका लागी वाह्य जनशक्ति मगाउनुपर्ने अवस्था आउन सक्छ । त्यसकारण युवाहरुलाई विदेशिन नदिन रोजगारमुलक योजनावद्ध रोजगारमुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । विवरण निम्न तालिका रहेको छ:

तालिका नं.२५ बैदेशिक रोजगारीमा गएका र विप्रेषणको विवरण

बैदेशिक रोजगारमा कुन देशमा कति						
वडा	जापान / कोरिया	ईराक, अफगानिस्तान, सीरीया, यमन, लेवनान	ऑस्ट्रेलिया, अमेरिका, युरोप (विकशित राष्ट्र)	खाडी मुलुक (अरब, कतार, मलेसीया, दुबई आदि)	भारत	जम्मा
१	१		२	६७	१६३४	१७०४
२	६		११	३३	८६६	९१६
३	२			१०५	२१६८	२२७५
४		२	४	४०	१८९३	१९३९
५			२२	१५०	८९२	१०६४
६	२		२	३९	५५६	५९९
जम्मा	११	२	४१	४३४	८००९	८४९७

स्रोतः संस्थागत तथ्यांक, २०७५

४.२ भु–उपयोग तथा स्वामित्व

४.२.१ सरकारी/सार्वजनिक जग्गाहरुको विवरण

यस गाउँपालिकाको सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको विवरण संकलनका क्रममा वडा नं. ५ बाहेक सबै वार्डहरुमा सार्वजनिक जमिनहरु रहेको देखियो । यी सार्वजनिक जमिनहरु हाल विभिन्न प्रयोजन जस्तै, आमा समूह, सहकारी, क्लव, सामुदायिक भवनको रुपमा प्रयोग हुदै आईरहेको छ । जग्गाको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख भएको छ ।

तालिका नं.२६ सरकारी तथा सार्वजनिकजग्गाहरुको विवरण

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवनभएको टोलको नाम	के काममाप्रयोगभइरहेको छ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
१	आमा समुह को खोप केन्द्र	उत्तर मुडा	खोप लगाउने	५ कट्टा		राम्रो	**वडा न.१र२ सबै**
१	साना किसान सहकारी	मुडा गाउँ	बिउ बिजन प्रसोधन	७ कट्टा		राम्रो	**गा.पा.सबै**
२	महिला नागरिक सचेतना केन्द्र	बन्देवाहा	सामाजिक कार्यक्रम	७ धुर		राम्रो	**८०**
२	प्रतिक्षालय	सम्झना चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	**१५०**
२	प्रतिक्षालय	मिलन चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	**८०**
२	प्रतिक्षालय	दोधरा चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	**२००**
२	प्रतिक्षालय	कुम्भिया चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	**३००**

२	प्रतिक्षालय	झगडपुर चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	१५०
३	महिला सामुदायिक	खैरेनी	कार्यालय सम्बन्धि	१ कट्टा	१७००	राम्रो	१२००
३	खानेपानी	शिव मन्दिर	कार्यालय सम्बन्धि	४ कट्टा	१०००	राम्रो	१२००
३	मुक्त कमैया सामुदायिक भवन	मुक्त कमैया	कार्यालय सम्बन्धि	१ कट्टा	७००	राम्रो	६०
४	जय लक्ष्मी सहकारी	नौनीया सिबिर	बचत तथा ऋण लगानी	१० कट्टा		ठिकै	७०
४	इन्द्रेणी युवा क्लब	पुरैना ताल	समुदाय को बिकास	७ कट्टा		जिर्ण	२५००
४	डाँफे युवा क्लब	निमुवा बोझि	भाडा	५ कट्टा		राम्रो	**गाउपालिका भरिका**
४	खोप केन्द्र	निमुवा बोझि	स्वास्थ्य सम्बन्धि	१ कट्टा		ठिकै	१५००
६	मदरेहनिय सामुदायिक भवन	राजिपुर	बैठक को लागि	१ कट्टा		राम्रो	
६	राम जानकी सामुदायिक भवन	सुन्गुरखाल	बैठक,छलफल	३ कट्टा		राम्रो	
६	पृथ्बीपुर सामाजिक सामुदायिक भवन	पृथ्बीपुर	बैठक,छलफल	१.५ कट्टा		बन्दै गरेको	

श्रोत:वडाकार्यालय, बर्दगोरीया २०७५

४.२.२ कृषियोग्य जमिनका आधारमा परिवारको संख्या सम्वन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा कुल घरपरिवार मध्ये १८७९ अर्थात २७.१६ प्रतिशत घरपरिवारसँग खेतीयोग्य जमिन नभएको पाईयो । खेती योग्य जमिन भएको परिवार मध्ये २९८० घरपरिवारसंग खेत, ३३ घरपरिवारसंग पाखोवारी रहेको र २२०२ घरपरिवारसंग ऐलानी खेत रहेको छ । आफ्नो जमिनको कानूनी स्वमित्व नपाएका अर्थात ऐलानी जग्गावाला पविारलाई उनिहरुको जग्गा दर्ता गराई लालपूर्जा दिलाउन गाउंपालिकाले पहल गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

४.२.२.१ कृषियोग्य जमिनका आधारमा परिवारको संख्या सम्वन्धी विवरण

तालिका नं.२७ कृषि योग्य जमिनका आधारमा परिवार संख्या विवरण

कृषियोग्य जमिन			
वडा	**छ**	**छैन**	**जम्मा**
१	४२७	६३०	१०५७
२	६९६	४६३	११५९
३	८६४	१८२	१०४६
४	१२९५	११६	१४११
५	१०३७	२७९	१३१६
६	७२१	२०९	९३०
जम्मा	५०४०	१८७९	६९१९
%	७२.८४	२७.१६	

४.२.२.२ कृषियोग्य जमिनको प्रकार

तालिका नं.२८ कृषि योग्य जमिनको प्रकारको आधारमा परिवार संख्या विवरण

कृषियोग्य जमिनको प्रकार					
वडा	खेत	पाखोबारी	बन (निजि)	ऐलानी र खेत	जम्मा
१	३३४		५	१७५	५१४
२	६३३	६		५७	६९६
३	१९	२७	२८५	६३८	९६९
४	५९७		१	८३९	१४३७
५	७८४			३३२	१११६
६	६१३			१६१	७७४
जम्मा	२९८०	३३	२९१	२२०२	५५०६
%	54.12	0.60	5.29	39.99	100.00

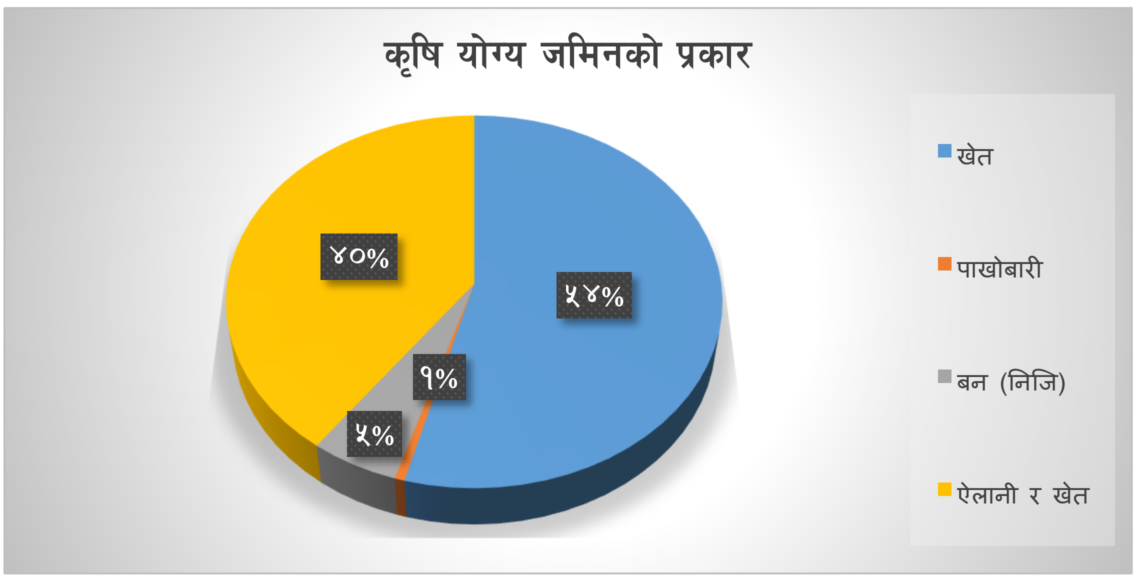

४.२.२.३ कृषियोग्य जमिनको स्वामित्व र अवस्था

तालिका नं.२९ कृषि योग्य जमिनको अवस्थाको आधारमा परिवार संख्या विवरण

कृषियोग्य जमिन र स्वामित्वः							
वडा	पुरुषको नाममा	महिलाको नाममा	पुरुष र महिलाको	आफै कमाएको	अरुको कमाएको	बाँझो राखेको	

	भएको	भएको	संयुक्त स्वामित्व भएको				
१	३४८	४७	१	१०८	४	२	
२	५६०	३७	१	१	१	१	
३	२३८	४६	१३	४००	३४	५	
४	५४७	१५	४५	८१५	४		
५	७५२	३०	६	९७	३	४	
६	६५१	१९	३		१	१०	
जम्मा	**३०९६**	**१९४**	**६९**	**१४२१**	**४७**	**२२**	**४८४९**
%	63.85	4.00	1.42	29.31	0.97	0.45	100.00

४.३ कृषि तथा पशू विकास

४.३.१ कृषियोग्य जमिनको सिचाईका आधारमा परिवारको संख्या सम्वन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा जम्मा खेतियोग्य जमिन भएका परिवारमध्ये कूल ४०७० परिवारले सिँचाईको सुविधा पाइरहेको अध्ययनले देखाएको छ । त्यसमा ९३७ परिवारले मात्र खेतमा बाह्रै महिना सिँचाई पुग्ने गरेको छ भने वर्षातको समयमा मात्र सिँचाई हुने परिवारको संख्या धेरै अर्थात ३०९७ रहेको छ ।

तालिका नं. ३० सिंचाईको सुविधा

सिचाई सुविधाको प्रकार			
वडा	**बाह्रै महिना सिंचाई**	**वर्षातको समयमा सिंचाई**	**जम्मा**
१	५६	३६०	४१६
२	४९	३४५	३९४
३	१८८	३९	२२७
४	४	१२७७	१२८१
५	४८८	५४५	१०३३
६	१८८	५३१	७१९
जम्मा	**९७३**	**३०९७**	**४०७०**

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

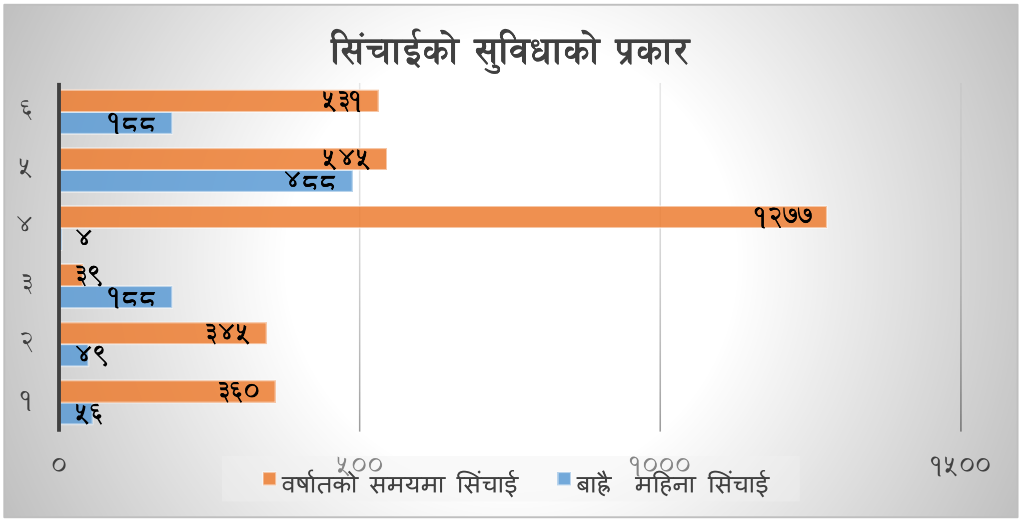

४.३.२ सिचांईको स्रोत

यस गाउँपालिकामा सिंचाईको असुविधा रहेको छ । यहां नदी नालाहरु भएता पनि धेरै कम मात्रामा त्यसबाट कम मात्रामा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको देखिन्छ । एउटा पिरुवा सिंचाई कुलो मात्र नदीबाट निकालेको देखिन्छ भने बा.की सबै वोरिङ (डीपट्यूवेल) बाट सिंचाई गरेको देखिन्छ । गाउँपालिका भित्र सबै वडामा सिंचाईको सुविधा बोरिङ्गबाट पुगेको देखिन्छ त्यो पनि धेरैजसोले खेती हुने समयमा मात्र प्रयोग गर्ने गरेर वोरिङबाट सिंचाई गर्ने गरेको देखिन्छ । कम्तीमा पनि ६ वटै वडाका खेतहरुमा बाहै महिना सिंचाईको सुविधा पुग्ने हो भने अहिले भईरहेको उत्पादनमा दोब्बर गर्न सकिन्छ । यस गाउँपालिका भित्र बाह्रै महिना सिंचाई गर्नका लागी उपयोग भईरहेका नदी कांढा, कुईरा हुन । यी नदी तथा तालले पनि केही वडालाई मात्र सिंचाईको सुविधा दिईरहेको छ । गाउँपालिकालाई अन्न उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउनका लागि सिंचाई स्रोतको विवरण तलको तालिकाबाट लिन सकिन्छ ।

तालिका नं. ३१ सिंचाईको स्रोतको विवरण

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम (सतह (कुलो/नहर), लिफ्टिङ्ग, बाँध, टयुवेल/वोरिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कुलो नहर, पाइप आदि)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (बर्षैभरि वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (कि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			
वडा कार्यालय	१	बोरिंग	पाइप		११	मौसमी	५० बिघा	**१२०**
पिरुवा सिचाई	२	बाध	कुलो	२ कि.मि.		मौसमी	५० बिघा	**३००**
गा.पा.	२	बोरिंग	पाइप		२	मौसमी	८ बिघा	**१०**
वडा कार्यलय	२	बोरिंग	पाइप		८	मौसमी	३० बिघा	**९०**
वडा कार्यालय	३	बोरिंग	पाइप		७	बर्षे भरि	२० बिघा	**१००**

प्रदेश सरकार	४	बोरिंग	पाइप			मौसमी	१६ बिघा	
वडा कार्यालय	५	बोरिंग	पाइप			मौसमी	२० बिघा	**५५**
कृषि ज्ञान केन्द्र ,कंचनपुर	६	बोरिंग	पाइप		६	बर्षै भरि		**३००**
जम्मा								

स्रोतः वडा कार्यालय, बर्दगोरीया नपा २०७५

४.३.३ कृषि उत्पादन

यस गाउँपालिकाको अधिकांस जमीन खेतियोग्य भएकोले अन्न उत्पादनको दृष्टिले यो गाउँपालिका अगाडी रहेको छ । यस गाउँपालिकाको मुख्य उत्पादन धान, मकै, गहुँ, उखु, आलु, दलहन, तेलहन तथा तरकारी मुख्य कृषि रहेका छन् । त्यसमध्ये पनि सबैभन्दा बढी धान उत्पादन गर्ने घरपरिवार ४७४४ रहेको, त्यसपछि गहुँ उत्पादन गर्ने घरपरिवार ४५८० रहेका छन । सबभन्दा कम नगदेवाली उत्पादन गर्ने घरपरिवारको संख्या जम्मा ४ वटा रहेको छ ।

तालिका नं.३२ कृषि उत्पादन गर्ने घरधुरी विवरण

विभिन्न बाली उत्पादन गर्ने घरधुरी										
वडा	**धान**	**मकै**	**गहुँ**	**कोदो**	**आलू**	**दलहन**	**तेलहन**	**तरकारी**	**फलफुल**	**नगदेबाली**
१	४१५	२	४१०	२	१	७	८	३		
२	६४७	१०१	५९२	३	२४८	१६१	१८८	३२५	३	१
३	७६८	९६	७३०	१	४९	१६	३९	२०	१	
४	११७८	६२	११६१	३	१०७	४९	८०	३५	१	
५	१०३०	१५०	९९६	३	३०२	२८३	३९५	४०२	५	२
६	७०६	२८	६९१		७६	२२०	२२९	२३८		१
जम्मा	४७४४	४३९	४५८०	१२	७८३	७३६	९३९	१०२३	१०	४

४.३.४ वाली उत्पादन (प्रति के.जि.)

धान ४६६४ टन, गहुँ ४४९८ टन, मकै ४०१ टन, आलु ७०८ टन तथा त्यसपछि दलहन, तेलहन र तरकारी क्रमशः ६६१ टन, ८१७ टन, र ९२० टन वार्षिक उत्पादन हुने गरेको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा उखुको उत्पादन सबैभन्दा कम हुने गरेको देखिन्छ । वडागत कृषि उत्पादनको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

धान							
वडा	**१- ५० के जी**	**१००० के जी भन्दा बढी**	**१०१ - २०० के**	**२०१ - ५०० के**	**५०१ - १००० के**	**५१ -१०० के जी**	**जम्मा**

			जी	जी	जी		
१	२	१४१	२४	१२७	१०६	१६	४१६
२	२	२२८	३२	१३२	१६०	१३	५६७
३	२१	२८५	६२	१९६	१८०	३२	७७६
४	९	३१२	१०९	२९०	३९६	५४	११७०
५	२	५३३	३९	१८९	२५५	१०	१०२८
६	३३	२४०	७७	१६३	१६३	३१	७०७
जम्मा	६९	१७३९	३४३	१०९७	१२६०	१५६	४६६४

मकै

वडा	१- ५० के जी	१००० के जी भन्दा बढी	१०१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००० के जी	५१ -१०० के जी	जम्मा
१	२					३	५
२	४४	१	१		१	८	५५
३	७२	३	७			८	९०
४	२५	१	१६	३	२	२३	७०
५	१९		५१	१९	७	५६	१५२
६	१०	३	५	६		५	२९
जम्मा	१७२	८	८०	२८	१०	१०३	४०१

गहुँ

वडा	१- ५० के जी	१००० के जी भन्दा बढी	१०१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००० के जी	५१ -१०० के जी	जम्मा
१	१३	६१	१२०	११२	६९	३६	४११
२	६	१२९	९७	१४१	९०	५०	५१३
३	३७	२०९	१८१	१७५	५९	७३	७३४
४	१०	२२६	१५४	३२८	३६८	६५	११५१
५	१	३९५	११६	२२१	२३६	२८	९९७
६	२८	२५२	६४	१७२	१५१	२५	६९२
जम्मा	९५	१२७२	७३२	११४९	९७३	२७७	४४९८

आलु

वडा	१- ५० के जी	१००० के जी भन्दा बढी	१०१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००० के जी	५१ -१०० के जी	जम्मा
१	१					१	२
२	९५		६	२		१११	२१४

३	३७		२		१	४	४४
४	३६	१	२३	५	१	४४	११०
५	१३	२	१२३	४१	३	७५	२५७
६	११		४३	२०	२	५	८१
जम्मा	१९३	३	१९७	६८	७	२४०	७०८
दलहन							
वडा	**१- ५० के जी**	**१००० के जी भन्दा बढी**	**१०१ - २०० के जी**	**२०१ - ५०० के जी**	**५०१ - १००० के जी**	**५१ -१०० के जी**	**जम्मा**
१	२				१	३	६
२	६	३	३६	७१	१६	१५	१४७
३	७		२	१		७	१७
४	४		२१	१०	१	१३	४९
५	६	१	८३	७५	७	५२	२२४
६	१५	१९	८२	७३	९	२०	२१८
जम्मा	४०	२३	२२४	२३०	३४	११०	६६१
तेलहन							
वडा	**१- ५० के जी**	**१००० के जी भन्दा बढी**	**१०१ - २०० के जी**	**२०१ - ५०० के जी**	**५०१ - १००० के जी**	**५१ -१०० के जी**	**जम्मा**
१	२		४		१		७
२	७	२	५०	७३	१९	२१	१७२
३	१३		७	३	१	९	३३
४	२	३	२७	१९	५	२१	७७
५	५	१	१२८	११०	८	४८	३००
६	१५	२०	१०२	६९	५	१७	२२८
जम्मा	४४	२६	३१८	२७४	३९	११६	८१७
तरकारी							
वडा	**१- ५० के जी**	**१००० के जी भन्दा बढी**	**१०१ - २०० के जी**	**२०१ - ५०० के जी**	**५०१ - १००० के जी**	**५१ -१०० के जी**	**जम्मा**
१	१	१					२
२	२५१		४	१	२	३५	२९३
३	१६		१	१		२	२०
४	१६		२	१	१	८	२८
५	२०२	५	१९	९		१०९	३४४

६	२२२		२	२	१	६	२३३
जम्मा	७०८	६	२८	१४	४	१६०	९२०
फलफुल							
वडा	**१- ५० के जी**	**१००० के जी भन्दा बढी**	**२०१ - ५०० के जी**	**५०१ - १००० के जी**	**५१ -१०० के जी**	**जम्मा**	
१							
२	६		१		१	८	
३	१					१	
४		१				१	
५				१		१	
६					१	१	
जम्मा	७	१	१	१	२	१२	
उखु							
वडा	**१- ५० के जी**	**१५१ - २०० के जी**	**जम्मा**				
१							
२							
३							
४		१	१				
५	२		२				
६		१	१				
जम्मा	२	२	४				

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.३.५ पशु धन र उत्पादन सम्वन्धि विवरण

बर्दगोरीया गाउँपालिकामा रहेका कुल ६९१९ घरपरिवारमा पशुपंक्षीहरुको विवरण र तीनबाट हुनेगरेको उत्पादनका तथ्यांक लिने क्रममा सबैभन्दा वढी २०१०४ वटा कुखुरा पालन पाईयो, भने ३३९८ बाखाभेडाको संख्या रहेको पाईयो । त्यसैगरी २२३९ गाई गोरु र १२०५ भैसी राँगाको संख्या रहेको पाईयो । त्यसै गरि १०९४ वटा बंगूर/सुंगूर पालन गरेको पाईयो । यी पशुपंक्षीहरुबाट मासु, दुधजन्य चिजहरु उत्पादन भएको देखिन्छ । यस तथ्यांकमा व्यवसायिक रुपमा र व्यक्तिगत प्रयोजनका लागी पालन गरेको पशुपंक्षीहरुको विवरण छुट्याईएको छैन । तर अधिकांश परिवारले व्यवसायिक रुपमा भन्दा पनि व्यक्तिगत उपभोगकालागी पशुपालन गरेको पाईन्छ । त्यसकारण गाउँपालिकाले युवाहरुलाई उद्यमी बनाउनकालागी परिवेश सुहाउँदो योजना बनाउनुपर्ने देखिन्छ । वडागत पशुधन र तीनको उत्पादन सम्वन्धि विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.३३ पशुपालन सम्वन्धि विवरण

पशु धन									
वडा	गाइगोरु	भैसी राँगा	घोडा - खच्चर	भेडा - बाख्रा	सुँगुर/बंगुर	खरायो	हाँस परेवा	कुखुरा	माछा पोखरी
१	२२७	२६०	१४८	३४३	१५६	१४९	१४७	२४१०	३
२	३५९	१८५		५५८	१७८	५	९७	४३००	२
३	५०३	१०८	४	४६३	७२	१२	२०	३५६४	०
४	३७४	१२४	१	६९३	१४८	४	३६	३५७६	१
५	५२९	२५८	२	८०४	२९४	२६	१०७	३४५२	३
६	२४७	२७०		५३७	२४६	११	१५६	२८०२	७
जम्मा	**२२३९**	**१२०५**	**१५५**	**३३९८**	**१०९४**	**२०७**	**५६३**	**२०१०४**	**१६**

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.३.६ कृषि तथा पशुसेवा सेवा प्रवाह विवरण

यस बर्दगोरीया गाउँपालिकामा कृषि तथा पशुसेवाको क्षेत्रमा विकास गर्नका लागी एक कृषि विकास शाखा र एक पशुसेवा शाखा रहेको छ । जसले गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका ६ वटै वडामा सेवा प्रवाह गरेको पाईन्छ । त्यसकारण प्रत्येक वडामा कृषि समुह र पशुपालन समुहको गठन गरी विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरिरहेको पाईन्छ । ६ वटै वडामा जम्मा २९ वटा कृषक समुहहरु र २१ वटा पशुपालनका समुहहरु गठन भएको छ । वडागत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ । इस गाउंपालिकामा व्यवसायिक कृषक अगुवा ६ जना, सक्रिय ग्रामिण कृषि कार्यकर्ता १८ जना, सक्रिय ग्रामिण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता ९ जना व्यवसायिक नर्शरी सम्बनधी ज्ञान भएका ३ जना गरि ३६ जना कृषि तथा पशुपालन सम्बन्धी जनशक्ति रहेको छ ।

तालिका नं. ३४ कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधन (संख्या)

वडा नम्बर	व्यावसायिक/ अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यावसायिक नर्सरी संचालक
१	६	१०	५	
२		५	२	१
३		१	१	
४		२	१	२
५				
६				
जम्मा	**६**	**१८**	**९**	**३**

तलिका नं. ३५ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यावसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विउ विजन केन्द्र	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र
	समूह संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	समूह संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	फर्म संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	सहकारी संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	संख्या	संख्या	संख्या
१	१४	३००	५०	१		११				३	३०	६०	१		
२				१	२०					४					
३				१०	१००										
४				५	५०										
५				२	४	१६									
६	१५	८५	२०	२	१४		१	१६	३	१	३	१०	२		
जम्मा	**२९**	**३८५**	**७०**	**२१**	**९८**	**२७**	**१**	**१६**	**३**	**८**	**३३**	**७०**	**३**		

४.३.७ कृषि फर्म तथा उत्पादन विवरण

इस गाउँपालिकामा ४ वटा कृषि फर्महरु रहेको देखिन्छ जसमा दुईवटा तरकारी खेति, एउटा च्याउ र एउटा केरा खेति सम्बन्धी रहेका छन जसको उत्पादन तरकारी ८८ कयूण्टल, च्याउ ६० क्युण्टल र केरा १६००० दर्जन रहेको देखिन्छ । इस गाउँपालिकामा अन्य ७ वटा कृषि फर्म पनि दर्ता भई कार्यरत रहेको देखिन्छ ।

तालिका नं ३६ कृषि फर्म तथा उत्पादन सम्बन्धी विवरण

कृषि फर्म	वर्डा	फर्म रहेको ठेगाना	वार्षक उत्पादन(KG)	प्रोपराइटरको नाम	रोजगारी महिला	संख्या पुरुष
तरकारी खेति	४	गा०पा०४ वौनिया	८ क्युन्टल	लाइकाराम चौधरी	२	२
तरकारी खेति	६	गा०पा०६ जगतपुर	८० क्युन्टल	गुलापसिह चौधरी	५	३
च्याउ खेति	६	जगतपुर	६० क्युनटल	अमरसिंह डगौरा	१	१
केरा खेति	४	सुन्दरपुर	१६००० दर्जन	कमलपति डगौरा	५	४

अन्य कषि फर्महरु :

सि. नं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	व्यक्ति फर्म वा कम्पनीको नाम	ठेगाना	कारोवारको किसिम	प्रोप्राइटरको नाम	ठेगाना
१	६	०७५/९/१९	एम.पी. कृषि फार्म	वर्दगोरिया ३,	फलफूल तरकारी	मिलन ब.	वर्दगोरिया ३,

				कैलाली	खरीद बिक्री, माछा पालन	ओली	कैलाली
२	१८	०७५/१२/३	टेर्श कृषि तालिम	वर्दगोरिया ५, कैलाली	-	शुशिला डगौरा थारु	वर्दगोरिया ५, कैलाली
३	१०	०७५/९/८	सन्तोष बेर्ना उत्पादन तथा तरकारी खेती	वर्दगोरिया ६, तुलसीपुर, कैलाली	तरकारी बेर्ना उत्पादन, बिक्री वितरण	सन्तोष कठरिया	वर्दगोरिया ६, कैलाली
४	१५	०७५/१२/१८	टि.आर. कृषि तथा तरकारी फर्म	वर्दगोरिया ६, जगतपुर, कैलाली	तरकारी उत्पादन, बिक्री वितरण	गुलाप सिंह डगौरा	वर्दगोरिया ६, कैलाली
५	१९	०७६/१/१०	प्राकृतिक स्वाद फलफूल उत्पादन केन्द्र फर्म	वर्दगोरिया ६, कैलाली	फलफूल खेती गरी व्यवसाय उत्पादन बिक्री	सुमन चौधरी	वर्दगोरिया ६, कैलाली
६	२०	०७६/१/१९	कृष्णा कृषि तथा तरकारी फर्म	वर्दगोरिया ६, कैलाली	तरकारी उत्पादन गरी बिक्री वितरण	दुर्गा प्रसाद पौडेल	वर्दगोरिया ६, कैलाली
७	२१	०७६/१/२०	नरेश तरकारी खेती फर्म	वर्दगोरिया ६, कैलाली	तरकारी उत्पादन गरी बिक्री वितरण आय आर्जन	नरेश बहादुर डगौरा	वर्दगोरिया ६, कैलाली

त्यस्तै यस गाउँपालिको ३ नं. वडा बाहेक बांकी सबै वडाहरुमा ७ वटा माछा पोखरी रहेको छ जसको उत्पादन वार्षिक ३९९.५० क्वीण्टल रहेको देखिन्छ ।

तलिका नं. ३७ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	बाषिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बाषिक आम्दानी (रु.)	गाउं/नगरपालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
राजकुला सामुदायिक बन	१	१.५ बिघा	१००००	सामुदायिक	४००००	
बर्दगोरिया धाम	२	१५ कट्टा	१५०	गा.पा.	३२०००	
	३					
पुरैना ताल नौनीया	४	७ बिघा	२००००	सामुदायिक बन	४०००००	**२२२५००**
कोइली भुरुवा	५	१८ कट्टा	४०००	वडा कार्यालय	८०००००	
कोइलीभुरुवा		१ बिघा	५५००	स्कुल	११००००००	
राजिपुर	६	१६ कट्टा	३००	सामुदायिक	६००००	
जम्मा						

तालिका नं ३८ पशुपालन समूह सम्वन्धि विवरण

सि. नं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	व्यक्ति फर्म वा कम्पनीको नाम	ठेगाना	कारोवारको किसिम	प्रोप्राइटरको नाम	ठेगाना
१	२१	०७५/७/२५	गुरुङ पोल्टी फारम	वर्दगोरिया १, कैलाली	बोइलर कुखुरा उत्पादन	लिला बहादुर गुरुङ	वर्दगोरिया १, कैलाली
२	२८	०७५/९/११	रितु बाखा फर्म	वर्दगोरिया १, कैलाली	बाखापालन खरीद बिक्री	मान बहादुर वि.क.	वर्दगोरिया १, कैलाली
३	३४	०७५/१०/६	रोमन पोल्ट्री फर्म	वर्दगोरिया १, कैलाली	ब्रोइलर कुखुराको खरीद बिक्री	पवित्रा बुढा	वर्दगोरिया १, कैलाली
४	४८	०७६/१/११	वि.सी. पोल्ट्री फर्म वि.सी. फ्रेस हाउस	वर्दगोरिया १, कैलाली	कुखुरापालन माछा मासु खरीद बिक्री कारोवार	तुलसी देवी वि.सी.	वर्दगोरिया १, कैलाली
५	१	०७५/४/२८	साउँद दुध डेरी	वर्दगोरिया ४, कैलाली	खरीद बिक्री व्यापार व्यवसाय	उदय सिंह साउँद	वर्दगोरिया ४, कैलाली
६	५	०७५/७/२८	नवज्योति बंगुर तथा ब्रोइलर फर्म	वर्दगोरिया ४, कैलाली	बिक्री वितरण गर्ने	विरेन्द्र ब. थाडा	वर्दगोरिया ४, कैलाली
७	१६	०७५/११/२७	वृष ब. रोकाया	वर्दगोरिया ५, कैलाली	ब्रोइलर कुखुरा पालन	वृष बहादुर रोकाया	वर्दगोरिया ५, कैलाली
८	१७	०७५/१२/१	निर्मला पोल्ट्री फर्म	वर्दगोरिया ५, कैलाली	ब्रोइलर कुखुरा खरीद बिक्री	मान बहादुर लोहार	वर्दगोरिया ५, कैलाली
९	१९	०७५/१२/१२	बि.डि. कृषि फर्म	वर्दगोरिया ५, कैलाली	अण्डा उत्पादन	मुकुन्द कठरिया	वर्दगोरिया ५, कैलाली
१०	१	०७५/४/२७	ब्रोइलर कुखुरा पोल्ट्री फर्म	वर्दगोरिया ६, कैलाली	ब्रोइलर कुखुरा पोल्ट्री फर्म	राज बहादुर कठरिया	वर्दगोरिया ६, तुलसीपुर, कैलाली
११	११	०७५/९/२४	सीता बंगुर फार्म	वर्दगोरिया ६, पृथ्वीपुर, कैलाली	बंगुर पालन तथा बिक्री वितरण	सितारानी डगौरा	वर्दगोरिया ६, कैलाली
१२	१३	०७५/११/२८	सुदीप पोल्ट्री फर्म	वर्दगोरिया ६, बासकोटी, कैलाली	ब्रोइलर कुखुरा पालन	शिव कुमार चौधरी	वर्दगोरिया ६, कैलाली
१३	६५	०७५/१/४	राजवंशी कृषि	बर्दगोरिया २,	ब्रोइलर कुखुरा, बंगुर,	नाथुराम	बर्दगोरिया २,

			फर्म	कुम्भिया, कैलाली	माछा, बाखापालनका साथै उन्नत जातका विउविजन खरीद बिक्री तथा केरा खेती व्यवसाय	ड.थारु	कुम्भिया, कैलाली
१४	८७	०७५/९/४	पोल्ट्री फर्म	बर्दगोरिया २, कैलाली	ब्रोइलर कुखुरा पालन	अनिता देवी बम	बर्दगोरिया २, कुम्भिया, कैलाली

पशुपालन सम्बन्धी अन्य फर्महरु

पशुपालन फर्म (गाइ, भैसी, बाखा, बंगुर र कुखुरा) को नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाइ	परिमाण		महिला	पुरुष
कुखुरा फर्म	१	मुडा गाउँ	मासु	के.जी.	२०००	खेम बिक्रम राणा	१	१
भैसी फर्म	१	मुडा गाउँ	दुध	लिटर	८०३०	लोक राज खतिवडा	२	१
बाख्रा फर्म	१	मुडा गाउँ	मासु	के.जी.	१०००	मान बहादुर कामि	१	१
कृपा राम बाख्रा फर्म	२	बौनिया गाउँ	मासु	के.जी.	२००००	राजेन्द्र जोशी		२
जुनकिरी समुह बंगुर फर्म	२	सडकपुर,बौनिया	मासु	के.जी.	३००	फुलरानी थारु	१	
त्रिपुरासुन्दरी भैसी फर्म	२	सडकपुर,बौनिया	दुध	लिटर.	९०००	नबिन जोशी	२	१
प्रकाश पोल्ट्री फर्म	२	सडकपुर,बौनिया	मासु	के.जी.	८७००	बलराम जोशी	१	१
गणेश पोल्ट्री फर्म	२	सडकपुर,बौनिया	मासु	के.जी	५०००	रमेश जोशी	१	१
राज बंसी कृषि फर्म	२	कुम्भिया	मासु	के.जी	६०००	नाथुराम थारु	२	
ममता पोल्ट्री फर्म	३	रानिकुन्डा	मासु	के.जी	४००	भोज राज भट्ट	१	
कालिका पोल्ट्री फर्म	३	जरठाडा	मासु	के.जी	१३००	दल बहादुर बडुवाल	१	१
निरज पोल्ट्री फर्म	३	रानिकुन्डा	मासु	के.जी	१००००	प्रेम बहादुर थापा	१	१
हेमन्त बंगुर फर्म	३	कटान टोल	मासु	के.जी	४५०	निरज जनाली	१	१
दिला रानामगर बाख्रा	३	बुतकौवा	मासु	के.जी	५०	दिला राना मगर	१	

फर्म								
कुखुरा फर्म	४	नौनीया	मासु	के.जी	४६००	लाइक राम चौधरी	२	१
कुखुरा फर्म	४	नौनीया	मासु	के.जी	१२००	राम बहादुर साउद	१	१
कुखुरा फर्म	४	नौनीया	मासु	के.जी	२५००	राम दास चौधरी	१	
कुखुरा फर्म	४	नौनीया	मासु	के.जी	२५००	जय प्रसाद चौधरी	१	१
बंगुर फर्म	४	नौनीया	मासु	के.जी	१०००	उदय सिंह बि.सी.	२	१
कुखुरा फर्म	४	पुरैनाताल, नौनीया	मासु	के.जी	६०००	दुर्गा बोहरा	१	१
कुखुरा फर्म	४	पुरैनाताल	मासु	के.जी	१०००	बिरेन्द्र ठारा	१	१
कुखुरा फर्म	४	पुरैनाताल	मासु	के.जी	२०००	यकेंद्र साउद	१	१
सहदेव पोल्ट्री फर्म	५	भिरुवा	मासु	के.जी.	२३००	प्रेम डगौरा	१	१
वाइसटन पोल्ट्री ब्रिडीग फर्म	६	पृथ्बीपुर्	चल्ला	गोटा	१२०० ००	रमेश थापा	७	१८
रावत बंगुर फर्म	६	पृथ्बीपुर्	मासु	के.जी.	२०००	मानपति कठरिया	१	१
पपुलर बंगुर फर्म	६	पृथ्बीपुर्	मासु	के.जी.	८०	प्यारेलाल डगौरा		३
सिता बंगुर फर्म	६	पृथ्बीपुर्	मासु	के.जी.	२००	सिता रानी डगौरा	१	१
जम्मा								

स्रोतः पशुसेवा शाखा,बर्दगोरीया, २०७५

४.४ उद्योग, व्यापार तथा बैंकिङ

४.४.१ व्यापार तथा व्यवसाय (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफुल आदी) सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको वस्तुगत अध्ययनको क्रममा प्रत्येक वडाबाट व्यापार तथा व्यवसायको विवरण संकलन गरिएको थियो । गाउँपालिकाको वडा नं. १ मा मात्र ४४ वटा विभिन्न किसिमका पसल, व्यवसाय, उद्योगहरु दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका छन भने वार्ड नं. २ मा ३८ वटा, वार्ड नं. ३ मा ४ वटा, वार्ड नं. ४ मा ८ वटा, वार्ड नं. ५ मा १८ वटा र वार्ड नं. ६ मा १३ वटा पशल, व्यापारिक केन्द्र तथा उद्योग रहेका छन । जसको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.३९ व्यापार तथा व्यवसाय सम्वन्धि विवरण

सि.नं.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	व्यक्ति फर्म वा कम्पनीको नाम	ठेगाना	कारोवारको किसिम	प्रोप्राइटरको नाम	ठेगाना
१	१	०७५/४/१७	अधिकारी फैन्सी एण्ड ट्रेडर्स	वर्दगोरिया १, कैलाली	फैन्सी पसल	पुष्पराज अधिकारी	जानकी गा.पा. ९, कैलाली
२	२	०७५/४/१५	के.वि. इन्टरनेशनल हार्डवेयर पसल	वर्दगोरिया १, बौनिया, कैलाली	हार्डवेयर पसल	बसन्ती देवी साउँद	वर्दगोरिया ३, कैलाली
३	३	०७५/४/१८	सुरेन सुमन होटल	वर्दगोरिया १, कैलाली	मदिरा खरीद बिक्री	कृष्णा देवी मगर	वर्दगोरिया १, कैलाली
४	४	०७५/४/१८	लघु घरेलु तथा साना उद्योग	वर्दगोरिया १, कैलाली	काला सिला टपरी लघु उद्योग	कौश बहादुर महत्तरा	वर्दगोरिया १, कैलाली
५	५	०७५/४/२१	न्यू पुष्पा ट्रेडर्स	वर्दगोरिया १, कैलाली	प्लाष्टिक समानको खरीद बिक्री कारोवार	वीर बहादुर साउँद	रामारोशन ६, अछाम
६	६	०७५/४/२३	धन पार्वती ग्रिल सटर उद्योग	वर्दगोरिया १, कैलाली	ग्रिल सटर तयार/ निर्माण गर्ने	प्रकाश कुमार भूल	जोशीपुर गा.पा. ३, कैलाली
७	७	०७५/४/२३	सपना हेम ट्रेडर्स	वर्दगोरिया १, कैलाली	सरिया, सिमेन्ट एवं हार्डवेयर सम्बन्धी खरीद बिक्री कारोवार	कमला खतिवडा	वर्दगोरिया १, कैलाली
८	९	०७५/५/२१	रावल ब्रदर्श एण्ड सप्लायर्स	वर्दगोरिया १, कैलाली	हल्का पेय पद्धार्थ तयार	विजेश रावल, यमन	वर्दगोरिया १, कैलाली

						रावल	
१०	१०	०७५/५/२९	न्यू ज्योति ब्युटिपार्लर	वर्दगोरिया १, कैलाली	कस्मेटिक समानहरु खरीद बिक्री	ज्योति कुमारी देउवा	वर्दगोरिया १, कैलाली
११	११	०७५/५/२९	थापा फैन्सी स्टोर	वर्दगोरिया १, कैलाली	कपडाका समान खरीद बिक्री	डिला देवी थापा	वर्दगोरिया १, कैलाली
१२	१३	०७५/६/५	निरंकारी फोटो स्टुडियो	वर्दगोरिया १, कट्टिपुर, कैलाली	फोटो सम्बन्धी कामकाज	मदन जोशी	वर्दगोरिया १, कैलाली
१३	१४	०७५/६/७	सुभाष किराना पसल	वर्दगोरिया १, कट्टिपुर, कैलाली	किराना समान खरीद बिक्री	रविता वि.क.	वर्दगोरिया १, कैलाली
१४	१६	०७५/६/७	दुर्गा किराना पसल	वर्दगोरिया १, कट्टिपुर, कैलाली	किराना समान खरीद बिक्री	डम्बरा देवी बिष्ट	वर्दगोरिया १, कैलाली
१५	१७	०७५/६/१८	भीम बहादुर कुँवर	वर्दगोरिया १, कैलाली	ह्यूम पाइप र कंक्रिट हरुको उत्पादन तथा बिक्री	भीम बहादुर कुँवर	वर्दगोरिया १, कैलाली
१६	१८	०७५/६/२१	रमेश नाथ	वर्दगोरिया १, कैलाली	विद्युत सामग्रीहरुको खरीद बिक्री		
१७	१९	०७५/७/१४	विश्वकर्मा बाबा सुन चाँदी मर्मत तथा खरीद बिक्री पसल	वर्दगोरिया १, बौनिया, कैलाली	सुन चाँदी मर्मत तथा खरीद बिक्री	कमल सदाशंकर	वर्दगोरिया १, मुडा, कैलाली
१८	२०	०७५/७/१५	जय भोले बाबा जनरल स्टोर	वर्दगोरिया १, सडकपुर, बौनिया, कैलाली	किरानाका सामानहरु खरीद बिक्री	पूजा साउँद	वर्दगोरिया १, बौनिया, कैलाली
१९	२३	०७५/८/१६	कृष्ण देवा इन्जिनियरिङ्ग वर्कसप	वर्दगोरिया १, बौनिया, कैलाली	ग्रिल उत्पादन एवं बिक्री	मोहन कामी	वर्दगोरिया १, कैलाली
२०	२९	०७५/९/११	आशा ट्रेडर्स	वर्दगोरिया १, कैलाली	धान, गहुं खरीद बिक्री	आशा कुमारी वि.क.	वर्दगोरिया ३, कैलाली
२१	३०	०७५/९/१३	सूर्य एण्ड समुन्द्रा ट्रेडर्स	वर्दगोरिया १, कैलाली	विद्युत सम्बन्धी सामानहरु खरीद बिक्री	अभिषेक मल्ल	वर्दगोरिया १, कैलाली

२२	३१	०७५/९/१८	प्रेम फ्रेस हाउस	वर्दगोरिया १, कैलाली	कुखुरा, माछा, मासु कटिङ तथा खरीद बिक्री	प्रेम बहादुर मिजार	वर्दगोरिया १, कैलाली
२३	३२	०७५/९/२०	हाम्रो सामूहिक मासु पसल	वर्दगोरिया १, कैलाली	बंगुरको मासु कटिङ एवं खरीद बिक्री	विष्णु प्र. क. थारु	वर्दगोरिया १, कैलाली
२४	३५	०७५/१०/८	गणेश बस्त्रालय	वर्दगोरिया १, कैलाली	फैन्सी कपडाहरुको खरीद बिक्री	..... बहादुर थारु	वर्दगोरिया १, कैलाली
२५	३६	०७५/१०/८	राधे प्रभु फर्निचर	वर्दगोरिया १, कैलाली	काठका कुर्सी तथा फर्निचरका समान तयार		
२६	३८	०७५/१०/२१	आर.के. फर्निचर डेकोरहव	वर्दगोरिया १, कैलाली	फर्निचर समान निर्माण र घर सजावट समान सम्बन्धी बिक्री	कमल ब. सुनार	वर्दगोरिया १, कैलाली
२७	३९	०७५/१०/२२	ऐ.आर. टेक्टर्स सर्भिस	वर्दगोरिया १, कैलाली	टेक्टरका समान खरीद बिक्री तथा मर्मत	रमा देवी कठरिया	वर्दगोरिया १, कैलाली
२८	४०	०७५/११/६	मोहन्याल बाखा फर्म	वर्दगोरिया १, कैलाली	बाखा पालन तथा खरीद बिक्री	बिर्ख बहादुर बुढा	वर्दगोरिया १, कैलाली
२९	४१	०७५/११/९	सुशान्त आल्मुनियम एण्ड स्टील्स	वर्दगोरिया १, कैलाली		दीपक गौतम	वर्दगोरिया १, कैलाली
३०	४२	०७५/११/१०	वर्दगोरिया बुक्स एण्ड स्टेशनरी	वर्दगोरिया १, कैलाली	किताब तथा मसलन्द समानको खुद्रा बिक्री	नरेन्द्र गडसिला	वर्दगोरिया १, कैलाली
३१	४३	०७५/११/१३	संस्कार ट्रेडर्स	वर्दगोरिया १, कैलाली	धान, गहुं बिक्री गल्ला	उदयराज तिमिल्सेना	वर्दगोरिया १, ठाकुरबाबा, कैलाली
३२	४४	०७५/१२/६	जानकी सप्लायर्स	वर्दगोरिया १, कैलाली	हल्का पेय पदार्थ तथा मदिरा वितरक थोक तथा खरीद बिक्री	गजेन्द्र बोहरा	वर्दगोरिया ५, कैलाली
३५	४५	०७५/१२/१५	कोहिनुर	वर्दगोरिया १, कैलाली	दैनिक नास्ता	राजेश बहादुर कुंवर	वर्दगोरिया ३, कैलाली
३६	४६	०७५/१२/२१	ॐ लुम्बिनी सुन चाँदी पसल	वर्दगोरिया १, बौनिया,	गरगहना तयारी, मर्मत तथा	तुलविर सुनार	वर्दगोरिया १, कैलाली

				कैलाली	खरीद बिक्री		
३७	४९	०७६/१/१३	गंगा प्लाष्टिक उद्योग	वर्दगोरिया १, कैलाली	प्लाष्टिकका समानहरु उत्पादन, खरीद बिक्री	राम बहादुर सुनार	वर्दगोरिया १, कैलाली
३८	५०	०७६/१/२६	जयमती किराना पसल	वर्दगोरिया १, कैलाली	किरानाका साानहरुको खरीद बिक्री	गजमती थारु	वर्दगोरिया १, कैलाली
३९	५१	०७६/१/३०	उविद स्टील दराज एण्ड वाकस	वर्दगोरिया १, कैलाली	स्टीलका दराज तथा बाकसहरु तयार गरी खरीद बिक्री	देव कुमार चौधरी	वर्दगोरिया १, कैलाली
४०	५	०७५/५/२५	भगवती कोइला सप्लायर्स	वर्दगोरिया ३, कैलाली	कोइला सप्लायर्स (बिक्री)	आशुतोष कुँवर	वर्दगोरिया ३, कैलाली
४१	७	०७५/११/२३	दयघटाल टेक रोकाया ट्रेडर्स	वर्दगोरिया ३, कैलाली	खाद्यान्न खरीद बिक्री	टेक ब. रोकाया	वर्दगोरिया ३, कैलाली
४२	८	०७६/१/१२	सन्देश फ्रेस हाउस	वर्दगोरिया ३, कैलाली	ब्रोइलर कुखुराको मासु, माछा खरीद बिक्री	लोकेन्द्र न्यौपाने	वर्दगोरिया ३, कैलाली
४३	९	०७६/१/२२	गौतम किराना पसल	वर्दगोरिया ३, कैलाली	किराना समान खुद्रा खरीद बिक्री	एकेन्द्र गौतम	वर्दगोरिया ३, कैलाली
४४	२	०७५/४/३०	कनैया डगौरा थारु	वर्दगोरिया ४, कैलाली	खरीद बिक्री व्यापार व्यवसाय	कौकनैया डंगौरा थारु	वर्दगोरिया ४, कैलाली
४५	३	०७५/५/७	सृजना किराना पसल	वर्दगोरिया ४, कैलाली	खरीद बिक्री व्यापार व्यवसाय	लाल ब. वि.क.	वर्दगोरिया ४, कैलाली
४६	६	०७५/८/४	स्वयता किराना पसल	वर्दगोरिया ४, कैलाली	खुद्रा पसल	नैन ब. डगौरा	वर्दगोरिया ४, कैलाली
४७	७	०७५/८/१०	अलिया फैन्सी स्टोर	वर्दगोरिया ४, कैलाली	थोक तथा खुद्रा खरीद बिक्री	सकिल सहमद	वर्दगोरिया ४, कैलाली
४८	८	०७५/८/१२	लोकेश अटो सर्भिस	वर्दगोरिया ४, कैलाली	मर्मत सम्भार	लोकेश विश्वकर्मा	वर्दगोरिया ४, कैलाली

४९	९	०७५/९/१७	दर्लामी क्लिनिक	वर्दगोरिया ४, कैलाली	औषधि पसल क्लिनिक (निजी)	जंग ब. दर्लामी मगर	वर्दगोरिया ४, कैलाली
५०	१०	०७५/१०/२०	इस्लाम हास्मी	वर्दगोरिया ४, कैलाली	कस्मेटिक खुद्रा व्यापार	इस्लाम हास्मी	बहराइच नानपारा वेल्डारनसेल, भारत
५१	११	०७५/११/०५	कलस हेल्थ क्लिनिक	वर्दगोरिया ४, कैलाली	खुद्रा औषधि पसल	राम ब. डगौरा थारु	वर्दगोरिया २, कैलाली
५२	१	०७५/४/१३		वर्दगोरिया ५, कैलाली	उच्चकोटीको मदिरा तथा हल्का पेय पदार्थ (खुदा)	चिलागु डगौरा	वर्दगोरिया ५, कैलाली
५३	२			वर्दगोरिया ५, कैलाली	किराना पसल	धनिराम डगौरा	वर्दगोरिया ५, कैलाली
५४	३	०७५/४/२८	एच.आर. किराना पसल	वर्दगोरिया ५, कैलाली	खुद्रा पसल	हरिराम डगौरा थारु	वर्दगोरिया ५, कैलाली
५५	४	०७५/५/७	जनसेवा हेल्थ क्लिनिक	वर्दगोरिया ५, कैलाली	औषधी खुद्रा पसल	केश बहादुर चौधरी	वर्दगोरिया ५, कैलाली
५६	६	०७५/६/७	प्रशान्त किराना पसल	वर्दगोरिया ५, कैलाली	किराना खुद्रा पसल	जानकी देवी थारु	वर्दगोरिया ५, कैलाली
५७	८	०७५/७/६	भगवती ट्रेडर्स	वर्दगोरिया ५, कैलाली	गल्ला खरीद बिक्री	लाल बहादुर ठकुल्ला	वर्दगोरिया ५, कैलाली
५८	९	०७५/८/९	दीपक किराना	वर्दगोरिया ५, कैलाली	खुद्रा	सोनिया देवी डगौरा थारु	वर्दगोरिया ५, कैलाली
५९	१०	०७५/९/२२	युरिता ब्युटिपार्लर	वर्दगोरिया ५, कैलाली	लेडिज पार्लर	हिरामति डगौरा थारु	वर्दगोरिया ५, कैलाली
६०	११	०७५/१०/१०	रोसनी कस्मेटिक पसल	वर्दगोरिया ५, कैलाली	खुद्रा	सोएनी कठरिया	वर्दगोरिया ५, कैलाली
६१	१२	०७५/१०/१०	मञ्जु किराना पसल	वर्दगोरिया ५, कैलाली	खुद्रा पसल	सन्तोष डगौरा थारु	वर्दगोरिया ५,

							कैलाली
६२	१३	०७५/१०/१६	बी.एन. कन्स्ट्रक्सन	वर्दगोरिया ५, कैलाली	निर्माण तथा ढुवानी सेवा कारोवार	प्रभुराम चौधरी	वर्दगोरिया ५, कैलाली
६३	१४	०७५/१०/२०	प्रदीप कठरिया थारु	वर्दगोरिया ५, कैलाली	उच्चकोटी खुद्रा मदिरा बिक्री वितरण	प्रदीप कठरिया थारु	वर्दगोरिया ५, कैलाली
६४	१५	०७५/१०/१०	नैन बहादुर कठरिया	वर्दगोरिया ५, कैलाली	खुद्रा	नैन बहादुर कठरिया	वर्दगोरिया ५, कैलाली
६५	३	०७५/५/८	रावत वाइन सप	वर्दगोरिया ६, तुलसीपुर, कैलाली	रावत वाइन सप उच्चकोटीको मदिरा पसल	मानमति कठरिया	वर्दगोरिया ६, तुलसीपुर, कैलाली
६६	४	०७५/५/८	सरिता वाइन सप	वर्दगोरिया ६, जगतपुर, कैलाली	निखिता वाइन, उच्च कोटीको मदिरा बिर्को खोली	युगल चौधरी	वर्दगोरिया ६, जगतपुर, कैलाली
६७	५	०७५/५/१३	विवेक आर्टस्	वर्दगोरिया ६, जगतपुर, कैलाली	आर्टस् सम्बन्धी	बुद्धि सिंह डगौरा	वर्दगोरिया ६, कैलाली
६८	६	०७५/६/१	चेतना गल्ला खरीद बिक्री	वर्दगोरिया ६, बासकोटी, कैलाली	खाद्यान्न खरीद बिक्री सम्बन्धी	ठक्कर ब. सापकोटा	वर्दगोरिया ६, कैलाली
६९	७	०७५/६/४	प्रदीप किराना पसल	वर्दगोरिया ६, बासकोटी, कैलाली	खुद्रा समान खरीद बिक्री दैनिक उपभोग्य	मनोज डगौरा थारु	वर्दगोरिया ६, कैलाली
७०	८	०७५/६/१५	उपेन्द्र ब. मल्ल बड्डीकेदार पसल	वर्दगोरिया ६, पृथ्वीपुर चौराह, कैलाली	उच्चकोटीको मदिरा बिर्को खोली बिक्री वितरण	उपेन्द्र ब. मल्ल	वर्दगोरिया ६, कैलाली
७१	९	०७५/८/२	रसाक ट्रेडर्स पसल	वर्दगोरिया ६, कैलाली	टेन्ट हाउस, डि.जे. साउण्ड	राजाराम चौधरी	वर्दगोरिया ६, कैलाली
७२	१४	०७५/१२/१४	ए.बि.सी. किराना पसल	वर्दगोरिया ६, राजीपुर, कैलाली	दैनिक उपभोग्य वस्तु खरीद बिक्री	सोनचिरिया देवी डगौरा	वर्दगोरिया ६, कैलाली
७३	१६	०७६/१/३	एम.एम. फर्निचर उद्योग	वर्दगोरिया ६, जगतपुर, कैलाली	झ्याल, ढोका काठका समान बनाई बिक्री वितरण	पूजल चौधरी	वर्दगोरिया ६, कैलाली

७४	१७	०७६/१/६	श्री जानकी जनरल स्टोर एण्ड ट्रेडर्स	वर्दगोरिया ६, जगतपुर, कैलाली	दैनिक उपभोग्य वस्तु खरीद बिक्री	प्रवीन डगौरा	वर्दगोरिया ६, कैलाली
७५	१८	०७६/१/८	नेपाल ग्याँस किचन सेन्टर	वर्दगोरिया ६, कैलाली	स्थानीय व्यापार	राजु डगौरा	वर्दगोरिया ६, कैलाली
७६	२२		**राज इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी**	**वर्दगोरिया ६, कैलाली**		**राजेन्द्र डगौरा**	वर्दगोरिया ६, कैलाली

क्र. सं.	मिति	निवेदकको नाम, थर	बाबु/पतिको नाम, थर	व्यापारको ठेगाना	स्थायी ठेगाना	फर्मको नाम	ई.प. नं.	व्यापारको किसिम
१	०७४/१२/७	मोहनी खत्री	मान बहादुर खत्री	बर्दगोरिया १, बौनिया, कैलाली	बर्दगोरिया १, बौनिया, कैलाली	फुलन ट्रेडर्स	६३	किराना सामग्रीहरु खुद्रा खरीद बिक्री
२	०७४/१२/८	नेतराम चौधरी	देशुका डगौरा थारु	बर्दगोरिया १, बौनिया, कैलाली	बर्दगोरिया १, बौनिया, कैलाली	मनोज एण्ड अनोज ट्रेडर्स	६४	हार्डवेयर सम्बन्धी समानको खरीद बिक्री
३	०७५/१/१३	ओमनारायण महतो, कुश विक्रम शाही	काशीराम महतो, रुप महतो	बर्दगोरिया १, बर्दगोरिया ६	बर्दगोरिया १, बर्दगोरिया ६	ओ.के. ट्रेडर्स एण्ड सप्लायर्स	६६	जुस, पानी, मदिरा तथा किराना सामग्रीहरुको थोक बिक्रेता
४	०७५/१/१९	राम बहादुर सुनार	काल सुनार	बर्दगोरिया १, कैलाली	बर्दगोरिया १, कैलाली	प्रेरणा ट्रेडर्स एण्ड सप्लायर्स	६७	पलम्बर, पाइप, हार्डवेयरका सामाग्रीहरु खरीद बिक्री
५	०७५/१/२७	शेखर प्रसाद जोशी	धनञ्जय जोशी	बर्दगोरिया २, झगडपुर, कैलाली	बर्दगोरिया २, झगडपुर, कैलाली	अपेक्षा राइस मिल	६८	कुटानी पिसानी
६	०७५/२/७	कुस्माकर पाण्डे	पदम पाण्डे	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	बर्दगोरिया २, झगडपुर, कैलाली	मनकामना प्लाष्टिक प्रशोधन उद्योग	६९	टुटफुट तथा पुराना प्लाष्टिकका सामग्रीहरु खरीद गरी प्रशोधन गरी बिक्री वितरण
७	०७५/२/८	युवराज कुँवर	मन्नाजे कुँवर	बर्दगोरिया २,	घोडाघोडी न.पा. ६,	कुँवर ग्यारेज	७०	मोटरसाइकल मर्मत तथा

				बौनिया, कैलाली	साडेपानी, कैलाली			पार्टपूर्जा खुद्रा बिक्री
८	०७५/२/२०	सुनिता शाह	खगेन्द्र ब. शाही	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	तृप्ती ट्रेडर्स एण्ड सप्लायर्स	७१	फैन्सी कपडा तथा थान कपडो खुद्रा खरीद बिक्री
९	०७५/३/१३	बम बहादुर शाही (विष्णु शाही)	खडक ब. शाही	बर्दगोरिया १, बौनिया, कैलाली	लम्की चुहा न.पा. २, मोतिपुर, कैलाली	सुदूर प्राइम डेन्टल केयर प्रा.लि.	७२	दन्त सम्बन्धी उपचार तथा सफाई गर्ने
१०	०७५/४/६	स्मृति चौधरी	चन्द्रप्रकाश चौधरी	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, कुम्भिया, कैलाली	स्मृति ब्युटीपार्लर ट्रेनिङ्ग सेन्टर	७३	ब्युटीपार्लर सम्बन्धी श्रृंगार तथा ट्रेनिङ्ग गराउने
	०७५/४/१३	मदनराज ढुङ्गाना	देवराज जैसी	बर्दगोरिया २, कैलाली	घोडाघोडी ३, नारायणपुर, कैलाली	सि.आर. ट्रेड एण्ड फर्निसिङ्ग सप्लायर्स	७४	फर्निचर, प्लाष्टिक सामाग्रीहरु, कार्पेट, स्टील, आल्मुनियम, काष्ठ सामग्रीहरु खरीद बिक्री
११	०७५/४/२१	सुनिल कुमार	बच्चा प्रसाद जैसवाल	बर्दगोरिया २, कैलाली	जिल्ला पूर्वी चम्पारण पचतखा, विहार, भारत	कृष्ण ट्रेडर्स	७५	कबाडी सामानको थोक व्यापार गर्ने
१२	०७५/५/४	प्रकाश थारु	लवारी थारु	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, झगडपुर, कैलाली	रमित इलेक्ट्रोनिक्स	७६	बिजुली, मोटर, पंखा, तार खरीद बिक्री
१३	०७५/५/५	केशव बहादुर शाही	दल बहादुर शाही	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	लम्की चुहा १०, कैलाली	सुदूर इलेक्ट्रोनिक्स एण्ड लाइट हाउस	७७	बिजुली, पंखा, मोटर, तार आदि सामग्रीहरु
१४	०७५/५/५	नारायण ढुङ्गाना	श्रीलाल ढुङ्गाना	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	स्टार मोबाइल एण्ड इलेक्ट्रोनिक्स	७८	मोबाइल मर्मत, खरीद बिक्री तथा इलेक्ट्रोनिक्स सामग्रीहरु खरीद बिक्री
१५	०७५/५/८	रजनी चौधरी	दयाराम थारु	बर्दगोरिया २, झगडपुर, कैलाली	बर्दगोरिया २, झगडपुर, कैलाली	रजनी ट्रेडर्स एण्ड ट्रेनिङ्ग सेन्टर	७९	कपडा सिलाउने तथा सिलाई कटाई सम्बन्धी तालिम दिने
१६	०७५/६/१०	गजेन्द्र शाही	मान बहादुर शाही	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया शाही ट्रेडर्स	८०	रेडिमेड कपडा, जुत्ता, चप्पलको थोक तथा खुद्रा

								खरीद बिक्री
१७	०७५/६/१२	हिरा प्रसाद चौधरी	सोमैया डगौरा चौधरी	बर्दगोरिया २, कैलाली	लम्की चुहा ८, मालर्भुना, कैलाली	डाइमण्ड हेल्थ क्लिनिक	८१	स्वास्थ्य चेक जाँच
१८	०७५/६/१५	बिमल कठरिया थारु	मुलाही कठरिया थारु	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, कैलाली	नितेश ट्रेडर्स	८२	शिलबन्दी मदिरा बिर्को खोलेर खरीद बिक्री
१९	०७५/६/२१	गुरु प्रसाद डगौरा थारु	पञ्चराम डगौरा थारु	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, कैलाली	बसन्त इन्जिनियरिङ्ग वर्कसप	८३	सटर, ग्रिल तथा थ्रेसर मर्मत
२०	०७५/६/२१	शेर बहादुर विश्वकर्मा	नर बहादुर विश्वकर्मा	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, कैलाली	समृद्धि ट्रेडर्स	८४	किराना, खाद्यान्न सुर्तीजन्य पदार्थ खुद्रा खरीद बिक्री
२१	०७५/६/१५	बिमल कठरिया थारु	मुलाही कठरिया थारु	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, कैलाली	निशान्त ट्रेडर्स	८२	किराना सामग्री खरीद बिक्री
२२	०७५/७/१५	राम बहादुर सुनार	धन बहादुर सुनार	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, कैलाली	सारा फर्निचर उद्योग	८५	काठ चिराई तथा फर्निचरहरु तयार गरी बिक्री वितरण गर्ने
२३	०७५/८/१२	मनिषा जोशी	शिवराज जोशी	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, कैलाली	जोशी ट्रेडर्स	८६	भाँडावर्तन तथा रंगरोगनका सामग्रीहरु खरीद बिक्री
२४	०७५/९/२३	पदम सिंह सुनार	राम सिंह सुनार	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, भ्रगडपुर, कैलाली	जे.आर. फेसन एण्ड फेसन ट्रेडर्स	८९	सिलाइ कटाई तथा गार्मेन्ट तयार गर्ने
२५	०७५/९/२७	तीर्थ बहादुर डगौरा थारु	प्रेमलाल डगौरा थारु	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया ग्रिल सटर उद्योग	९०	ग्रिल, सटर आदि सामग्रीहरु तयार गर्ने
२६	०७५/९/२९	प्रकाश सुनार	सेते सुनार	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	आर.आर. ट्रेडर्स	९१	टायर मर्मत, फलामको किला काँटा खरीद बिक्री
२७	०७५/११/६	हिमा देवी रानामगर	धिरेन्द्र रानामगर	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, कुम्भिया, कैलाली	दुर्गा नास्ता पसल	९३	चिया, चाउमिन, नमकिन, समोसा आदि
२८	०७५/११/९	तपेन्द्र शाही	टेक बहादुर शाही	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, बौनिया,	जया अटो पार्टस्	९४	मोटरसाइकलका सामग्रीहरु

					कैलाली			खरीद बिक्री तथा मर्मत
२९	०७५/११/१४	खुसलाल डगौरा थारु	मान बहादुर डगौरा थारु	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, कुम्भिया, कैलाली	बर्दगोरिया किराना पसल	९५	किराना सामग्रीहरु खुद्रा खरीद बिक्री
३०	०७५/११/२८	खिमा देवी टमट्टा	गोपी टमट्टा	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	खिमा कस्मेटिक पसल	९६	सम्पूर्ण कस्मेटिक सामग्रीहरु खुद्रा खरीद बिक्री
३१	०७५/१२/३	मिन बहादुर बम	ध्वज बहादुर बम	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	ध्वज अमृता ट्रेडर्स एण्ड सप्लायर्स	९७	किराना सामाग्रीहरु खुद्रा खरीद बिक्री
३२	०७५/१२/३	पुष्पराज शर्मा	यज्ञराज शर्मा	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	जनक यज्ञ ट्रेडर्स एण्ड सप्लायर्स	९८	किराना सामग्रीहरु खुद्रा खरीद बिक्री
३३	०७५/१२/३	तिलक बहादुर बिष्ट	चक्र बहादुर बिष्ट	बर्दगोरिया २, कैलाली	घोडाघोडी ५, कैलाली	तृष्णा काष्ठ फर्निचर उद्योग	९९	फर्निचर सामाग्रीहरु तयार तथा बिक्री
३४	०७५/१२/५	महेश बहादुर वि.क.	शेरे कामी	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	गुरुकृपा मोबाइल ग्यालरी	१००	मोबाइलका पार्टपूर्जा खरीद बिक्री तथा मर्मत
३५	०७५/१२/११	जुगराम चौधरी, फुलरानी चौधरी	छेदु डगौरा थारु जुगराम चौधरी	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, दोधरा, कैलाली	हौलिमा चप्पल उद्योग	१०१	कच्चा पदार्थ खरीद गरी चप्पल उत्पादन तथा बिक्री वितरण खुदा तथा थोक
३६	०७५/१२/१३	पविन्द्र महतारा	अर्घ बहादुर महतारा	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	एस.पी. इलेक्ट्रिक एण्ड सप्लायर्स	१०२	बिजुलीका सामाग्रीहरु खरीद बिक्री
३७	०७६/१/१०	जानकी जैशी	चन्द्रराज देवकोटा	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	देवकोटा वाच एण्ड ड्राइभिङ्ग सेन्टर	१०३	घडी, घडीका पार्टपुर्जा खरीद बिक्री तथा ड्राइभिङ्ग प्रशिक्षण (दुई पाङ्ग्रे र चार पाङ्ग्रे गाडी) गराउने ।
३८	०७६/१/२६	यम बहादुर वि.क.	भूपाल सिंह वि.क.	बर्दगोरिया २, कैलाली	कञ्चन २, हाटबजार, रुपन्देही	आकांक्षा सुन चाँदी पसल	१०५	सुन तथा चाँदीका गरगहना खरीद बिक्री तथा मर्मत

३९	०७६/२/२	रतन सिंह साउँद	पहलवान साउँद	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	हिमाल ट्रेडर्स	१०६	मोटरसाइकल, अटोका पार्टपुर्जा खरीद बिक्री तथा मर्मत
४०	०७६/२/७	रिस्मा कुमारी डगौरा थारु	लक्षीराम चौधरी	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, झगडपुर, कैलाली	रेश्मा ट्रेडर्स	१०७	किराना सामाग्रीहरु खरीद बिक्री खुद्रा
४१	०७६/२/१४	विष्णु प्रसाद जोशी	धनञ्जय जोशी	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, बौनिया, कैलाली	देउटी बजै ट्रेडर्स	१०८	कस्मेटिक सामाग्रीहरु खरीद बिक्री
४२	०७६/२/२१	राम सरोज चौधरी	लेटराम डगौरा थारु	बर्दगोरिया २, कैलाली	बर्दगोरिया २, कैलाली	इन्दुज ग्रुप आर्टस् एण्ड एडभर-टाइजिङ्ग	१०९	आर्टस् एण्ड एडभरटाइजिङ्ग सम्बन्धी

स्रोतः वस्तुगत विवरण, २०७५

४.४.२ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुको विवरण

बर्दगोरीया गाउँपालिका भित्र २ प्रकारका बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरु रहेको छ। जसमध्ये १ वटा विकास बैक, १ वाणिज्य बैंक रहेका छन्। त्यस्तै वित्तिय संस्ता एउटा, लघुवित्त संस्था ३ वटा तथा सहकारीहरु रहेका छन, जसले गर्दा ग्रामीण क्षेत्रमा वसोवास गर्ने मानिसहरुलाई विभिन्न व्यवसायका लागी सजिलै ऋृण प्राप्ती गर्न, लघुकर्जाहरुको सुविधा भएको छ भने वचत गर्ने वानीको विकास पनि भएको पाईन्छ।

तालिका नं.४० बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुको विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	**वाणिज्य वैंक**				
१	एन आइसी बैंक	२	२००००००	३०००००००००	ब्यापार, उध्योग, कृषि
२	लक्ष्मी बैंक	२	१०००००	६०००००००	ब्यापार, उध्योग, कृषि
ख.	**विकास वैंक**				
१	कन्चन डेभलपमेन्ट बैंक	१	१५०००००	९५००००००	ब्यापार, उध्योग
२	महालक्ष्मी बिकास बैंक	२	२००००००	१२०००००००	ब्यापार, उध्योग, कृषि
ग.	**वित्तीय संस्था**				
१	नेशनल माइक्रोफ़ाइनान्स	२	१२५००	३५००००००	ब्यापार, उध्योग, कृषि
घ.	**लघु वित्त संस्था**				
१	स्वरोजगार लघुवित्त संस्था	१	१०००	७०००००	ब्यापार ब्यबसाय
२	एन आइसी एसिया लघु बित्त	१	४००००	३०००००००	ब्यापा, कृषि
३	युनिक नेपाल	२	५७३२५	८०००००००	ब्यापार, उध्योग, कृषि
ङ.	**सहकारी संस्था**				

स्रोतः संस्थागत विवरण संकलन, २०७५

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

नक्शा - बिदद्यालय तथा अन्य सेवाकेन्द्रहरु

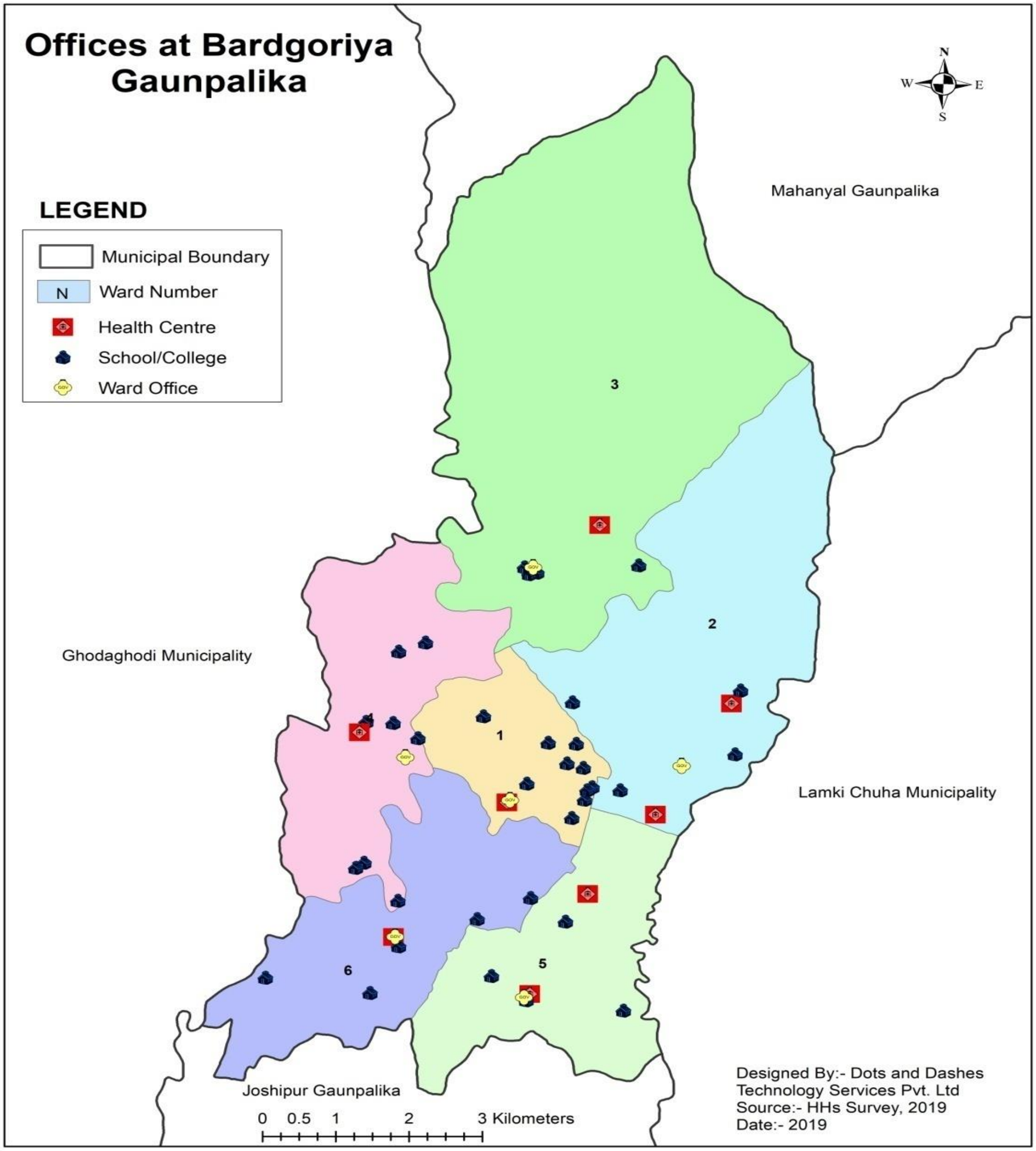

सुदृढ समाज
एघारौं राष्ट्रिय पुस्तकालय दिवस
आयोजक:-
बर्दगोरिया गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
मुडा, कैलाली

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास

५.१.१ पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

यस गाउँपालिकाको शैक्षिक अवस्था हेर्दा पढन र लेख्न नसक्नेको संख्या १२१३५ अर्थात ५५.१४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । आधारभुत तहको संख्या २२१५६ अर्थात ३०.२०, मावितहको संख्या ५०३५ अर्थात छ भने उच्च शिक्षा हांसिल गरेको संख्या ११४२ रहेको पाईन्छ ।

तालिका नं. ४१ शैक्षिक अवस्था

शैक्षिक अवस्था								
वडा	पढन लेख्न नसक्ने	आधारभूत तह	प्रवेशिका/ S.E.E.	प्रमाणपत्र तह (दश जोड दुई) (+2)	स्नातक उतीर्ण (Bachelor Degree)	स्नातकोत्तर उत्तीर्ण (Master Degree)	विद्यावारिधी हासिल (Ph. D)	जम्मा
१	१९७२	२८५७	६६५	४३५	१७४	८४	३	६१९०
२	१४२२	३९९१	५१७	४३४	२३९	५५	१	६६५९
३	२०७३	४०१९	२५६	८४	३६	३		६४७१
४	२५४०	४४४३	६८०	२९८	७०	१०	१	८०४२
५	२३२५	४०२३	५९४	२९८	७३	२१		७३३४
६	१८०३	२८२३	५२३	२५१	६६	१७		५४८३
जम्मा	१२१३५	२२१५६	३२३५	१८००	६५८	१९०	५	४०१७९
%	30.20	55.14	8.05	4.48	1.64	0.47	0.01	100.00

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

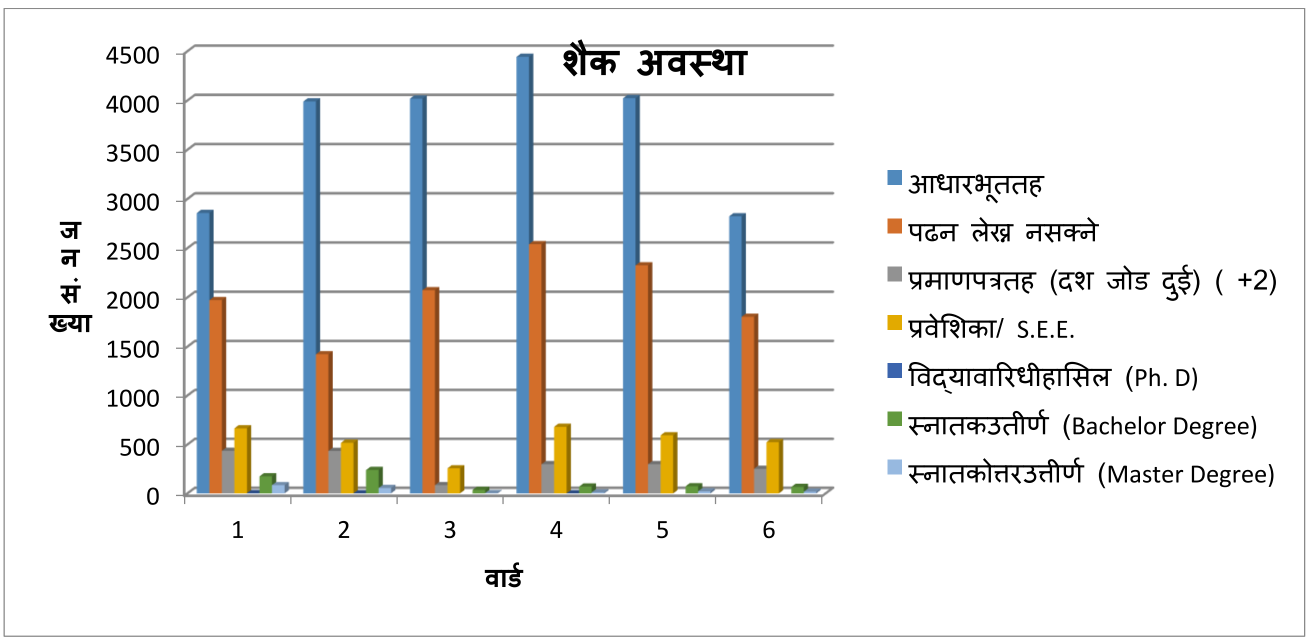

५.१.२ विद्यालयको विवरण

नेपालको संविधानको भाग ३ को धारा ३१ मा शिक्षा सम्वन्धि हकलाई मौलिक हकको रुपमा राखेको छ र भाग ४ को धारा ५१ को राज्यका नीतिमा पनि शिक्षालाई आधारभुत आवश्यकताको रुपमा वर्गिकरण गरेको छ । यसका साथै दिगो विकास लक्ष्य अन्तर्गत गुणस्तरीय शिक्षालाई लक्ष्य नम्बर ४ मा राखेको छ । नागरिकलाई शिक्षाको अवसर उपलब्ध गराउनका लागी राज्यबाट विभिन्न प्रयासहरु भईरहेका छन् । शिक्षालाई अझै व्यवहारिक तथा सिपमुलक बनाई जिवनोपयोगी बनाउनका लागी संविधानले शैक्षिक क्षेत्रको पूर्वाधार विकास, व्यवस्थापकीय, नीति तथा कार्यक्रम बनाई गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने अधिकार स्थानीय तहलाई दिईएको छ । सो अधिकार बमोजिम हाल गाउँपालिकाले शिक्षा नीति, कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्दै आईरहेको छ । यस बर्दगोरीया गाउँपालिकामा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ सम्म संचालनमा रहेका सामुदायिक तथा नीजि विद्यालयको विवरण तपशिल बमोजिम रहेको छ ।

५.१.३ विद्यालय भौतिक अवस्था

तालिका नं. ४२ विद्यालयको भौतिक अवस्था

बाल विकास केन्द्र तथा विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र (छ/छैन)	प्रयोग-शाला	डेस्क/ वेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारवार, कच्ची, पक्की पर्खाल)	चर्पीको सुविधा (छ/छैन)	स्वच्छ खानेपानी (छ,/छैन)
		कच्ची	पक्की	कच्ची	पक्की							
श्री पशुपति प्राथमिक बिद्यालय	२	१		३		छैन	छैन	३	छैन	खुल्ला	छ	छैन
श्री मोति भागीरथी आधारभूत बिद्यालय	२	१	४	२	८	छैन	छैन	५	६ कट्टा	पक्कि	छ	छैन
श्री नैन आधारभूत बिद्यालय	२	२	१	६	१	छैन	छैन	४	२ कट्टा	पक्कि	छ	छैन
श्री बाल बाटिका विद्यामन्दिर	२		४		३०	छ	छ	४	छैन	तारबार	छ	छ
श्री माइकि मिडियम इ.स्कुल	२		३		१०	छ	छ	४	५ कट्टा	तार बार	छ	छैन
श्री राधेश्याम	२		२		१५	छ	छ	४	३००० ब.मि.	तार बार	छ	छैन
श्री आदर्श सा. बिद्या मन्दिर	२		४		२१	छैन		४	४ कट्टा	पक्कि	छ	छैन
श्री टप डल्फिन बो.स्कुल	३		२		१०	छैन	छैन	४	२.५ कट्टा	खुल्ला	छे	छैन
श्री जगदम्बिके भगवती मा.बि.	३	२	२		१०	छैन	छैन	५	२.५ कट्टा	पक्कि	छ	छैन
श्री दोदोधरा ग्रिन ल्याण्डस्कुल	३		२		१०	छैन	छैन	५	४ कट्टा	तारबार	छ	छ
श्री न्यु ज्योति प्राथमिक बि.	३	१	२		३	छैन	छैन	४	१५ कट्टा	खुल्ला	छ	छैन
श्री जगन्नाथ आ.बि.	४	२	२	५	४	छैन	छैन	५	२० कट्टा	पक्कि	छ	छैन
श्री मा.बि. कोटा तुल्सीपुर	४	२	७	८	१४	छ	छ	४	१० कट्टा	पक्कि	छ	छ
श्री युनिक इ. स्कुल	४		२		१०	छैन	छैन	५	१ कट्टा	तारबार	छ	छ
श्री बुद्ध चिल्ड्रेन एकेडमी	४		२		१२	छैन	छैन	५	१कट्टा	तारबार	छ	छ
श्री कालिका मा.बि.	४	२	४	११	८	छ	छ	५	१०कट्टा	पक्कि	छ	छ
श्री.एम.एल.एकेडमी	४		२		९	छैन	छैन	४	२कट्टा	कच्चि	छ	छ
श्री नारायण आ.बि.	५	१	४	३	८	छैन	छैन	२	१कट्टा	पक्कि	छैन	छैन

श्री स्टार पब्लिक स्कुल	५	१	१	४	५	छैन	छैन	५	१.५कट्टा	तारबार	छ	छ
श्री जनता आ.बि.	५	२	३	८	६	छैन	छैन	३	३कट्टा	पक्कि	छ	छ
श्री सरस्वति आ.बि.	५	१	२	३	४	छ	छैन	४	१ कट्टा	पक्कि	छ	छैन
श्री एल.पी.यु. स्कुल	५		३		११	छैन	छैन	५	१.५ कट्टा	खुल्ला	छ	छैन
श्री ज्ञान ज्योति बो.स्कुल	५		३		१०	छैन	छैन	५	२कट्टा	खुल्ला	छ	छैन
श्री महुन्याल मा.बि.	६	१	५	४	११	छ	छ	६	१५ कट्टा	पक्कि,तारबार	छ	छैन
श्री लक्ष्मी प्रा.बि.	६		२		६	छैन	छैन	४	३ कट्टा	पक्कि,तारबार	छ	छैन
श्री पारस प्रा.बि.	६	२	२	६	३	छैन	छैन	४	२ कट्टा	पक्कि	छ	छैन
श्री मोहन्याल प्रा.बि.	६	२	१	६	१	छैन	छैन	४	२.५ कट्टा	पक्कि	छ	छैन
श्री महादेव एकेडमी	६		१		६	छैन	छैन	४	३ कट्टा	खुल्ला	छ	छैन

५.१.४ तहगह रुपमा शैक्षिक संस्था तथा विद्यालय (सामुदायिक, संस्थागत र विद्यार्थि विवरण

यस बर्दगोरीया गाउँपालिकामा जम्मा ३५ वटा शैक्षिक संस्थाहरु रहेका छन जसमध्ये वालविकास केन्द्र एउटा, आधारभूत तह १७, मावि तह ८ रहेका छन । सामुदायिक अवस्था हेर्दा ५ वटा माध्यमिक तथा १४ आधारभुत विद्यालय गरेर जम्मा १९ वटा सामुदायिक विद्यालयहरु र १६ वटा नीजि विद्यालयहरु रहेका छन् । साथै यहां क्याम्पसहरु रहेको छैन् ।

तालिका नं. ४३ तगहत विद्यालयको विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	विद्यालयको किसिम(सामुदायिक, मदरसा, गुम्बा)	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१–८)			माध्यमिक (९–१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
श्री बाल कन्या आधारभूत	१	सामुदायिक	४१	३०	७१	३१२	२२१	५३३				३५३	२५१	**६०४**
श्री पशुपति प्राथमिक बिद्यालय	२	सामुदायिक	१९	१४	३३	२०	१९	३९				३९	३३	**७२**
श्री मोति भागीरथी आधारभूत बिद्यालय	२	सामुदायिक												

श्री नैन आधारभूत बिद्यालय	२	सामुदायिक												
श्री आदर्श सा. बिद्या मन्दिर	२	सामुदायिक												
श्री टप डल्फिन बो.स्कुल	३	सामुदायिक	४२	८०	१२२	२९	६७	९६				७१	१४७	**२१८**
श्री जगदम्बिके भगवती मा.बि.	३	सामुदायिक												
श्री न्यु ज्योति प्राथमिक बि.	३	सामुदायिक	४९	३८	८७	७२	८४	१५६				१२१	१२२	**२४३**
श्री जगन्नाथ आ.बि.	४	सामुदायिक	१९	४	२३	७७	५८	१३५				९६	६२	**१५८**
श्री मा.बि. कोटा तुल्सीपुर	४	सामुदायिक	२५	११	३६	२१६	१५९	३७५	११६	६३	१७९	३५७	२३३	**५८९**
श्री कालिका मा.बि.	४	सामुदायिक	१४	१५	२९	३१३	२२१	५३४	८०	६४	१४४	४०७	३००	**७०७**
श्री नारायण आ.बि.	५	सामुदायिक	२३	१८	४१	१०१	८२	१८३				१२४	१००	**२२४**
श्री जनता आ.बि.	५	सामुदायिक												
श्री सरस्वति आ.बि.	५	सामुदायिक	१८	१२	३०	३७	१५	५२				५५	२७	**८२**
श्री महुन्याल मा.बि.														
श्री लक्ष्मी प्रा.बि.														
श्री पारस प्रा.बि.														
श्री मोहन्याल प्रा.बि.														

५.१.५ शिक्षकहरुको विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका १९ वटा सामुदायिक विद्यालयहरुमा जम्मा २०२ जना शिक्षक/शिक्षिकाहरु अध्यापन गराईरहेका छन् जसमा शिक्षक १२७ र शिक्षिका ७५ जना कार्यरत रहेका छन । लिंगका आधारमा शिक्षक संख्या हेर्ने हो भने पुरुषको संख्या वढी छ भने महिलाको अनुदान तर्फ वालविकासमा पढाउनेको संख्या अधिक छ । यस तथ्यांकले अझै महिलाहरुको संख्या स्वीकृत दरवन्दी तर्फ र औपचारिक शिक्षामा कम भएको देखिन्छ । यसका लागी गाउँपालिकाले पनि शिक्षक सेवा आयोगका कक्षा संचालन मार्फत महिलाहरुलाई शिक्षक सेवाका लागी प्रेरित गर्नुपर्ने देखिन्छ । शिक्षक/शिक्षिकाको तहगत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं.४४ सामुदायिक विद्यालयमा रहेका शिक्षक/शिक्षिकाहरुको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	किसिम (सामुदायिक,)	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
					शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
१	श्री बसन्त मुरारी मा.बि.	१	सामुदायिक	६	१७	७	६	१	३	२	**२**
२	श्री बाल कन्या आधारभूत	१	सामुदायिक	२	७	५	१		१	१	
३	श्री पशुपति प्राथमिक बिद्यालय	२	सामुदायिक		१	४					
४	श्री मोति भागीरथी आधारभूत बिद्यालय	२	सामुदायिक	२	५	४	३				
५	श्री नैन आधारभूत बिद्यालय	२	सामुदायिक		१	४	४				
६	श्री आदर्श मा. बिद्या मन्दिर	२	सामुदायिक		१२	७	४	१	३	३	**४**
७	श्री टप डल्फिन बो.स्कुल	३	सामुदायिक		४	६	३				
८	श्री जगदम्बिके भगवती मा.बि.	३	सामुदायिक	२	९	३	३		१	१	**३**
९	श्री न्यु ज्योति प्राथमिक बि.	३	सामुदायिक		४	२	१				
१०	श्री जगन्नाथ आ.बि.	४	सामुदायिक		३	३	३				
११	श्री मा.बि. कोटा तुल्सीपुर	४	सामुदायिक	१४	१६	४	२		२	१	**२**
१२	श्री कालिका मा.बि.	४	सामुदायिक	५	१३	३			३	१	**४**
१३	श्री नारायण आ.बि.	५	सामुदायिक	२	६	५	५		१	१	**१**
१४	श्री जनता आ.बि.	५	सामुदायिक	५	८	३	२		२	२	**२**
१५	श्री सरस्वति आ.बि.	५	सामुदायिक		३	२	२				
१६	श्री महन्याल मा.बि.	६	सामुदायिक	२	८	५	५		१	१	**१**
१७	श्री लक्ष्मी प्रा.बि.	६	सामुदायिक		५	१	१				
१८	श्री पारस प्रा.बि.	६	सामुदायिक		२	४	१				
१९	श्री मोहन्याल प्रा.बि.	६	सामुदायिक	२	३	३	२				
					१२७	**७५**					

तलिका नं. ४५ भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा र गुम्बा)	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धि दर			उत्तीर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधार-भूत	माध्यमिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यमिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
श्री साइनिंग स्टार एकेडेमी	१	२०४	१४६		२०३	१४४							
श्री नोबेल माध्यमिकबिद्यालय	१	१४१	२५९	३०२	१३९	२५९	३०२						
श्री बसन्त मुरारी मा.बि.	१	५०	८३६	९४५									
श्री बाल कन्या आधारभूत	१	७१	५३३		६०	५२०							
श्री द सन राइज मा.बि.	१	१४८	३८५	७७	१४४	३७८	७७						
श्री जगत तारा इ. बोर्डिंग	१	८०	४४५	९०	८०	४४५	८८						
श्री कोटा ग्रेस एकेडेमी	१	८७	३४		८७	३४							
श्री पी.एम.एकेडमी	१	८६	६८		८४	६८							
श्री पशुपति प्राथमिक बिद्यालय	२	३३	३९		३०	३९							
श्री मोति भागीरथी आधारभूत बिद्यालय	२	४१	२११		४१	१९४							
श्री नैन आधारभूत बिद्यालय	२	१७	८३		१७	८१							
श्री बाल बाटिका विद्यामन्दिर	२	१५६	२४४	८०	१४४	२१८	७९						
श्री माइकि मिडियम इ.स्कुल	२	६७	१९०		६५	१८९							
श्री राधेश्याम बिद्या मन्दिर.	२	१११	१४८		१११	१४८							
श्री आदर्श सा. बिद्या मन्दिर	२	१००	२२३	६०	९०	२२३	६०				९९%	९५%	
श्री टप डल्फिन बो.स्कुल	३	१२२	९६		११७	९४							
श्री जगदम्बिके भगवती मा.बि.	३												
श्री दोदोधरा ग्रिन ल्याण्डस्कुल	३	१२०	१०६		१००	१०२							
श्री न्यु ज्योति प्राथमिक बि.	३	८७	१२६		७८	१४८							
श्री जगन्नाथ आ.बि.	४	२७	१५७		२३	१३५							
श्री मा.बि. कोटा तुल्सीपुर	४	३५	३१९	१८३	३५	२७७	१५४	४४.६३	५१.३८		९७%	१००%	

श्री युनिक इ. स्कुल	४	३०			५५	४२							
श्री बुद्ध चिल्ड्रेन एकेडमी	४	९३	१६७		९३	१६७							
श्री कालिका मा.बि.	४	२९	५३४	१४४	२९	४९३	१२०	५२.३४	४४.२४		१००%	१००%	
श्री.एम.एल.एकेडमी	४	८०	८१		७३	७५							
श्री नारायण आ.बि.	५	४१	१८३		४०%	९०%		६३.८३					
श्री स्टार पब्लिक स्कुल	५	५६	४५		४८	४५							
श्री जनता आ.बि.	५	३२	२७०		३२	२७०							
श्री सरस्वति आ.बि.	५	३०	५२		२५	५१							
श्री एल.पी.यु. स्कुल	५	६३	५२		६२	५२							
श्री ज्ञान ज्योति बो.स्कुल	५	१४०	१३२		९०%	९०%							
श्री महुन्याल मा.बि.	६	६४	४८२	१२२	६०	३०१	१११				१००%		
श्री लक्ष्मी प्रा.बि.	६	१९	५९		१७	५५							
श्री पारस प्रा.बि.	६	५८	५२		४०	४८							
श्री मोहन्याल प्रा.बि.	६	३०	६६		२६	६४							
श्री महादेव एकेडमी	६	५५	३५		४५	३०							

तलिका नं. ४६ विद्यार्थी उत्तीर्ण दर

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा र गुम्बा)	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पूरा गर्ने विद्यार्थी		छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी		कक्षा ९ मा प्राविधिक विषयमा भर्ना हुने विद्यार्थी		विज्ञान विषयमा कक्षा ११ मा भर्ना हुने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
श्री साइनिंग स्टार एकेडेमी	१	२०४	१४२			१५	१२						
श्री नोबेल माध्यमिकबिद्यालय	१	२०५	१४५	१७	११	५	६						

श्री बसन्त मुरारी मा.बि.	१	६५४	९६५	८२	१०६	१८६	९६५						
श्री बाल कन्या आधारभूत	१	२५१	३५६	२८	२८	९	२८						
श्री द सन राइज मा.बि.	१	३९०	२२१	२३	११	८८	६७						
श्री जगत तारा इ. बोर्डिंग	१	३२०	२९५	१९	१४	३०	५०			७	२२		
श्री कोटा ग्रेस एकेडेमी	१	५०	१०६			२३	१२						
श्री पी.एम.एकेडमी	१	५७	९७			१२	८						
श्री पशुपति प्राथमिक बिद्यालय	२	३९	३९				२०	३३	३९				
श्री मोति भागीरथी आधारभूत बिद्यालय	२	४१	२११			२७	१०२						
श्री नैन आधारभूत बिद्यालय	२	४५	५५			१३	४७	४५	५५				
श्री बाल बाटिका विद्यामन्दिर	२	४०७	२५५	३६	१२	७०	३०						
श्री माइकि मिडियम इ.स्कुल	२												
श्री राधेश्याम बिद्या मन्दिर.	२	१११	१४८	१३	६	१९	१०	१५	१२				
श्री आदर्श सा. बिद्या मन्दिर	२												
श्री टप डल्फिन बो.स्कुल	३	७६	४०			१६	८						
श्री जगदम्बिके भगवती मा.बि.	३												
श्री दोदोधरा ग्रिन ल्याण्डस्कुल	३	१४९	७७			१५	१२						
श्री न्यु ज्योति प्राथमिक बि.	३	८४	७२			६४	७२	८४	७२				
श्री जगन्नाथ आ.बि.	४	६२	९६	९	१९	१२	७७	६२	९६				
श्री मा.बि. कोटा तुल्सीपुर	४	२०७	३३०	१२२	१६४	८३	२११						
श्री युनिक इ. स्कुल	४	५३	४४	९	१	५	५						
श्री बुद्ध चिल्ड्रेन एकेडमी	४	१८०	८०	१२	२	१५	१२						
श्री कालिका मा.बि.	४	२३८	३६७	२९	४३	६७	३६७						
श्री.एम.एल.एकेडमी	४	१००	५३	५	१	२	१						
श्री नारायण आ.बि.	५	१००	१२४	१८	१७	४	१०२						
श्री स्टार पब्लिक स्कुल	५												

श्री जनता आ.बि.	५	८८	१४०	१७	३१	११	१६०						
श्री सरस्वति आ.बि.	५	१५	३६			१५	३६	१५	३६				
श्री एल.पी.यु. स्कुल	५	६६	४४			४	४						
श्री ज्ञान ज्योति बो.स्कुल	५	१७०	१०२	६	१३								
श्री महुन्याल मा.बि.	६												
श्री लक्ष्मी प्रा.बि.	६	२८	३१				३१	२८	३१				
श्री पारस प्रा.बि.	६	२९	२९				३२	५०	५८				
श्री मोहन्याल प्रा.बि.	६	३५	६१				४१	३५	६१	३२	९		
श्री महादेव एकेडमी	**६**	**३५**	**४५**										

तलिका नं. ४७ शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी स्रोत कक्षा (भएको/नभएको)	CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको /नभएको)
श्री साइनिंग स्टार एकेडेमी	१	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री नोबेल माध्यमिकबिद्यालय	१	नभएको	नभएको	नभएको	भएको	नभएको
श्री बसन्त मुरारी मा.बि.	१	नभएको	भएको	भएको	भएको	नभएको
श्री बाल कन्या आधारभूत	१	नभएको	भएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री द सन राइज मा.बि.	१	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
श्री जगत तारा इ. बोर्डिंग	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री कोटा ग्रेस एकेडेमी	१	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
श्री पी.एम.एकेडमी	१	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
श्री पशुपति प्राथमिक बिद्यालय	२	नभएको	भएको	नभएको	नभएको	नभएको

श्री मोति भागीरथी आधारभूत बिद्यालय	२	नभएको	भएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री नैन आधारभूत बिद्यालय	२	नभएको	भएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री बाल बाटिका विद्यामन्दिर	२	नभएको	नभएको	नभएको	भएको	नभएको
श्री माइकि मिडियम इ.स्कुल	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री राधेश्याम बिद्या मन्दिर.	२	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
श्री आदर्श सा. बिद्या मन्दिर	२	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
श्री टप डल्फिन बो.स्कुल	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री जगदम्बिके भगवती मा.बि.	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री दोदोधरा ग्रिन ल्याण्डस्कुल	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री न्यु ज्योति प्राथमिक बि.	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री जगन्नाथ आ.बि.	४	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री मा.बि. कोटा तुल्सीपुर	४	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री युनिक इ. स्कुल	४	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री बुद्ध चिल्ड्रेन एकेडमी	४	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री कालिका मा.बि.	४	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री.एम.एल.एकेडमी	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री नारायण आ.बि.	५	नभएको	भएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री स्टार पब्लिक स्कुल	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री जनता आ.बि.	५	नभएको	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री सरस्वति आ.बि.	५	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री एल.पी.यु. स्कुल	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री ज्ञान ज्योति बो.स्कुल	५	नभएको	नभएको	नभएको	भएको	नभएको
श्री महुन्याल मा.बि.	६	नभएको	भएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री लक्ष्मी प्रा.बि.	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री पारस प्रा.बि.	६	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको

श्री मोहन्याल प्रा.बि.	६	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री महादेव एकेडमी	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

तलिका नं. ४८ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)
श्री साइनिंग स्टार एकेडेमी	१	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री नोबेल माध्यमिकबिद्यालय	१	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री बसन्त मुरारी मा.बि.	१	नभएको	भएको	भएको	भएको
श्री बाल कन्या आधारभूत	१	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री द सन राइज मा.बि.	१	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री जगत तारा इ. बोर्डिंग	१	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री कोटा ग्रेस एकेडेमी	१	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री पी.एम.एकेडमी	१	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री पशुपति प्राथमिक बिद्यालय	२	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री मोति भागीरथी आधारभूत बिद्यालय	२	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री नैन आधारभूत बिद्यालय	२	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री बाल बाटिका विद्यामन्दिर	२	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री माइकि मिडियम इ.स्कुल	२	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री राधेश्याम बिद्या मन्दिर.	२	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री आदर्श सा. बिद्या मन्दिर	२	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री टप डल्फिन बो.स्कुल	३	भएको	भएको	नभएको	भएको

श्री जगदम्बिके भगवती मा.बि.	३	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री दोदोधरा ग्रिन ल्याण्डस्कुल	३	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री न्यु ज्योति प्राथमिक बि.	३	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री जगन्नाथ आ.बि.	४	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री मा.बि. कोटा तुल्सीपुर	४	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री युनिक इ. स्कुल	४	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री बुद्ध चिल्ड्रेन एकेडमी	४	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री कालिका मा.बि.	४	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री.एम.एल.एकेडमी	४	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्री नारायण आ.बि.	५	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री स्टार पब्लिक स्कुल	५	भएको	नभएको	नभएको	भएको
श्री जनता आ.बि.	५	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री सरस्वति आ.बि.	५	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री एल.पी.यु. स्कुल	५	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री ज्ञान ज्योति बो.स्कुल	५	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री महुन्याल मा.बि.	६	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री लक्ष्मी प्रा.बि.	६	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री पारस प्रा.बि.	६	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री मोहन्याल प्रा.बि.	६	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री महादेव एकेडमी	६	भएको	भएको	भएको	भएको

तलिका नं. ४९ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

	वडा	छात्रवृत्तिको किसिम अनुसार					
		दलित	अपाङ्ग	छा	विपन्न	जेहेन्दार	अन्य सुविधा

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	नम्बर	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्र	त्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
श्री साइनिंग स्टार एकेडेमी	१	५	३					१	२		१०	२०
श्री नोबेल माध्यमिकबिद्यालय	१	३	२	१			१		१	२	१०	८
श्री बसन्त मुरारी मा.बि.	१	१०३	२११		३	२		९	१६	६	४६	८३
श्री बाल कन्या आधारभूत	१	४२	७०		३	४			१२	१५		
श्री द सन राइज मा.बि.	१	२०	१५		२		३०	२२	२०	१८	१६	१२
श्री जगत तारा इ. बोर्डिंग	१	५	१०		४	१	६	६	१०	१२	५	७
श्री कोटा ग्रेस एकेडेमी	१	३	१				२		५	२	१३	९
श्री पी.एम.एकेडमी	१	४	४	१					१	२	१	
श्री पशुपति प्राथमिक बिद्यालय	२								२	२		
श्री मोति भागीरथी आधारभूत बिद्यालय	२	२७	३७									
श्री नैन आधारभूत बिद्यालय	२	११	१६						२	२		
श्री बाल बाटिका विद्यामन्दिर	२	१२	६	१	१		१५	२०	१०	५	५	५
श्री माइकि मिडियम इ.स्कुल	२	७	१०				६	६	६	९	९	१४
श्री राधेश्याम बिद्या मन्दिर.	२	२	२	१			७	५	६	२	२	
श्री आदर्श सा. बिद्या मन्दिर	२	२६	१८						१५	२०	२५	२१
श्री टप डल्फिन बो.स्कुल	३	८	१०	२						३		१
श्री जगदम्बिके भगवती मा.बि.	३											
श्री दोदोधरा ग्रिन ल्याण्डस्कुल	३			१	१		५	७	१	१		
श्री न्यु ज्योति प्राथमिक बि.	३	५०	४४				११	१४	१	१	२१	१३
श्री जगन्नाथ आ.बि.	४	१२	१५									
श्री मा.बि. कोटा तुल्सीपुर	४	७४	११२				४	१०				
श्री युनिक इ. स्कुल	४	१	१			१	१		१	१		
श्री बुद्ध चिल्ड्रेन एकेडमी	४	६	३				५	४	२	१	७	८

श्री कालिका मा.बि.	४	६७	९२									
श्री.एम.एल.एकेडमी	४						२	१	१		२५	**१८**
श्री नारायण आ.बि.	५	६	१६									
श्री स्टार पब्लिक स्कुल	५						१०	७	४		१७	**५**
श्री जनता आ.बि.	५	११	१६									
श्री सरस्वति आ.बि.	५	१५	३६									
श्री एल.पी.यु. स्कुल	५			१					२	१		
श्री ज्ञान ज्योति बो.स्कुल	५			३			१		१	३	६	**१३**
श्री महुन्याल मा.बि.	६	८९	१८५	१		१						**२४९**
श्री लक्ष्मी प्रा.बि.	६								२	३		
श्री पारस प्रा.बि.	६	१	८						११	८		
श्री मोहन्याल प्रा.बि.	६					१						
श्री महादेव एकेडमी	**६**											

५.१.६ नीजि विद्यालयको विवरण

तालिका नं. ५० तहगत रुपमा विद्यालय (संस्थागता) तथा विद्यार्थी संख्या

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	विद्यालयक ो किसिम (संस्थागत)	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१–८)			माध्यमिक (९–१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
श्री साइनिंग स्टार एकेडेमी	१	संस्थागत	८०	१२४	२०४	६५	८१	१४६				१४५	२०५	**३५०**
श्री नोबेल माध्यमिकबिद्यालय	१	संस्थागत	७३	६८	१४१	१२७	१३२	२५९	१५८	१४४	३०२	३५८	३४४	**७०२**
श्री बसन्त मुरारी मा.बि.	१	संस्थागत												
श्री द सन राइज मा.बि.	१	संस्थागत	६७	८१	१४८	१३१	२५५	३८६	२३	५४	७७	२२१	३९०	**६११**

श्री जगत तारा इ. बोर्डिंग	१	संस्थागत												
श्री कोटा ग्रेस एकेडेमी	१	संस्थागत	५०	१०६	१५६							५०	१०६	**१५६**
श्री पी.एम.एकेडमी	१	संस्थागत	३३	५३	८६	२४	४४	६८				५७	७७	**१३४**
श्री बाल बाटिका विद्यामन्दिर	२	संस्थागत												
श्री माइकि मिडियम इ.स्कुल	२	संस्थागत												
श्री राधेश्याम	२	संस्थागत												
श्री दोदोधरा ग्रिन ल्याण्डस्कुल	३	संस्थागत	३८	८२	१२०	३९	६७	१०६				७७	१४९	**२२६**
श्री युनिक इ. स्कुल	४	संस्थागत	२८	२७	५५	१६	२६	४२				४४	५३	**९७**
श्री बुद्ध चिल्ड्रेन एकेडमी	४	संथागत	३८	५५	९३	४२	१२५	१६७				८०	१८०	**२६०**
श्री.एम.एल.एकेडमी	४	संस्थागत	३२	४८	८०	२४	५७	१०१				५६	१०५	**१६१**
श्री स्टार पब्लिक स्कुल	५	संस्थागत	२७	२९	५६	१८	२५	४३				४५	५४	**९९**
श्री एल.पी.यु. स्कुल	५	संस्थागत	२८	३५	६३	१८	३४	५२				४६	६९	**११५**
श्री ज्ञान ज्योति बो.स्कुल	५	संस्थागत	५०	९०	१४०	५२	८०	१३२				१०२	१७२	**२७४**
श्री महादेव एकेडमी														

तलिका नं. ५१ तहगत विद्यालय (संस्थागत) तथा शिक्षक विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	किसिम (संस्थागत)	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
श्री साइनिंग स्टार एकेडेमी	१	संस्थागत		६	१०	३		२	१	**२**
श्री नोबेल माध्यमिकबिद्यालय	१	संस्थागत		१५	१२	५	२	२	२	**५**
श्री द सन राइज मा.बि.	१	संस्थागत		१४	१३	४		३	४	**४**
श्री जगत तारा इ. बोर्डिंग	१	संस्थागत		९	८	८		२	३	**४**

श्री कोटा ग्रेस एकेडेमी	१	संस्थागत		६	९	१		१	१	२
श्री पी.एम.एकेडमी	१	संस्थागत		३	५	३		१	१	१
श्री बाल बाटिका विद्यामन्दिर	२	संस्थागत		१०	१२	३		२	२	३
श्री माइकि मिडियम इ.स्कुल	२	संस्थागत		४	९	४		१	१	२
श्री राधेश्याम बिद्या मन्दिर.	२	संस्थागत		६	६	३		१	१	२
श्री दोदोधरा ग्रिन ल्याण्डस्कुल	३	संस्थागत		६	६	३				
श्री युनिक इ. स्कुल	४	संस्थागत		३	४	४				२
श्री बुद्ध चिल्ड्रेन एकेडमी	४	संथागत		७	३	२				
श्री.एम.एल.एकेडमी	४	संस्थागत		४	४	३		१	१	१
श्री स्टार पब्लिक स्कुल	५	संस्थागत		३	५	२		२	१	२
श्री एल.पी.यु. स्कुल	५	संस्थागत		२	८	७		१		१
श्री ज्ञान ज्योति बो.स्कुल	५	संस्थागत		५	६	२				
श्री महादेव एकेडमी	६	संस्थागत		१	४					

५.१.७ वालवालिका विद्यालय जाने आधारमा परिवार संख्या सम्वन्धि विवरण

यस बर्दगोरीया गाउँपालिकामा रहेका जम्मा घरधुरी ६९१९ मध्ये ५६४५ घरपरिवारका वालवालिकाहरु विद्यालय जाने तथ्यांक देखिएको छ भने १२७४ घरपरिवारका वालवालिकाहरु विद्यालय नजाने देखिन्छ । जसमा गाउँपालिका भित्र नै रहेका सामुदायिक विद्यालयमा ३७३२ घरपरिवारका वालवालिका विद्यालय जाने गरेको देखिन्छ भने गाउँपालिका वाहिरका सरकारी विद्यालयमा १९५ परिवारका वालवालिका अध्ययनरत रहेको देखिन्छ । त्यसैगरी गाउँपालिका भित्र रहेका १८ वटा वोर्डिङ स्कुलमा १२८० घरपरिवारका वालवालिकाले पढ्ने गरेको देखिन्छ र वाहिरका वोर्डिङमा ४३८ वालवालिकाहरु पढ्ने गरेको देखिन्छ ।

तालिका नं. ५२ वालवालिका बिद्यालय जाने आधारमा परिवार संख्या

बालबालिका स्कुल जानछन्			
वडा	जादैनन्	जानछन्	जम्मा
१	१८४	८७३	१०५७
२	१८८	९७१	११५९
३	२८०	७६६	१०४६
४	२०३	१२०८	१४११
५	२५१	१०६५	१३१६
६	१६८	७६२	९३०
जम्मा	१२७४	५६४५	६९१९

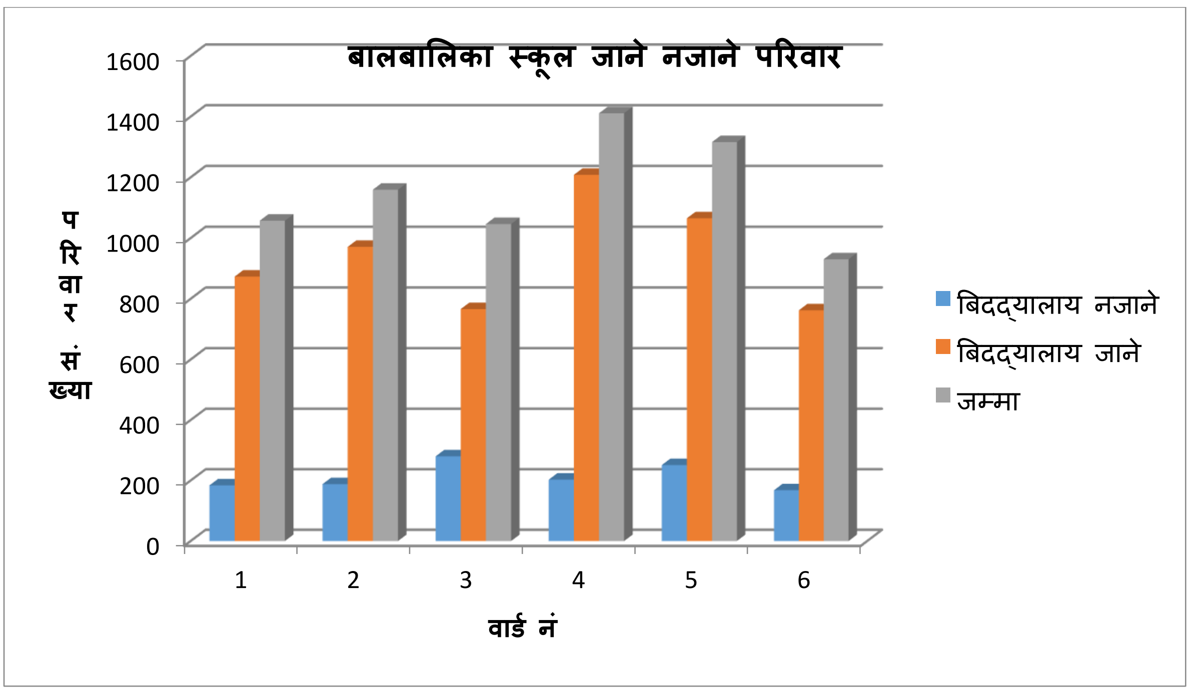

तालिका नं. ५३ वालवालिका विद्यालय जाने आधारमा परिवार संख्या

वडा	गाउँपालिका अन्तर्गतका सरकारी विद्यालयमा	गाउँपालिका अन्तर्गतका बोर्डिंग विद्यालयमा	गाउँपालिका बाहिरका सरकारी विद्यालयमा	गाउँपालिका बाहिरका बोर्डिंग विद्यालयमा	जम्मा
१	५०४	१७९	३७	९१	८११
२	५९२	३०४	३८	५६	९९०
३	५४०	२०२	११	५२	८०५
४	९९०	१२२	११	९५	१२१८
५	६१८	३११	४२	४४	१०१५
६	४८८	१६२	५६	१००	८०६
जम्मा	३७३२	१२८०	१९५	४३८	५६४५

५.१.८. वालवालिका बिद्यालय नजाने वा छाडने आधारमा परिवार संख्या

यस गाउँपालिकामा जम्मा ७४ वटा वालवालिका विद्यालय नजाने वा छोडने देखिएको छ जस मध्ये १४ देखि १८ वर्ष उमेर समूहकाका वालवालिकाको परिवार संख्या सबभन्दा धेरै ५१ रहेको छ । वार्डा नं. ३ मा विद्यालय नजाने वा छाडने वालवालिकाको संख्या शून्य देखिन्छ ।

तालिका न.५४ विद्यालय नजाने वालवालिका

वडा	३-५ वर्ष	५-१३ वर्ष	१४- १८ वर्ष	जम्मा
१	१८		६	२४
२		१	१८	१९
३				०
४	१		१	२
५		३	११	१४
६			१५	१५
जम्मा	१९	४	५१	७४

५.१.९ सामुदायिक विद्यालयमा रहेको शौचालयको अवस्था

यस बर्दगोरीया गाउँपालिकामा रहेका १९ वटा सामुदायिक विद्यालय मध्ये शिक्षक शिक्षिका, छात्रछात्रा र अपांगता भएका विद्यार्थिहरुको छुट्छुट्टै र अपांग मैत्री शौचालयको व्यवस्थापन भएको देखिदैन र भएका विद्यालयहरुमा पनि उचित व्यवस्थापनको कमी छ । जसले गर्दा विद्यार्थि त्यसमा पनि छात्राहरुलाई पठनपाठनमा समस्या परिरहेको हुन्छ । त्यसकारण गाउँपालिकाले पनि विद्यालयमा शौचालय र खानेपानीको निर्माणकालागी योजना बनाउनुपर्ने देखिन्छ ।

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

नेपालको संविधानले प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क प्राप्त गर्ने हक हुनेछ र कसैलाई पनि आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाबाट वञ्चित गरिने छैन भनि धारा ३५ मौलिक हकमा नै व्यवस्था गरेको छ । साथै अनुसूची ८ वमोजिम स्थानीय तहले आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्वन्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने र गराउने सम्वन्धि अधिकारको व्यवस्थापनि गरेको छ । सो बमोजिम गाउँपालिकाले नागरिकहरुलाई स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउनका लागी स्वास्थ्य संस्था तथा सेवाको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने, स्वास्थ्य सम्वन्धि विभिन्न जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ। यस बर्दगोरीया गाउँपालिकाले पनि स्वास्थ्य क्षेत्रको विकासका लागी सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक लगायत, स्वास्थ्य चौकीहरुको स्तोरोन्नतिका लागी भौतिक पूर्वाधारहरुको सुधार पनि गर्दै आईरहेको छ। नागरिकलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउनका लागी स्वास्थ्य संस्थाहरुमा पर्याप्त स्वास्थ्यकर्मीहरु, स्वास्थ्य उपकरणहरु, सामग्री र औषधीको उपलब्धता हुन पनि जरुरी देखिन्छ । साथै समय समयमा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरहरुको आयोजना गर्न सकेमा गरिब, विपन्न, असहायहरुले स्वास्थ्य जाँचको अवसर प्राप्त पनि गर्न सक्छन् । त्यसकारण गाउँपालिकाले यस विषयमा पनि ध्यान दिन जरुरी देखिन्छ।

५.२.१ स्वास्थ्य संस्था र उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरु (अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, शहरी स्वास्थय केन्द्र र आयुर्वेद औषधालय) को विवरण

हाल गाउँपालिका भित्र २ वटा स्वास्थ्य चौकी रहेको र बर्दगोरीया गाउँपालिका अर्न्तगत रहेको दोदोधरा स्वास्थ्य चौकीमा एउटा एम्वुलेन्स रहेको छ् जसले गर्दा विरामीहरुलाई छिटो छरितो स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्नका लागी सुविधा पुगेको छ र रिफर गर्नुपर्ने विरामीहरुलाई स्वास्थ्य जोखिम पनि न्युन हुने गरेको छ । सुरक्षित सुत्केरीका लागी दक्ष स्वास्थ्य कर्मीहरुबाट सुत्केरी सेवा उपलब्ध होस् र मातृशिशु मृत्युमा कमी होस् भन्ने उद्देश्यका साथ गाउँपालिका भित्र रहेका २ वटै स्वास्थ्य चौकीहरुमा वर्थिङ्ग सेन्टरहरु रहेका छन् जसले गर्दा दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरुबाट स्वास्थ्य संस्थामा नै शतप्रतिशत सुत्केरी हुने गरेको पाईन्छ। स्वास्थ्य सम्वन्धि अन्य विवरण तल उल्लेख गरिएको छ।

तलिका नं.५५ स्वास्थ्य सम्बन्धी सूचकांकहरु

क्र.सं.	सूचक	प्रतिशत
१	शिशु मृत्युदर	
२	६ महिना सम्म शिशुलाई आमाले अनिवार्यरुपमा पूर्ण स्तनपान गराएको	
	गर्भवती महिलाले टिटानस विरुद्धको १ वटा खोप लगाएको	२५५
३	गर्भवती महिलाले टिटानस विरुद्धको २ वटा खोप लगाएको	२०९
	गर्भवती महिलाले ४ पटक जाँच गराएको	२७६
४	कुपोषणको अवस्था	
	बृद्धी अनुगमन गरिएको	६८१

	कुपोषित	७
	स्वास्थ्य केन्द्रमा प्रसुति गरिएको)गत वर्ष)	११२३
	स्वास्थ्य केन्द्रमा प्रसुति गरिएको (यस वर्ष)	४९६

तालिका नं. ५६ यस गाउँपालिकामा उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था तथा सेवाको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्था को प्रकार	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)									
			स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति को अवस्था		प्रसूति सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे सेवा	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एस सिटि	परामर्श सेवा	सुरक्षित मातृत्व सेवा	रक्त संचार सेवा
दोदोधरा स्वास्थ्य चौकी	१	३	६	६		छ	छ		छैन	छ	छ	छैन	छ	छ	छैन
कोटा तुल्सीपुर स्वास्थ्य चौकी	६	३	७	६		छ	**छ**	छ	छैन	छ	छ	छैन	छ	छ	छैन

स्रोत: स्वास्थ्य शाखा, बर्दगोरीया गाउँपालिका २०७५

५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

बर्दगोरीया गाउँपालिका अन्तरगत रहेका २ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरुमा जम्मा १५ जना स्वास्थ्य कर्मीरहले सेवा प्रदान गरि रहेको पाईयो । गाउँपालिको २ वटौ स्वास्थ्य चौकीमा डाक्टरहरु रहेको छैन । गाउँपालिकाले अन्य डाक्टरको पदपूर्तिका लागी सम्वन्धित निकायसँग मांग गर्नुपर्ने देखिन्छ । स्वास्थ्य संस्था अनुसार स्वास्थ्य कर्मीको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ५७ बर्दगोरीया गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत स्वास्थ्य कर्मीको विवरण

चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या									
		प्रकार	विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे. अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य	अन्य
दोदोधरा स्वास्थ्य चौकी	१	३			१	२	२	२		५	
कोटा तुल्सीपुर स्वास्थ्य चौकी	६	३					१	१		१	

५.२.३ खोप सेवा तथा सुरक्षित मातृत्व सम्वन्धि विवरण

सरकारले मातृमृत्यु र वालमृत्युदर घटाउनका लागी देशभरी आमा सुरक्षा कार्यक्रम संचालनमा ल्याएको छ । जसले गर्दा अति गरिब, पिछडीएका समुदायका महिलाहरुले पनि निशुल्क गर्भवती जाँच र सुत्केरी हुने अवसर प्राप्त गरेका छन् । यस वाहेक सुरक्षित मातृत्व सम्वन्धि संचालनमा आएका सुनौला हजार दिन, वहुक्षेत्रीय पोषणकार्यक्रम र अन्य गत विगतमा चलेका सुरक्षित मातृत्व सम्वन्धि कार्यक्रमले शिशु तथा नवजात शिशु र मातृ मृत्युदरमा कमी ल्याएको छ । चौधौ आवधिक योजना अनुसार शिशु तथा नवजात शिशु मृत्युदर प्रतिहजारमा क्रमश: ३३ र २३ मा झरेको छ भने मातृमृत्युदर प्रतिलाखमा २८१ बाट २५८ मा झरेको छ । तर अझैपनि यो दर अन्य विकसित मुलुकको भन्दा उच्च नै हो । यसको मुख्य कारण भनेको स्वास्थ्य सम्वन्धि जनचेतनामा कमी हुनु, भएका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा स्वास्थ्यकर्मीको कमी, दक्ष स्वास्थ्यकर्मी नहुनु, स्वास्थ्य सम्वन्धि उपकरण तथा औजारहरु नहुन र स्वास्थ्य क्षेत्रको विकास भन्दा अन्य वाटोघाटो र अन्य भौतिक पूर्वाधारलाई मात्र विकासका रुपमा लिनुले पनि यो संख्यामा कमी हुन सकेको छैन ।

क) सुरक्षित मातृत्वको अवस्था: सरकारले स्वास्थ्य सेवा विभाग मार्फत सुरक्षित मातृत्व तथा नवजात शिशु स्वास्थ्यका लागी समुदायमा आधारित कार्यक्रम संचालन गरिरहेको छ । यसको सेवा शहरी क्षेत्र देखि ग्रामीण क्षेत्रका मानिसले लिईरहेका छन् । स्थानीय तहहरुले पनि यस विषयमा कार्यक्रमहरु बनाई लागुगर्दै आईरहेको पाईन्छ । तर पनि ग्रामीण भेगमा अझैपनि यस विषयमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गनुपर्ने र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाका लागी स्वास्थ्य संस्थाहरुमा दक्ष जनशक्ति र उपकरणहरु

हुन आवश्यक देखिन्छ । बर्दगोरीया गाउँपालिकाको विगत १ वर्षमा ४९६ जना महिलाहरु प्रसुति भएको देखिन्छ । सबै महिलाहरु प्रसुतिका लागी स्वास्थ्य संस्थामा गई सुरक्षित सुत्केरी गरेका थिए । तर ५ जना नवजात शिशु मृत जन्मेको देखिन्छ । सुरक्षित मातृत्व सम्वन्धि अवस्था तल उल्लेख गरिएको छ ।

- प्रोटोकल अनुसार ४ पटक गर्भवति जाँच सेवा लिनेको संख्या – ३७६ जना
- दक्ष प्रसुतिकर्मीबाट (डाक्टर, नर्स र तालिम प्राप्त नर्स) प्रसुति गराएको जम्मा संख्या –४९६ जना
- स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति भएको संख्या – ४९६ जना
- सुत्केरी पाश्चात जांच गराउनेको संख्या –
- टि.टि. खोप लिने गर्भवती
    - ✓ टिटि १ (पहिलो जाँचमा) – २५५ जना
    - ✓ टिटि २ (पहिलो खोपको एक महिना पछि) – २०९ जना
- मृत जन्म नवजात शिशु – ५ जना

तलिका नं..५८ (क).सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत बर्षको गर्भवती/प्रसूति भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसूति भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्य कर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१,२,३	७५४	१५३	११७	२४६	३५०		
४	१६६	४२	३६	४४	६०		
५	१०५	१५	१७	४७	४८		
६	९८	४५	३९	३९	३८		
जम्मा	**११३३**	**२५५**	**२०९**	**३७६**	**४९६**		

तलिका नं. ५९ (ख).सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	गर्भावस्था/प्रसुति अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ताभित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४९ बर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१,२,३		३५०	४		१०७३८		१६१०			
४,५,६			१	२	३९७१	३३३	५११	५	१९३	
जम्मा		**३५०**	**५**	**२**	**१४७०९**	**३३३**	**२१२१**	**५**	**१९३**	

स्रोत: स्वास्थ्य शाखा, बर्दगोरीया गाउँपालिका २०७५

ख) खोप सम्वन्धि विवरण

वालवालिकाहरुलाई खोप तथा मातृशिशु स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने कार्य गरिन्छ । गाउँपालिकाले पूर्ण खोप सेवा उपलब्ध गराउनका लागी खोप सम्वन्धि स्वास्थ्य स्वयम् सेविका मार्फत आमा समुहहरुमा जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु पनि संचालन गर्ने गरेको देखिन्छ । ६ किसिमका विभिन्न प्राणघातक रोगहरुबाट बचाउनका लागी जन्मेको १ वर्ष भित्र ७ वटा खोपहरु लगाई सक्नु पर्ने हुन्छ । जसले वाल्यावस्थामा लगाएको खोपले युवावस्थाको स्वास्थ्य कस्तो हुन्छ भन्ने कुरा निर्धारण गर्दछ । यस गाउँपालिकामा आधारभूत खोप अन्तर्गत पोलीयो र दादुराको खोप लिने वालवालिको संख्या सबभन्दा धेरै क्रमशः ३८९०० र ३८६५५ रहेको छ भने सबभन्दा कम संख्या १४१५४ जापनीज इन्सेफलाटिस खोप लिनेको छ ।

विगत १ वर्षमा बर्दगोरीया गाउँपालिकाभित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुले दिएको खोप सेवाबाट लाभान्वितको विवरण निम्न तालिकामा रहेको छ ।

तालिका न.६० खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ बर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ बर्ष मुनिका	२ बर्ष मुनिका	५ बर्ष मुनिका	विसिजि	पेण्टाभ्य I- लेण्ट	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटस (जे.ई.)	बृद्धि अनुगमन गरिएका	बृद्धि अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित
१,२,३				३४८	१०६४	३५२	६८२	२७४		
४,५,६	४०२	८०२	२०१०	२१९	२२६	२१२	२०४	२०९	६८१	७
जम्मा	४०२	८०२	२०१०	५६७	१२९०	५६४	८८६	४८३	६८१	७

स्रोतः स्वास्थ्य शाखा, बर्दगोरीया गाउँपालिका २०७५

तालिका न..६१ आधाभूत खोप सम्बन्धी विवरण

परिवारमा आधारभूत खोपको अवस्था							
वडा	**बी. सी. जी.**	**डी. पी. टी**	**पोलियो**	**दादुरा**	**हेपाटाइटिस "बी"**	**टी. टी. (गर्भवती)**	**जापानी - इंसीपलाईटीस**
१	६१६६	६१५५	६१६६	६१५४	२८२०	३८	२८
२	५९५२	५९६६	६२४३	६१७३	६१३२	५४२५	४११२
३	३१७४	३११५	६३९६	६३९७	५३७४	३१०८	१७
४	८०३४	८०३०	८०२४	८०१५	७९६४	७९१६	७६३३
५	३९२६	३६४९	६६११	६४७०	६२२९	६३५८	४३७
६	५४४१	५४३३	५४६०	५४४६	३२४६	१४७५	१९२७
जम्मा	**३२६९३**	**३२३४८**	**३८९००**	**३८६५५**	**३१७६५**	**२४३२०**	**१४१५४**

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

५.२.४ वाल स्वास्थ्य र कुपोषणको अवस्था

नेपाल जनसांख्यिक तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण २०१६ का अनुसार नेपालमा ३६ प्रतिशत वालवालिकाहरु अझै कुपोषणको घेरामा रहेका छन् । जसले गर्दा ५ वर्ष मुनिका वालवालिकाको मृत्युदर अझैपनि प्रति हजार जीवित जन्ममा ३९ जनाको मृत्यु हुने गर्दछ । यो दर ग्रामीण क्षेत्रमा अधिक रहेको छ । यसै गरी यस गाउँपालिकामा पनि पाँचवर्ष मुनिका जम्मा वालवालिका मध्ये ९४ जना वालवालिका अझै पनि कुपोषित रहेको पाईयो जसमा कुपोषित हुने वालकको संख्या वढी छ । त्यसैगरी वडागत रुपमा हेर्दा सबैभन्दा वढी कुपोषित वालवालिका वडा नं. १ मा ४६ जना रहेको छ भने त्यसपछि ४ र ६ मा क्रमशः १३ र १२ रहेको छ । बाकी वार्डहरु २, ३ र ५ मा कुपोषित वालवालिकाको संख्या कम रहेको छ । त्यसकारण वडा कार्यालयहरुले आफ्नो योजना बनाउँदा स्वास्थ्य तथा पोषणको क्षेत्र सुधार जस्ता कार्यक्रमहरु बनाउनुपर्ने देखिन्छ । वडागत रुपमा कुपोषित वालवालिकाको अवस्था तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ६२: ५ वर्ष मुनिका वालवालिकाको विगत ३ वर्षको कुपोषणको अवस्था

परिवारमा कुपोषणको अवस्था			
वडा	छ	छैन	जम्मा
१	४६	६१४४	६१९०
२	७	६६५२	६६५९
३	८	६४६३	६४७१
४	१३	८०२९	८०४२
५	८	७३२६	७३३४
६	१२	५४७१	५४८३
जम्मा	९४	४००८५	४०१७९

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

५.२.५ प्रमुख रोग र उपचार सम्वन्धि विवरण

यस गाउँपालिकाको पारिवारिक तथ्यांकको विवरण, २०७५ अनुसार गाउँवासिहरुमा विभिन्न किसिमका सरुवा तथा नसर्ने रोगहरु देखापरेको छ । जुन रोगको उपचार तथा रोकथाम सम्वन्धि गाउँपालिकाले विभिन्न जनचेतनामुलक र प्रद्धर्धनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै समय समयमा निशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण शिविरहरुको आयोजनाको आवश्यकता पनि देखिन्छ । जसले गर्दा गरिब, असहाय व्यक्तिहरुले पनि आफ्नो गाउँघरमा नै स्वास्थ्य सेवा पाउन सकुन । खासगरि गाउँपालिका भित्र देखापरेका रोगहरुमा सबभन्दा बढी मुटु सम्बन्धी रोग देखिएको छ भने त्यसपछि सुगरका बिरामी देखिएका छन । हेपाटाईटिस वी सबभन्दा कम देखिएको छ भने त्यपछि कम देखिएकोमा हात्ति पाईला र सपरईन ईन्जुरी देखा परेको छ । देखापरेका अन्य रोगहरुमा क्यान्सर, क्षयरोग, मलेरिया, मेनेन्जाईटिस, कुष्ठरोग, हेड इन्जुरी, एच.आई.भि. एड्स, सिकलशेल एनिमिया देखा परेका छन ।

तालिका नं. ६३:दिर्घ रोग लागेको अवस्था

वडा	एच.आई.भी./एड्स	क्षयरोग	हेपाटाइटिस	मलेरिया	क्यान्सर	मृगार	मुटु सम्बन्धी	मेनेन्जा इटिस	कुष्ठरोग	हात्ती पाईला	अनुवंशीय क्ताश्राव	सपईल इन्जुरी	हेड इन्जुरी	सिक्क लेस
१	४	६	१	६	५	२७	४५	४	३	१		१	११	२
२	१	१		१	१	१९	१८	१		३				६
३	८	२	१		१	१२	१२							
४		२१		१३	८	१८	९	४	५				४	१
५	१	७			२	२२	२४		१	१	१०	४	५	१३
६				१	१	२	२				२		१	३
जम्मा	१४	३७	२	२१	१८	१००	११०	९	९	५	१२	५	२१	२५

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

तलिका नं. ६४ गाउँपालिकाभित्र देखा परेका प्रमुख रोग र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण

क्र. सं	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया	४२	४२	१९	७	
२	झाडा पखाला	३७०	३७०	८		
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिवी)	२७	२७	२७		
६	कुष्ठ रोग					
७	रक्तचाप	२६४	२६४	२६४		
८	मुटु रोग					
९	ग्यास्टीक/अल्सर	५३०	५३०	२००		
१०	पक्षघात					
११	एचआइभि एड्स					
१३	क्यान्सर					
१४	मधुमेह (चिनी रोग)	४६	४६	४६		
१५	दम (स्वासप्रश्वास)	२१०	२१०	८०		
१६	प्रसूतिजन्य रोग					
१७	अन्य					

स्रोतः स्वास्थ्य शाखा, बर्दगोरीया गाउँपालिका २०७५

५.२.६ उपचारका लागि सर्वप्रथम जाने स्थानको आधारमा परिवार संख्या सम्वन्धि विवरण

परिवारका सदस्य विरामी भएपछि स्वास्थ्य सेवाका लागी सर्वप्रथम कहाँ जान्छन् भन्ने बारेको तथ्यांक लिंदा सबैभन्दा बढी २१५२ अर्थात ३१.१० प्रतिशत परिवार सबैभन्दा पहिले अस्पताल जाने गरेको पाईयो । स्वासथ्य चौकी मात्र जानेको संख्या १६२२ अर्थात ३.४४ प्रसतिशत देखिएको छ भने धामि झंक्री/ लामाकोमा मात्र जनोको संख्या सबभन्दा कम ४ अर्थात ०.०६ प्रतिशत मात्र देखिएको छ । यस गाउँपालिकामा परम्परागत उपचार प्रणालीबाट मानिसहरुको विश्वास हटेको छ भन्ने कुरा यो तथ्यांकले देखाउँछ । यसको विस्तृत विवरण निम्न तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ६५ परिवारको सदस्य विरामी हुँदा सर्वप्रथम उपचारका लागी जाने स्थानका आधारमा परिवार सम्बन्धी विवरण

परिवारमा कुनै सदस्य विरामी भएमा उपचारका लागि सर्वप्रथम जाने ठाउँ								
वडा	अस्पताल	धामी/ झाँक्री/ लामा	धामी/झाँक्री/ लामा अस्पताल	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी अस्पताल	स्वास्थ्य चौकी धामी/झाँक्री/ लामा	स्वास्थ्य चौकी धामी/झाँक्री/ लामा अस्पताल	जम्मा
१	४५१		२	२२	५६५	४	१३	१०५७
२	९९६	१		१५४	७	१		११५९
३	१६	१	१	८	९	१४	९९७	१०४६
४	६		३	५६९	३८०	४४८	५	१४११
५	६१६	२	२१	१८	९४	५	५६०	१३१६
६	६७			८५१	१०	२		९३०
जम्मा	२१५२	४	२७	१६२२	१०६५	४७४	१५७५	६९१९
%	31.10	0.06	0.39	3.44	15.39	6.85	22.76	100.00

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

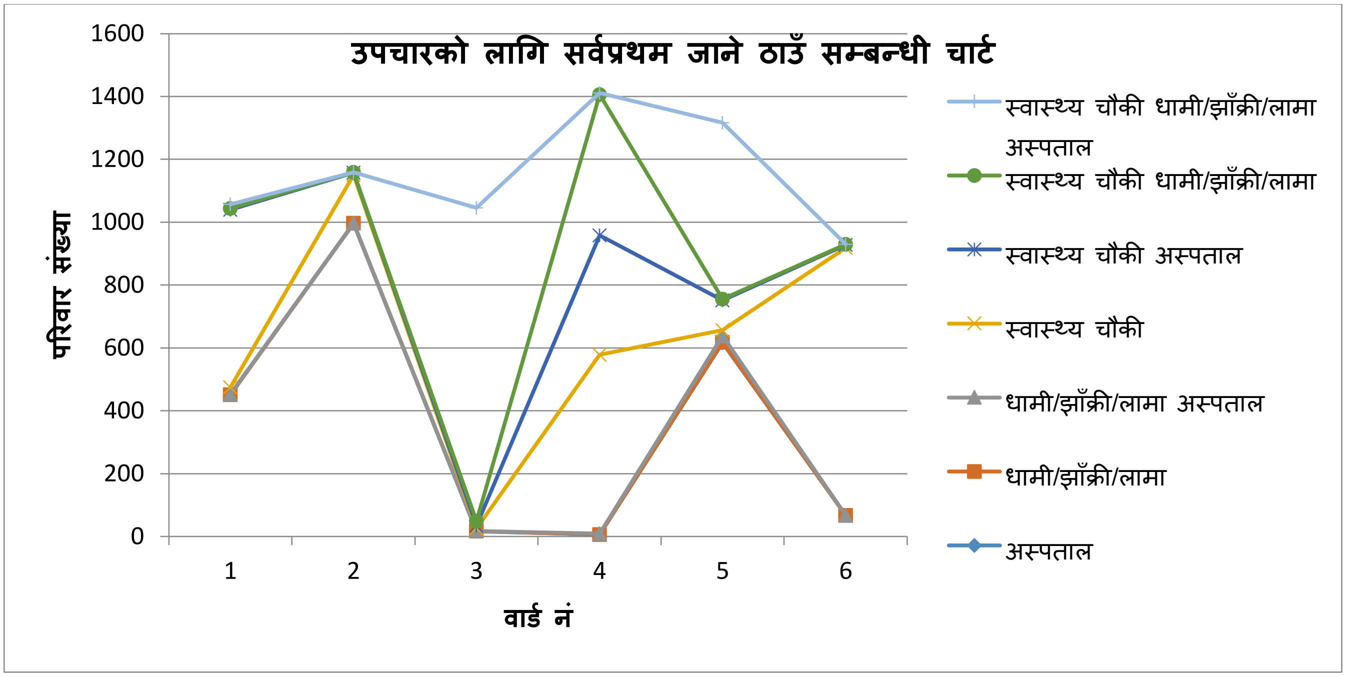

५.२.७ प्रसुतिको लागी सर्वप्रथम जाने स्थानका आधारमा परिवारको संख्या विवरण

नगरवासीहरु सुरक्षित सुत्केरीको बारेमा कत्तिको जानकार छन् भनी उनीहरुको जनचेतनाको स्तरमापन गर्नका लागी यो प्रश्न राखिएको थियो पारिवारिक तथ्यांक संकलनमा प्रसुतिका लागि सबैभन्दा पहिले जाने स्थानबारे ७ ओटा बिकल्प दिइएको थियो । जसमा जम्मा परिवार संख्या मध्ये ३९४७ अर्थात ५७.०४ प्रतिशत परिवारले प्रसुतिका लागी सर्वप्रथम स्वास्थ्य चौकी जान्छौ भनी उत्तर दिए । १४३५ अर्थात २०.७४ प्रतिशत परिवारले स्वास्थ्य संस्था, अस्पताल वा क्लिनिकमा सुत्केरीका लागि जाने गरेको देखियो । १७८ अर्थात २.५७ प्रतिशत परिवारले सर्वप्रथम घरमै सुत्केरी गराउने गरेको रहेछ । सर्वप्रथम घरमै सुत्केरी गराउँछौ भन्नेको संख्या कम देखिएतापनि यसले मातृशिशु मृत्युको जोखिम भने वढाउने सम्भावना रहन्छ । त्यसकारण गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रका स्वास्थ्य चौकीहरु र अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई Zero home delivery गराउनका लागी प्रेरित गर्नुपर्ने देखिन्छ । सोही अनुसारका जनचेतनामुलक कार्यक्रम आमासमुह मार्फतसंचालन गर्दा वढी प्रभावकारी देखिन्छ ।

तालिका नं. ६६ प्रसुतिका लागी सर्वप्रथम जाने स्थानका आधारमा परिवार संख्याको विवरण

परिवारमा प्रसुतिका लागि सर्वप्रथम कहाँ जानुहुन्छ ?								
वडा	अस्पताल/ क्लिनिक	अस्पताल/ क्लिनिक घरमै	घरमै	नजिकको स्वास्थ्य संस्था	नजिकको स्वास्थ्य संस्था अस्पताल/ क्लिनिक	नजिकको स्वास्थ्य संस्था अस्पताल/ क्लिनिक घरमै	नजिकको स्वास्थ्य संस्था घरमै	जम्मा
१	१९	४	१७१	३१५	३४२	६	२००	१०५७

२	५६		३	१०८७	१३			११५९
३	११	२		२३	१८	९८९	३	१०४६
४	७	१		१३४६	४२	१	१४	१४११
५	३५		४	२५२	१०१७	४	४	१३१६
६	३			९२४	३			९३०
जम्मा	**१३१**	**७**	**१७८**	**३९४७**	**१४३५**	**१०००**	**२२१**	**६९१९**
%	1.89	0.10	2.57	57.05	20.74	14.45	3.19	100.00

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

५.२.८ खानेनुन प्रयोगका आधारमा परिवार संख्या

खानामा प्रयोग हुने नुनका कारणबाट उत्पन्न हुने रोगहरुको जोखिमबाट बच्नका लागी सरकारले देशभरी नै आयोडिन नुनको आपूर्ति गरीरहेको छ र विभिन्न जनचेतनामुलक कार्यक्रम मार्फत आयोडिन नुन खानका लागी नागरिकलाई सचेत गरिरहेको पाईन्छ। फलस्वरुप यस बर्दगोरीया गाउँपालिका भित्र अहिले पनि ६८५१ अर्थात ९९.०२ प्रतिशत घरपरिवारले आयोडिन नुन प्रयोग गरेको पाईयो भने जम्मा ६१ अर्थात ०.८८ प्रतिशत परिवारले धुलो वा ढिक्का खुला नुन प्रयोग गरेको पाईयो। वडागत रुपमा यसको विवरण तल उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. ६७ आयोडिन नुन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

घरमा प्रयोग हुने नुन			
वडा	**आयोडिन भएको नुन (दुई बच्चाको छाप भएको)**	**धुलो खुल्ला - नुन**	**जम्मा**
१	१०५५	१	१०५६
२	११५७	२	११५९
३	१०४३	१	१०४४
४	१४०१	१०	१४११
५	१२९२	२०	१३१२
६	९०३	२७	९३०
जम्मा	६८५१	६१	६९१२
%	९९.०२	०.८८	

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

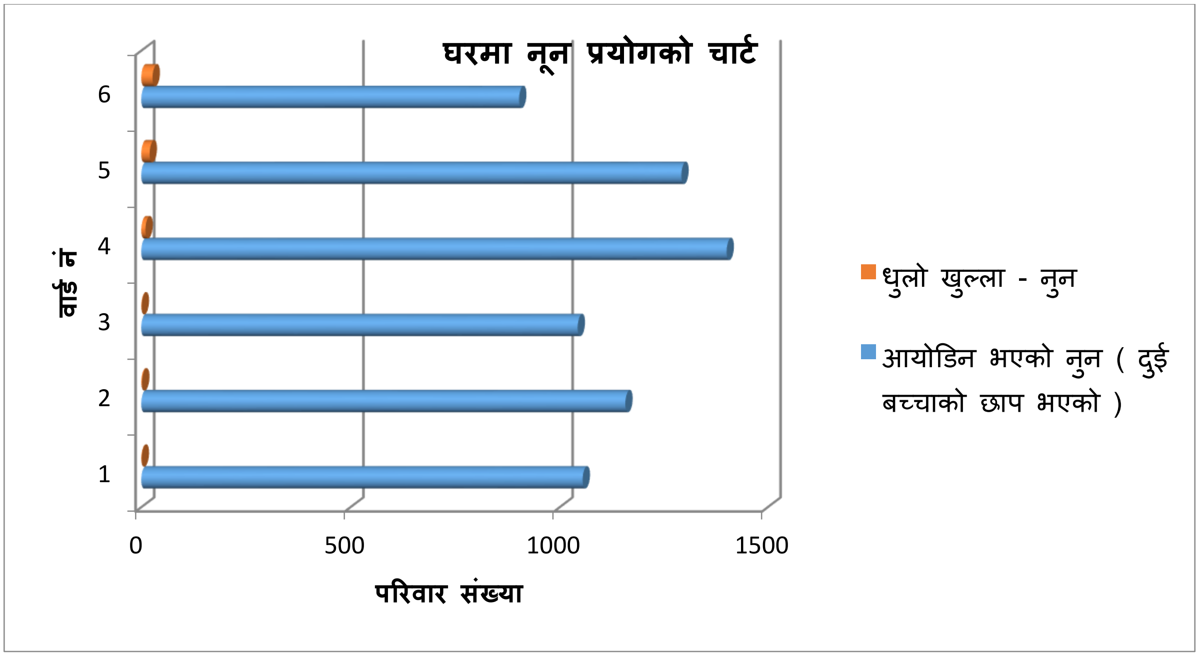

५.२.९. बर्दगोरीया गाउँपालिका भित्र सञ्चालित एम्बुलेन्स विवरण

नगरवासीहरुलाई छिटो छरितो सेवा प्रदान गरी हुन सक्ने जोखिमबाट बचाउने उद्देश्यका साथ बर्दगोरीया गाउँपालिकामा रहेका ३ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरु मध्ये दोदोधारा स्वासथ्य चौकीमा एउटा एम्वुलेन्स सेवाहरु रहेको छ् । जसको विस्तृत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ६८ गाउँपालिका भित्र रहेका एम्बुलेन्स सेवाको विवरण

वडा नम्बर	संस्थाको नाम	एम्बुलेन्स नं	मोबाईल नम्बर
१	प्राथमिक स्वास्थ्य चौकी	१ थान	दोदोधारा

स्रोतः स्वा.शाखा, बर्दगोरीया गाउँपालिका, २०७५

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

५.३.१ खानेपानी सुविधाको अवस्था

खानेपानी तथा सरसफाई सेवा आधारभुत मानव अधिकारको रुपमा स्थापित छ। खानेपानीको पहुँचलाई नेपालको संविधानमा मौलिक हकको रुपमा नै व्याख्या भएबाट यस क्षेत्रमा थप जोड दिनु आवश्यक भएको छ । चौधौ आवधिक योजना अनुसार हाल खानेपानी सेवाको संरचना पुगेको जनसंख्या ३.६ प्रतिशत रहेको छ। अझैपनि वर्षेनी पानीजन्य रोगबाट ग्रामीण भेगमा मृत्यु हुनेको संख्या अधिक रहेको छ। तराई क्षेत्रमा जमिनमुनि थोरै सतहमा पानी निस्कने भएतापनी पिउनयोग्य पानीमा भने अझै कमै नागरिकहरुको पहुँच पुगेको देखिन्छ।

यस बर्दगोरीया गाउँपालिकामा ८०.७८ प्रतिशत मानिसहरुले अहिले सम्म ट्युवेल वा हातेपम्पबाट पानीको प्रयोग गरिरहेका छन् भने १४.३७ प्रतिशत मानिसले खानेपानीको सेवा धाराबाट लिईरहेको पाईयो । स्वास्च्छ खानेपानीको प्रयोग गर्ने परिवार संख्या वडा नं. १४ मा वढी रहेको पाईन्छ । गाउँपालिकाको केन्द्र र पुरानो बजार भएका कारण वार्ड नं. ४ र १ मा धारा/पाईपबाट पनि खानेको संख्या सबभन्दा धेरै क्रमशः ८४६ र १२८ घरपरिवार रहेको छ जो अरु वार्डहरु भन्दा बढी छ। त्यसैगरी स्वच्छ खानेपानी सेवाबाट वार्ड नं. ३ को एउटा घरधुरी बंचित भएको देखिन्छ। अन्य विवरण तलको तालिकाबाट हेर्नसकिन्छ।

तालिका नं. ६९ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

	पिउने खानेपानीको मुख्य स्रोत									
वडा	खुला इनार / कुवा	टुबेल / हाते पम्प	डीप - बोरिङ	ढाकिएको इनार / कुवा	धारा / पाईप	नदी खोला	मुलधार	लिफ्टटिंग बाट	अन्य	जम्मा
१		९२७		१	१२८				१	१०५७
२	२	११३०			६		१		२०	११५९
३	१	१०११			१३	१	७	१२	१	१०४६

४		५२५			८४६				४०	१४११
५		१३१३						३		१३१६
६		६८३	१		१			२४५		९३०
जम्मा	३	**५५८९**	१	१	९९४	१	८	२६०	६२	**६९१९**
%	0.04	80.78	0.01	0.01	14.37	0.01	0.12	3.76	0.90	**१००**

५.३.२ शौचालयको प्रयोगको अवस्था

मुलुकलाई खुला दिसापिसाब मुक्त क्षेत्रको घोषणा गरी वातावरणीय सरसफाईमा विशेष जोड दिने र खानेपानी तथा सरसफाईको क्षेत्रको दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्ने अपेक्षा नेपाल सरकारको रहेको छ । सोही लक्ष्य पूरागर्न सरकारलाई मद्दत पुगोस् भन्ने उद्देश्यका साथ बर्दगोरीया गाउँपालिकाले पनि २०७३ सालमा गाउँपालिकालाई खुला दिसापिसाब मुक्त गाउँपालिका भनि घोषणा गरेको थियो ।

गाउँपालिकाको वस्तुस्थिती विवरण २०७५ अनुसार गाउँपालिकाको कुल घरपरिवार ६९१९ मध्ये ४४१२ अर्थात ६३.७७ प्रतिशत घरपरिवारमा फ्लश भएको शौचालय रहेको छ भने ५८० अर्थात ८.३८ प्रतिशत घरपरिवारमा साधारण शौचालय रहेको पाइएको छ । ८८१ वटा घरपरिवारमा अझैपनि कुनै प्रकारको शौचालय नरहेको पाईयो । शौचालयका साथसाथै नुहाउनका लागी बाथरुमको प्रयोग गर्ने परिवारहरु पनि रहेको पाईयो । गाउँपालिका खुला दिसा पिसाब मुक्त बनाउन शौचालय नबनेका घरपरिवारहरुको विवरण लिई बनाउनकालागी सहयोग तथा सल्लाह दिई पूर्णसरसफाई युक्त गाउँपालिका बनाउनका लागी योजना बनाउनुपर्ने देखिन्छ । सानो सङ्ख्याले मात्र खुल्ला स्थानमा दिसापिसाब गर्दासमेत समुदायको ठूलो हिस्साको जनस्वास्थ्य प्राणघातक संक्रामक रोगहरूको जोखिममा पर्ने हुँदा चर्पी प्रयोगलाई अनिवार्य गर्ने र चर्पीको गुणस्तर सुधारमा ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ । शौचालयको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ७० शौचालय प्रयोगका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

शौचालय प्रयोगको अवस्थाः					
वडा	**चर्पी नभएको**	**बाथ रुम भएको**	**फलस भएको (सेफ्टिक ट्याङ्की)**	**साधारण शौचालय**	**जम्मा**
१	७१	७	९१४	६५	१०५७
२	१०७	७०	९८२		११५९
३	१९२	२	८५२	०	१०४६
४	१७५	८४०	३९६	०	१४११
५	११३	१२५	५६३	५१५	१३१६
६	२२३	२	७०५	०	९३०
जम्मा	**८८१**	**१०४६**	**४४१२**	**५८०**	**६९१९**
	12.73	15.12	63.77	8.38	100.00

५.३.३ शौचालयको प्रयोगको अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका मुख्य स्थान जस्तै: वसपार्क, वजारक्षेत्र, पार्कहरुमा आउने नागरिकहरुलाई दिसापिसाबका लागी सुविधाहोस् साथै वातावरणीय सरसफाईमा मद्दत पुगोस् भन्ने उद्देश्यका साथ गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानमा सार्वजनिक शौचालय रहेको पाईयो । तर ती शौचालयहरुलाई सुविधाजनक, सफा र स्वच्छ बनाउनका लागी उचित व्यवस्थापनको आवश्यकता रहेको छ । जसका लागी गाउँपालिकाले उचित योजना सहित यसतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ । साथै दिन प्रतिदिन वढ्दै गईरहेको शहरीकरणले गर्दा नगरको वातावरणमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्षरुपमा असरपर्ने भएका कारण अन्यवडाका पनि वजारक्षेत्रमा पर्यटकीय गन्तव्यहरुमा सार्वजनिक शौचालयको निर्माण र उचित व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ । यस गाउँपालिका भित्र रहेका सार्वजनिक शौचालयको विवरण तपशिल वमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ७१ सार्वजनिक शौचालयको विवरण

क.स.	विवरण	ठाउँको नाम	जम्मा सदस्य
१	सार्वजनिक सौचालय	मुडा १	१२५
२		बौनिया १	२५०

५.३.४ फोहोरमैला व्यवस्थापन

स्वच्छ गाउँपालिका, हरित गाउँपालिका भन्ने अवधारणा अनुरुप गाउँपालिकालाई वातावरणमैत्री बनाउनका लागी गाउँपालिकाले सरसफाई सम्वन्धि अभियानलाई निरन्तरता दिनुपर्ने देखिन्छ । खुला दिसापिसाबमुक्तले मात्र गाउँपालिकालाई स्वस्थ र सफा राख्न सकिदैन । दैनिक जसो सार्वजनिक स्थल, वजार, घरबाट निस्कने फोहोरमैलाका उचित व्यवस्थापन गर्नाले मात्र सुन्दर गाउँपालिका सफा गाउँपालिका बनाउन सकिन्छ । जसले विश्वको वढ्दो तापमानलाई घटाउनका लागी मद्दत पुग्दछ । जसका लागी गाउँपालिकाले फोहोर व्यवस्थापनका लागी ल्याण्डफिल साईटको पहिचान गरि त्यसको IEE पनि गर्नुपर्ने हुन्छ । टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने फोहोरको वर्गिकरणगरी पुन: प्रयोग गर्न सकिने वस्तुलाई रिसाईकिलिङकालागी जम्मा गर्न नागरिकलाई जिम्मेवार र सचेत बनाउनुपर्ने देखिन्छ । फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागी गाउँपालिकामा भएका प्रयास ।

तालिका नं.७२ गाउँपालिका क्षेत्रमा निस्कने फोहोरमैला सम्वन्धि विवरण

क.सं.	फोहोरमैला व्यवस्थापन	ल्याण्डफिल साईट को व्यवस्था	कुहिने नकुहिने वस्तुको वर्गिकरण	सरसफाई व्यवस्थापन सवारी साधनको अवस्था
	छैन	पहिचान भै रहेको	-	-

५.३.५ फोहोर विसर्जन, करेसावारी आदिका आधारमा घरधुरी संख्या

नगरवासीहरुले आफ्नो घरभित्रबाट निस्कने फोहोरमैलाको व्यवस्थापन कसरी गर्दछन् भन्ने कुरा पत्तालगाउनका लागी यो तथ्यांक संकलन गरिएको हो । जसबाट स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्वन्धिको चेतनाको स्तर जाँच्न र आगामी दिनमा गाउँपालिकालाई पूर्ण सफा गाउँपालिका घोषणा गर्नका लागी गाउँपालिकाले आफ्नो वार्षिक तथा आवधिक योजनामा यस विषय सम्वन्धि कार्यक्रम तयार पार्न यो तथ्यांकले मद्दत पुर्‍याउने छ। यस गाउँपालिकामा रहेका कुल घरधुरी संख्या ६९१९ मध्ये ५८०९ अर्थात ८३.९६ प्रतिशत घरपरिवारले निश्चित स्थान खाल्डोमा फाहोर फाल्ने गरेको देखियो । जथाभावी फोहर फाल्नेको संख्या ८०५ अर्थात ११.६३ प्रतिशत परिवार रहेका छन भने करेसावारीमा फोहर राख्ने परिवार ३०५ अर्थात ४.४१ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका नं. ७३ फोहोर विसर्जन, करेसावारीको प्रयोगका आधारमा घरधुरी संख्या

घरबाट निस्केको फोहोर विसर्जन				
डा	करेसाबारीमा	जथाभावी	निश्चित स्थान / खाल्डो	जम्मा
१	२८	३३	९९६	१०५७
२	६९	२६	१०६४	११५९
३	१२	३०५	७२९	१०४६
४	१६८	३९३	८५०	१४११
५	२१	३३	१२६२	१३१६
६	७	१५	९०८	९३०
जम्मा	३०५	८०५	५८०९	६९१९
%	४.४१	११.६३	८३.९६	१००.००

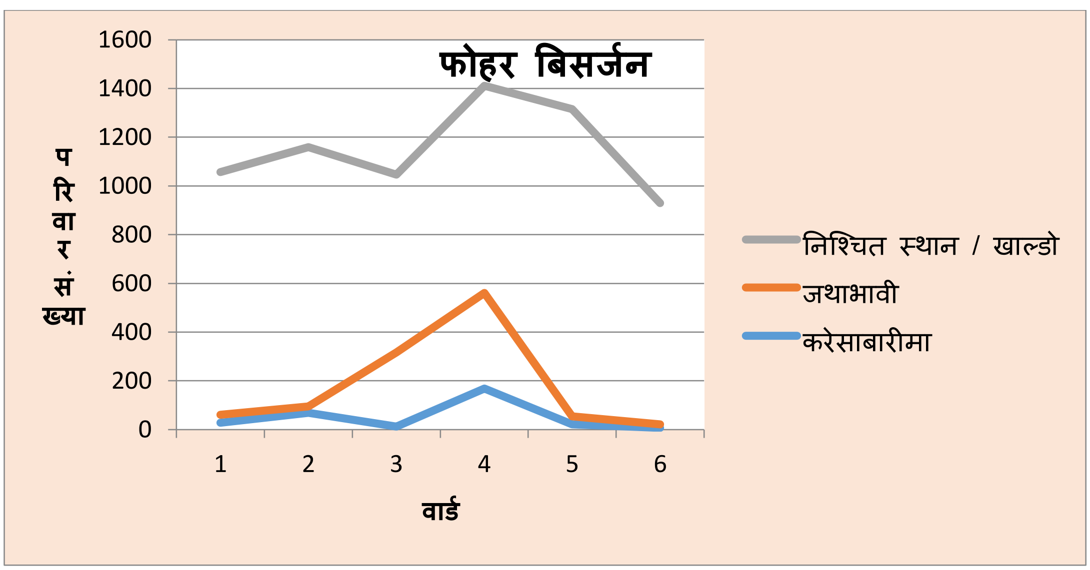

त्यसैगरी जैविक अजैविक फोहोर व्यवस्थापनमा ५१.५८ प्रतिशत घरपरिवारले मात्र जैविक अजैविक छुट्ट्याई फोहोर व्यवस्थापन गर्ने गरेको देखिन्छ । करेसावारीमा विभिन्न प्रकारका मलको प्रयोग गर्ने घरपरिवारमा २०३७ परिवारले कम्पोष्ट गोबरको प्रयोग गर्ने गरेको पाईएको छ भने रसायनिक मल प्रयोग गर्ने घरपरिवार ४०२ रहेको पाइएको छ ।

तालिका नं. ७४ फोहोर जैविक अजैविक छुट्टै व्यवस्थापनका आधारमा घरधुरी संख्या

फोहोर जैविक - अजैविक छुट्टै ब्वास्थापन भएको			
वडा	**छ**	**छैन**	**जम्मा**
१	६९	९८८	१०५७
२	१००८	१५१	११५९
३	५०२	५४४	१०४६
४	१०४३	३६८	१४११
५	६०४	७१२	१३१६
६	३४३	५८७	९३०
जम्मा	**३५६९**	**३३५०**	**६९१९**
%	**५१.५८**	**४८.४२**	**१००.००**

तालिका नं. ७५ करेसावारीमा मलको प्रयोगका आधारमा घरधुरी संख्या

करेसाबारीमा मलको प्रयोग					
वडा	**कम्पोस्ट/ गोवर**	**छासमिस**	**जैविक**	**रसायनिक**	**जम्मा**
१	१२०	१	७९	३७	२३७
२	२७९	४३९	१	७	७२६
३	४३७	२७	५	३	४७२
४	२४५		२२	२	२६९
५	६२८	१	१२	९२	७३३
६	३२८		३	२६१	५९२
जम्मा	**२०३७**	**४६८**	**१२२**	**४०२**	**३०२९**

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण विवरण २०७५

५.३.६ व्यक्तिगत तथा घरेलु सरसफाई

कुनैपनि ठाउँको सभ्यता जनाउने भनेको उक्त ठाउँमा वसोवास गर्ने नागरिकहरुको व्यक्तिगत सरसफाई तथा आफ्नो घर र घरवरपरको वातावरण कस्तो छ भन्ने कुरालेपनि निर्धारण गर्दछ । जसले उक्त ठाउँको स्वास्थ्य अवस्थाका बारेमा पनि सहजै अनुमान गर्न सकिन्छ । घरधुरी सर्वेक्षणका क्रममा यस

गाउँपालिका विभिन्न वडामा वस्ने परिवारहरुमा ६६१६ घरपरिवारका सदस्यहरुले खाना खानुभन्दा अगाडी र दिशापिसाब गरिसकेपछि साबुन पानीले हात धुने गरेको पाईयो । त्यसैगरी ५४२९ घरपरिवारले कुहिने फोहोर चिज वस्तुलाई खाल्डोमा हाल्ने गरेको पाईयो । भाडा धोईसके पछि चाङ वा सफाठाउँमा सुकाउने घरपरिवारमा ३५०९ रहेका छन भने ६३२० घरपरिवारको घरआँगन सफा हुने गरेको पाईयो । अधिकांस ग्रामीण क्षेत्रमा गाईवस्तुको गोठ आफू वस्ने घरसँग हुने गरे भएतापनी यस गाउँपालिकामा ४०५६ घरपरिवारमा गाईभैसी र अन्य वस्तुभाउको गोठ छुट्टै रहेको छ । त्यसैगरी यस गाउँपालिकामा अधिक ग्रामीण वस्ती रहेकाले अधिकांस कच्ची घरहरु रहेका छन् । सरसफाईको दृष्टिकोणले हेर्ने हो भने ४६८४ घरपरिवारहरुले घरको भित्री भित्ता लिपपोत गरेको भेटियो भने ४६५४ घरको वाहिरी भित्तापनि लिपपोत गरेको देखियो । वडागत रुपमा व्यक्तिगत तथा घरेलु सरसफाईको अवस्था तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ७६ व्यक्तिगत तथा घरेलु सरसफाइको अवस्थाका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

व्यक्तिगत तथा घरायसी सरसफाईको अवस्था							
वडा	साबुन पानीले हात धुने	फोहर व्यवस्थापन खाल्डो	भाँडा सुकाउने ठाउँ	घर आगन सरसफाई	गाइ भैंसी वस्तुभाउ राख्ने छुट्टै गोठ भएको	घरको भित्री भित्ता लिपपोत गरिएको	घरको बाहिरी भित्ता लिपेको
१	१०५४	१०२६	१०२८	९९९	२०९	१४५	१५२
२	११११	४६३	४६४	९७१	७२३	५४६	५४१
३	९८५	८००	३४०	८०३	७२५	९२४	९२३
४	१२४८	९४६	११२९	१३३५	६१८	९१८	८९२
५	१२९१	१२८१	३०८	१२९४	११२३	१२६१	१२५३
६	९२७	९१३	२४०	९१८	६५८	८९०	८९५
जम्मा	६६१६	५४२९	३५०९	६३२०	४०५६	४६८४	४६५६

५.४. महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण

५.४.१ लिंग अनुसार बालवालिकाको (उन्नाईस वर्ष मुनिका) विवरण

नेपालको वालवालिका सम्वन्धि ऐन २०७५ अनुसार वालवालिका भन्नाले १९ वर्ष उमेर पूरा नगरेको व्यक्ति सम्झनुपर्दछ । यो भन्दा पहिला वालवालिका सम्वन्धि ऐन २०४८ अनुसार वालवालिका भन्नाले १६ वर्ष उमेर पूरा नभएकालाई वालवालिका भनिन्थ्यो । बर्दगोरीया गाउँपालिकामा कुल जनसंख्याको ४०.७० प्रतिशत जनसंख्या वालवालिकाको रहेको छ । वालवालिकाको सबैभन्दा वढी संख्या वडा नं. ५ मा २९२४ रहेको छ भने सवैभन्दा कम वडा नं. ६ मा १९९४ रहेको छ । वडागत लिंग अनुसार वालवालिकाको विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ७७ उमेर अनुसार वालवालिकाको विवरण

उमेर समुह				जम्मा
वडा	०-५ वर्ष	६-१२ वर्ष	१३-१९ वर्ष	
१	५९३	९३२	११०४	२६२९
२	५८५	८६०	१०८०	२५२५
३	६९५	१०५०	११७६	२९२१
४	८०४	१२३२	१३२४	३३६०
५	६५१	१००२	१२७१	२९२४
६	४७०	७०९	८१५	१९९४
जम्मा	**३७९८**	**५७८५**	**६७७०**	**१६३५३**
%	9.45%	14.40%	16.85%	

५.४.२ कामदारको रुपमा घर वाहिर रहेका बालवालिका

यस गाउँपालिकामा रहेको १६ वर्ष सम्मका वालवालिकाको कुल परिवार ६९१९ मध्ये ४४ परिवारबाट १६ वर्षमुनिका वालवालिका अन्यत्र काम गर्नको गएको पाईयो जसमा उद्योग व्यापारमा कामगर्ने वालवालिकाको संख्या वढीरहेको पाईन्छ त्यसमा पनि वालिकाहरुको संख्या वढी रहेको छ भने अझै पनि घरेलु कामदारकोरुपमा ९ जना वालवालिका रहेको देखिन्छ । नेपालको संविधानले वालवालिकाको हक सम्वन्धि धारा ३९ मा नै मौलिकहकहरुको व्यवस्थागरेको छ । नेपालको कानुनले कुनैपनि वालवालिकालाई जोखिमपूर्ण कार्य लगाउन नपाउने व्यवस्था गरेको छ । १४ वर्ष उमेर नपुगेका वालवालिकालाई श्रमिकका रुपमा कुनैपनि काममा लगाउन नपाउने व्यवस्था रहेको छ ।

होटल रेष्टुरेन्ट जस्ता क्षेत्रमा वालवालिकाहरु माथी मानसिक, शारिरीक तथा यौनहिंसा हुने वढी जोखिम भएका कारण यस्ता क्षेत्रमा वालवालिकालाई काममा नपठाउन र काममा नराख्न घरपरिवार तथा व्यवसायिलाई सचेत पार्न गाउँपालिकाले जरुरी देखिन्छ । यस्ता श्रममा गएका वालवालिकाको पहिचान गरी अभिभावकलाई आयमुलक कार्यको लागी सहयोग गर्ने र वालवालिकालाई शिक्षा आर्जन गराउनकालागी गाउँपालिकाले विशेष कार्यक्रमहरुको व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिन्छ । एक जना वालवालिका

मात्र श्रममा देखापरे पनि नगर क्षेत्रलाई वालमैत्री बनाउनका निम्ती अप्ठ्यारो पर्न जान्छ । यस गाउँपालिकामा रहेका जम्मा ६ वटा वडा मध्ये वार्ड न.. ४ बाहेक सबै वडाहरुबाट वालवालिका अन्यत्र कामगर्न गएको देखियो जसमा २ र ३ वार्डबाट बढी गएको देखिएको छ ।

तालिका नं. ७८ वाल वालीका अन्यत्र काम गर्न गएका आधारमा परिवार संख्या विवरण (उमेर १६ वर्ष भन्दा कम भएका)

घरबाट १६ वर्षभन्दा कम उमेरका केटा - केटी अरुकोमा काम गर्न गएको (बाल श्रमिक)			
वडा	छन्	छैनन्	जम्मा
१	४	१०५३	१०५७
२	२६	११३३	११५९
३	८	१०३८	१०४६
४		१४११	१४११
५	३	१३१३	१३१६
६	३	९२७	९३०
जम्मा	४४	६८७५	६९१९

१६ वर्ष मुनिका बालबालिका (वालस्रमिक)					
वडा	घरेलु कामदार	होटल तथा रेष्टुरेन्ट	उद्योग तथा व्यापार	सवारी सह चालक	जम्मा
१			४		४
२	३	१	१९	१	२४
३	२	४	२		८
४					०
५	२	१			३
६	२		१		३
जम्मा	९	६	२६	१	४२

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

५.४.३ अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्या

२०६८ को जनगणना अनुसार नेपालको कुल जनसंख्याको १.९४ प्रतिशत जनसंख्या अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको रहेको छ । जसमा शारिरीकरुपमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ३६.३ प्रतिशत रहेका छन् । नेपालको संविधानले अपाङ्गता भएका नागरिकलाई विविधताको पहिचान सहित मर्यादा र आत्मसम्मानपूर्वक जीवनयापन गर्न पाउने र सार्वजनिक सेवा तथा सुविधामा समान पहुँचको हक स्थापित गरेको छ । नेपाल सरकारले विभिन्न अन्तराष्ट्रिय महासन्धिहरुको कार्यान्वयनका लागी समुदायमा

आधारित पुनर्स्थापना कार्यक्रम, आर्थिक, सामाजिक तथा राजनीतिक समावेशीकरण, सकारात्मक विभेद तथा निजामति सेवामा आरक्षण, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुद्वारा संञ्चालित संघसंस्थाहरु मार्फत अपाङ्गता भएका क्षेत्रका कार्यक्रमहरु सञ्चालन, पूर्ण असक्त र अति अशक्तहरुका लागी सामाजिक सुरक्षा भत्ता एवम् व्यवसायिक तालिम कार्यक्रमपनि संचालन गर्दै आएको छ।

यस बर्दगोरीया गाउँपालिकामा पनि जम्मा जनसंख्यामा ६१८ अर्थात १.५४ प्रतिशत जनसंख्या अपाङ्गता भए व्यक्तिहरुको रहेको छ । जसमा शारिरीक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु वढी रहेका छन् । अपाङ्गता भएका व्यक्ति सबैभन्दा वढी वडा नं. ५ मा १८३ जना रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं. ४ मा ४१ जना रहेका छन् । गाउँपालिका आफै स्थानीय सरकार भएका कारण अपाङ्गता भएका व्यक्ति लक्षित सिपमुलक, आयमुलक कार्यक्रमका साथसाथै, अपाङ्गता भएका वालवालिकाहरुका लागी विशेष शिक्षाको व्यवस्था गर्नका लागी निदृष्ट योजनाहरु बनाई कार्यान्वन गर्नुपर्ने देखिन्छ। वडागत रुपमा गाउँपालिकामा भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ।

तालिका नं.७९ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका आधारमा जनसंख्या विवरण

अपाङ्गता			
वडा	छ	छैन	जम्मा
१	८६	६१०४	६१९०
२	९६	६५६३	६६५९
३	१४५	६३२६	६४७१
४	४१	८००१	८०४२
५	१८३	७१५१	७३३४
६	६७	५४१६	५४८३
जम्मा	६१८	३९५६१	४०१७९

तालिका नं.८० अपाङ्गताको प्रकार सम्बन्धी विवरण

अपाङ्गताको प्रकार									
वडा	दृष्टि संबन्धि अपाङ्गता	बौद्विक अपाङ्गता	मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता	वहु अपाङ्गता	शारिरीक अपाङ्गता	श्रवण दृष्टिविहिन अपाङ्गता	सुनाई सम्बन्धि अपाङ्गता (वहिरा, सुस्त श्रवण)	स्वर र वोलाई सम्बन्धि अपाङ्गता	जम्मा
१	९	२	१	१	५५	२	१०	६	८६
२	१८		११	१	४०	१	१२	१३	९६
३	१३		१२	५	९१		१९	५	१४५
४	३	१	२		३०		१	४	४१

५	२७	२	९		१००	४	११	३०	१८३
६	१०		३	१	३४		३	१६	६७
जम्मा	**८०**	**५**	**३८**	**८**	**३५०**	**७**	**५६**	**७४**	**६१८**

यदी दृष्टि संबन्धि अपाङ्गता				
वडा	**दृष्टि विहिनता)**	**न्यून दृष्टियुक्त**	**पुर्ण दृष्टि विहिन**	**जम्मा**
१	१	६	२	९
२	२	१४	२	१८
३	१	७	५	१३
४		१	२	३
५	६	२०	१	२७
६	५	४	१	१०
जम्मा	**१५**	**५२**	**१३**	**८०**

यदी सुनाई सम्बन्धि अपाङ्गता भए			
वडा	वहिरा	सुस्त श्रवण	जम्मा
१	८	२	१०
२	४	८	१२
३	८	११	१९
४	१		१
५	७	४	११
६	१	२	३
जम्मा	२९	२७	५६

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

५.४.४ अपांगता परिचयपत्रका आधारमा जनसंख्याको विवरण

बर्दगोरीया गाउँपालिकाको कुल जनसंख्यमा १.५४ प्रतिशत अपांगता भएका व्यक्तिहरु रहेका छन् । अपांगता भएका व्यक्तिहरुको सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणका हेतु नेपाल सरकारले अपांगताको प्रकारका आधारमा परिचयपत्र वितरण गर्ने गरेको छ ।

अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्नका लागि अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई अपाङ्गताका आधारमा शारीरिक अपाङ्गता, दृष्टिविहीन र न्यून दृष्टियुक्त, स्वरबोलाई सम्बन्धी अपाङ्गता, सुस्त श्रवण र बहिरा, श्रवण दृष्टिविहिनता, मानसिक अपाङ्गता, बौद्धिक अपाङ्गता, बहुअपाङ्गता गरी सात किसिमले र गाम्भीर्यताका आधारमा तह **क** (रातो रङको परिचयपत्र), तह **ख** (नीलो रङको परिचयपत्र), तह **ग** (पहेलो रङको परिचयपत्र) र तह **घ** (सेतो रङको परिचयपत्र) गरी चार तहमा विभक्त गरी परिचय पत्र वितरण गर्ने कार्य सुरु गरिएको छ।

अपांग परिचय पत्र महिला विकास शाखा मार्फत वितरण गर्ने गरिन्छ । यस बर्दगोरीया गाउँपालिकामा जम्मा अपांगता भएका व्यक्तिहरु मध्ये २८.९६ प्रतिशतले मात्र परिचय पत्र प्राप्त गरेको देखिन्छ । अझैपनि ७१.०४ प्रतिशतले परिचयपत्र नपाएको देखिन्छ । परिचय पत्र पाएका मध्ये ६८ जनाले निलो अर्थात **ख** वर्गको परिचयपत्र पाएको देखिन्छ र २९ जनाले रातो अर्थात **क** वर्गको परिचय पत्र पाएको देखिन्छ ।

तालिका नं. ८१ अपांगता परिचय पत्रको आधारमा जनसंख्याको विवरण (जम्मा)

परिचयपत्रको प्रकार					
वडा	निलो परिचयपत्र (ख वर्ग)	पहेलो परिचयपत्र (ग वर्ग)	रातो परिचयपत्र (क वर्ग)	सेतो परिचयपत्र (घ वर्ग)	जम्मा
१	६	८	२	६	२२
२	८	८	२	५	२३
३	१७	१६	९	७	४९
४	७	२	६		१५
५	१९	३	५	१७	४४
६	११	४	५	६	२६
जम्मा	६८	४१	२९	४१	१७९

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

५.४.५ अपांगता भएको अवस्थाका आधारमा जनसंख्याको विवरण (जम्मा)

अपांगताहुने निश्चित समय या उमेर नभई जुनसुकै समयमापनि हुन सक्दछ । यस गाउँपालिकाको घरधुरी सर्वेक्षणका क्रममा अपांगताको मुख्य ४ वटा कारणहरुको तथ्यांक संकलन गरिएको थियो । जसमा जन्मजात अपांगता हुनेको संख्या २७३ रहेको छ । यो संख्या सबैभन्दा वढी वडा नं. ५ मा ८१ जना देखिन्छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. ४ मा ११ जना देखिन्छ । त्यसैगरी, अपांगताको कारणमा ३२ जना जन्मदाको समयमा अपांग भएको तथ्यांक पाईएको छ । जन्मजात अपांगता हुनुमा गर्भावस्थामा हुनेगरेको स्वास्थ्य परिक्षण, खानपान र रहन सहनको मुख्य भूमिका रहन्छ । त्यसकारण कुनै पनि वालवालिकाले अपांग भएर जन्मन नपरोस भन्नकालागी गाउँपालिकाले गर्भावस्थामा हुन सक्ने जोखिम र वच्चामा त्यसको प्रभावबारे विभिन्न आमासमुह, महिला समूहमा कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने जरुरी देखिन्छ

तालिका नं. ८२ अपांगताको अवस्थाका आधारमा जनसंख्या विवरण

अपाङ्गता भएको अवस्था					
वडा	जन्म पश्चात (दुर्घटनाको कारण)	जन्म पश्चात (रोगको कारण)	जन्मजात	जन्मदको समयमा	जम्मा
१	३२	१८	२९	७	८६

२	१५	१५	६३	३	९६
३	४१	३६	६१	७	१४५
४	१४	१३	११	३	४१
५	४९	४६	८१	७	१८३
६	२१	१३	२८	५	६७
जम्मा	१७२	१४१	२७३	३२	६१८

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

५.४.६ बेवारिशे तथा असहाय नागरिक सम्वन्धी विवरण

तालिका नं. ८३ बेवारिसे तथा असहाय नागरिकको विवरण

वेवारिसे तथा असहाय नागरिकको विवरण

वडा नं.	वेवारिसे तथा असहाय महिला		बालबालिका		ज्येष्ठ नागरिक		अपाङ्गता भएका व्यक्ति	
	संख्या	संरक्षक	संख्या	संरक्षक	संख्या	संरक्षक	संख्या	संरक्षक
१	१		२	असहाय का लागि सहयोगी हातहरु नेपाल,बर्दगोरिया	१		१	
२	१०		२	**असहाय का लागि सहयोगी हातहरु नेपाल**	१०		३	

श्रोत: महिला शाखा, बर्दगोरीया, २०७५

५.४.८ द्वन्द्वबाट पिडीत भएका आधारमा परिवार संख्याको विवरण

गाउँपालिकाको कुल घरधुरी मध्ये गत विगतमा द्वन्द्वबाट प्रभावित भएका परिवार संख्या ९८ रहेका छन् । जसमध्ये ६ जनाको मृत्यु भएको, १३ जना घाईते तथा अपंगता भएको, २८ जना शारिरीक यातानाबाट पिडीत रहेका छन् । द्वन्द्वबाट सवैभन्दा वढी प्रभावित घरपरिवार वडा नं. १ मा ३८ र त्यसपछि वार्ड नं. ६ मा ३२ जना रहेका छन् । वडागत विवरण तलको तालिकामा हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ८४ द्वन्द्वबाट पिडीत भएका आधारमा जनसंख्या विवरण

परिवारमा द्वन्द्वबाट प्रत्यक्ष रुपले पीडित						
वडा	मृत्यु	घाइते अपाङ्गता	शारीरिक यातना	बेपत्ता	जम्मा	कूल जम्मा
१	३	६	९	१	१९	३८
२	१	१	१		३	६
३	१	१	४		६	१२

४			१	१	२	**४**
५	१		२		३	**६**
६		५	११		१६	**३२**
जम्मा	६	१३	२८	२	४९	**९८**

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

५.४.९ परिवारमा विभिन्न कार्यहरु गर्ने लिंगका आधारमा परिवार संख्या विवरण

घरपरिवारमा, विभिन्न समाजिक तथा आर्थिक विकासका कार्यमा महिला र पुरुषको सहभागिताको अवस्थाबारेमा जान्नका लागी यो तथ्यांक लिईएको हो । यो तथ्यांकले गाउँपालिका भित्रमा घरपरिवारमा लैंगिक समानताको अवस्था कस्तो भन्ने कुरा पनि दर्शाउने गर्दछ जसले आगामी सामाजिक तथा आर्थिक सशक्तिकरणका कार्यक्रम बनाउन पनि मद्दत पुग्नेछ भन्ने विश्वास पनि लिईएको छ ।

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

६.१. वन क्षेत्रको अवस्था

६.१.१ सामुदायिक वन सम्वन्धि विवरण

वन ऐन २०४९ र नियमावली २०५१ ले उपभोक्ता समूहले कार्य योजना बमोजिम वनको विकास, संरक्षण, उपयोग, व्यवस्थापन गर्न तथा स्वतन्त्र रुपले वन पैदावारको मूल्य निर्धारण गरी बिक्री वितरण गर्न पाउने गरी जिल्ला वन अधिकृतले राष्ट्रिय वनको कुनै भाग तोकिए बमोजिम सामुदायिक वनको रुपमा उपभोक्ता समूहलाई सुम्पन सक्नेछ भन्ने व्यवस्था गरेको छ । सोही अनुसार यस बर्दगोरीया गाउँपालिकामा पनि सामुदायिक वनहरु रहेका छन् । जसको सम्पूर्ण संरक्षणका साथै उपभोगको जिम्मेवारी पनि उक्त सामुदायिक वनहरुमा रहेको छ । विपन्न परिवार र महिलाहरुको प्रत्यक्षरुपमा वन संग सम्वन्ध भएको कारण सामुदायिक वनहरुमा यी वर्गहरुलाई लक्षितगरी वनबाट नै आयआर्जन गर्न सकुन भन्ने उद्देश्यका साथ नाङ्गा तथा खाली सार्वजनिक जमिनमा वृक्षारोपण गरी काठ, दाउरा, डालेघाँसहरु लगायत वन पैदावार उत्पादन गर्ने काम गरियो । हाल आएर सामुदायिक वनहरुको अवधारणाले सम्वन्धित उपभोक्तहरुको गरिवी निवारण गर्नुका साथसाथै जैविक विविधता संरक्षण, दिगो वन व्यवस्थापन, सुशासन, लैंगिक समानता तथा समावेसीकरणगराई महिला तथा दलित वर्गहरुको नेतृत्व विकासमा पनि सघाउ पुर्‍याएको छ । अझै यी सामुदायिक वनहरुमा विभिन्न प्रजातिका चराचुरुङ्गी, जंगली जनावर तथा अन्य प्राणीहरुको संख्या वढाई पर्या पर्यटनलाई अगाडी वढाउन सकिन्छ । त्यसका लागी गाउँपालिकाले पनि डिभिजन र सवडिभिजन वन कार्यालय संग समन्वय, सहकार्य गरी उपभोक्ताहरुलाई पर्यापर्यटन प्रवर्द्धनका लागी उत्पेरित र सहयोग गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

यसका साथसाथै, गाउँपालिकामा वढ्दो जनसंख्याले गर्दा वन जंगलमा भईरहेको वन अतिक्रमणले गर्दा वन सामुदायिक वनहरुको अस्तित्व पनि संकटमा परेको देखिन्छ । त्यसवाहेक सामुदायिक वन जुन अवधारणा विकसित भएको थियो हाल सो अवधारणा विपरित भईरहेको पाईन्छ जस्तै: केही व्यक्तित्वहरुको मात्र वाहुल्यता हुनु, राजनीतिकरण हुनु, दलित तथा महिलाहरुको अर्थपूर्ण सहभागितामा कमी हुनु र सामुदायिक वनको संरक्षण भन्दा आम्दानी र उपभोगमा मात्र ध्यान दिनु, वढ्दो चोरी निकासी, चरिचरण र आगलागीले वनहरु लोप हुन सक्छन् । त्यसकारण वन व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन सामुदायिक वनहरूलाई स्रोत, साधन र प्रविधियुक्त जनशक्तिको उपलब्ध हुनु जरुरी छ। उपभोक्ताहरूमा रहेका परम्परागत वन संरक्षण विधिहरूका अतिरिक्त नयाँ विधि र कार्यशैलीहरूको विकास गराउन जरुरी देखिन्छ। प्रत्येक वर्ष वन्ने सामुदायिक वनको कार्ययोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वन हुनुपर्छ ।

नेपाल सरकारले विक्रम संवत् २०७१ देखि २०८० लाई “समृद्धिका लागी वन” भन्ने नारा तय गरी वन दशक घोषणा गरी विशेष कार्यक्रम संचालन भईरहेका छन् । ती कार्यक्रमहरुको कार्यान्वन गर्नका लागी स्थानीय तहहरुले पनि आफ्नो स्तरमा यी रीष्ट्रिय कार्यक्रम गर्नुपर्ने भए बमोजिम यस बर्दगोरीया

गाउँपालिकाले पनि वनक्षेत्र संरक्षण र सम्वर्द्धनका लागी वार्षिक तथा आवधिक योजनामा कार्यक्रम बनाउनु पर्ने देखिन्छ ।

तालिका नं. ८५ गाउँपालिकामा रहेका वन हस्तान्तरण भएको सामुदायिक वनहरुको विवरण

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचिति दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
१	सामुदायिक	८००	राजकुला सामुदायिक बन	८०				
२	सामुदायिक	५००	शान्ति सामुदायिक बन	१०५.२५				
२	सामुदायिक	३००	पिरुवा सामुदायिक बन	१२९.७६				
३	सामुदायिक	१०८०	लाली गुँरास सा.ब.	१८०.१४				
३	सामुदायिक	३६०	दानु फाँटा नमुना सा.ब.	४५९				
३	सामुदायिक	२५०	रानी जरुवा सा.ब.	२३३				
४	सामुदायिक	६००	पुरैना सा.ब.	१८९.२१				
४	सामुदायिक	२८०	छतैना उपभोक्ता स.	१७१.८०				
४	सामुदायिक	२९०	शिव पार्बती सा.बन	८१.५५				
४	सामुदायिक	३००	सगरमाथा सा. बन	१५१				
६	सामुदायिक		छातिउना सा. बन					
६	सामुदायिक		मद्रेनिया सा.बन	१२६.२७				
६	सामुदायिक		राम जानकी सा.बन	१७३				
६	सामुदायिक		जमनेछेता सा. बन					

६.२ विपद् जोखिम व्यवस्थापन

६.२.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशील स्थानमा वसोवास गरेका परिवार) विवरण

नेपाल सरकार वातावरण, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय (तात्कालिन वातावारण मन्त्रालय) ले गरेको जलवायु परिवर्तन संकटासन्न नक्शाङ्कन प्रतिवेदनमा उल्लेखित ईण्डेक्सको आधारमा यो जिल्ला न्यून जोखिमको अवस्थामा ०.१८१ (०.३५५, Low Rank) सुचिकृत छ। अति उच्च जोखिम वडा न. २, ३, र ५ र उच्च जोखिममा वडा नं. ६ रहेको छ भने मध्यम जोखिममा वडा नं. १ रहेको छ, वडा नं. ४ न्युन जोखिममा रहेको छ । जोखिमयुक्त वस्ती अनुसार हेर्नुपर्दा अति जोखिममा रहेका ४ वटा वस्ती, उच्च जोखिममा रहेका ४ र मध्यम जोखिमा रहेका ९ वटा वस्ती रहेका छन् । विपदबाट क्षति भएको विवरण निम्न तालिका अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ८६ जोखिमयुक्त वस्तीहरुको विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या						
		पहिरो	नदी कटान	बाढी	अति भिरालो	दलदल	अन्य	जम्मा
२	कुम्भिया, दोदोधरा		१५०	२००				
३	पुर्ब रानिकुंडा, पश्चिम बुट्कौवा, दक्षिण झाला, उत्तर खैरेनी							
५	ठाकुरद्वार		१०					
५	छराही		५५	१५				
५	भुरुवा			२०				
६	बासकोटि देखि जोकाही सम्म							

६.२.२ विपद् तथा प्रकोपबाट भएको मानवीय र भौतिक क्षतिको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ र २०७५।०७६ को विवरण अनुसार बर्दगोरीया गाउँपालिका ३ वटा वडामा भौतिक क्षतिको भएको विवरण प्राप्त भएको छ । विभिन्न प्रकारको प्रकोपको कारणबाट झण्डै ६१ लाख ४० हजार सम्मको भौतिक, अन्नवालीको क्षतिभएको छ । त्यस्तै १४ जनाको मृत्यू र १३ जना घाईते भएको पाइएको छ । प्रकोपबाट प्रभावित वडाको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ८७ क्षेत्र अनुसार क्षतिको विवरण

क्षति विवरण	विपद्को क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण								
	वडा नं.	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गा जमिन		अन्य क्षति	
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी	२	३	३०००००						
बाढी डुवान	३	४				४			
पहिरो	३	२०	२००००००			४	१०००००	५	४००००
शीतलहर	६			६	१५०००	६००	१००००००		
रोगको महामारी									
सर्पको टोकाइ									
भूकम्प									
जंगली जनावरबाट क्षति									
हावाहुरी	२	६०	२०००००						
असिना र हिमपात									

अन्य									
जम्मा			३५०००००	६	१५०००	६०८	११०००००	५	४००००

श्रोत: रेडक्रस,, २०७५ र वडा कार्यालय

तालिका नं. ८८ मनविय क्षतिको विवरण

विपदबाट मानवीय क्षति (विगत ५ बर्षको)

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शीतलहर		रोग महामारी		सर्पदंश		जंगली जनावरबाट क्षति		भूकम्प		अन्य (चट्याङ)	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
२			२								२							१
३			४	६							४	६					२	
जम्मा			६	६							६	६					२	१

६.२.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

वडागत प्रकोपको स्तरीकरण अनुसार हेर्दा सवैभन्दा वढी समस्या वाढीको देखिन्छ, दोस्रोमा डुवान र तेस्रो ठूलो प्रकोप जंगली जनावरको रहेको पाईन्छ । वडागत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ८९ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शीतलहर	रोग महामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षति
१							
२	बैसाख						
३	बैसाख, जेठ	श्रावण, भाद्र	श्रावण, भाद्र		जेठ, बैसाख	असार, कार्तिक	
४							
५							
६		असार, श्रावण, भाद्र					
जम्मा							

तालिका ९० जोखिम पहिचान तथा क्षमता विश्लेषण

ग. सामाजिक श्रोतहरु						
वडा नं	खुला चउर रहेको स्थान	आपतको सययमा अटाउन सक्ने क्षमता (जना)	सेफ सेल्टरको रुपमा प्रयोग गर्न सकिने भवन रहेको स्थान	आपतको बेला अटाउने क्षमता (जना)	हेलिकप्टर अवतरणको स्थानहरु	अन्य
३	कोलपूर, शिव मन्दिर	५००	बिद्यालय, सामुदायिक भवन	२०००	कोलपूर/बौद्धगुम्बा	

तलिका नं. ९१ संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)

संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमिन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
संरक्षित पानी मुहान	३	जरे ठाडा/रानी जमुवा	हेक्टर	**पिउने पानि**

परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था

७.१. यातायात पूर्वाधार

७.१.१ सडक संजालको विद्यमान अवस्था

गाउँपालिकाको पूर्वाधार विकास शाखा अनुसार गाउँपालिकाका सबै वडामा सडकहरुको विस्तार भईसकेको छ । तर ती सडकहरु कालोपत्रे हुन भने वाँकी रहको देखिन्छ । गाउँपालिकामा विभिन्न यातयातका साधनको आवागमन हुने देखिन्छ । मुख्यतया यस गाउँपालिका भित्र मिनि वस, ट्याक्टर, जीप, मोटरसाईकल, साईकल, अटा रिक्साहरु चल्ने गरेको पाईन्छ । प्राय जसो मानिसले दैनिक कामकाजका लागी साईकलको प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ । यस गाउँपालिकामा सडक संञ्जालको पहुँच राम्रो देखिन्छ । समथर भूमि भएको कारण थोरै लागतमा पनि सडक विस्तार गर्न सकिन्छ । तर मुख्य सडकका रुपमा रहेको पुर्व पश्चिम राजमार्गको धनगढी - मुडा - बौनिया सडक रहेको छ ।्तर गाउंतीर पककी सडक नभउका कारण यहाँका वासिन्दाहरुलाई आवागमन गर्नका लागी वढी समयलाग्ने गरेको पाईन्छ भने वर्षायाममा यात्रामा सास्ती भोग्नुपर्ने हुन्छ । त्यसैले गाउँपालिकाले यी मुख्य सडकको स्तरोन्नतिका लागी सम्वन्धित निकायसँग पहल गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

तालिका नं. ९२ सडक सञ्जालको वर्तमान अवस्था

सडक मार्ग

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
१	सेती लोक मार्ग साझा सडक खण्ड	सेती लोकमार्ग	वडा कार्यालय	२	कालोपत्रे	४०००
१	रामपुर रोड	वडा कार्यालय	रामपुर	१	ग्रावेल	१०००
१	कट्टीपुर रोड	वडा कार्यालय	कट्टीपुर चोक	४	ग्रावेल	३०००
१	दोमौरी रोड	कट्टीपुर चोक	दोमौरी	१.९	ग्रावेल	१०००
१	बेस क्याम्प रोड	वडा कार्यालय	बेस क्याम्प	२	ग्रावेल,कालोपत्रे	१५००
१	मुडा गाउँ	वडा कार्यालय	मुडा गाउँ	३	ग्रावेल	१५००
२	रिंग रोड	वडा न्.५ को सिमाना	झगडपुर	८	ग्रावेल ,कालोपत्रे	१००००
२	ढुंगाना टोल	महेन्द्र शाह को घर	सेती लोक मार्ग	.५	ग्रावेल	१०००
२	सानो किसान टोल	लक्ष्मी जोशी को घर	प्रकाश बम को घर	.७	ग्रावेल	१०००
२	परिबर्तन टोल	धनसरा बोहरा को घर	प्रकाश सुनारको घर	.३	ग्राभेल	७००
२	सन्तोषी टोल	मोहन बम को घर		.७	ग्राभेल	१२००
२	दोधरा टोल	ल.न.सिमाना	गुम्भिया गाउँ	२	कच्चि,ग्राभेल	१५००
२	पिरुवा बन्धहावा	पिपल चौतारा	चुहान चौराहा	२	ग्रावेल	१५००

२	झगडपुर डाडाटोल	बर्दगोरिया	राजकुला सामुदायिक	१	ग्रावेल	९००
३	न्यु रोड प्रति टोल	सेती लोकमार्ग	शिव मन्दिर	१	कच्ची	८५०
३	कुइरा काडा रिंग रोड	सेती लोकमार्ग	खैरेनी हुदै झाला	६	ग्रावेल कच्ची	५०००
३	बुटकौवा क्याम्प रोड	ज.भ.स्कुल	क्याम्प सम्म	२	ग्रावेल	११००
३	मुक्त कमैया सडक	सेती लोकमार्ग	कटान	.५	ग्रावेल	७००
३	जरेठाडा सडक	सेती लोकमार्ग	नदि सम्म	.५	ग्रावेल	४००
३	परिगाडा सडक	रानिकुंडा	पारिगाडा	१	ग्रावेल	६००
३	बुट्कौवा सडक	पिपल चौतारा	टेक जोशी को घर	.५	कच्ची	६००
५	बौनिया भजनी सडक	बौनिया	जोशीपुर	६	कालो पत्रे	९०००
५	बेलुवा भुरुवा	बेलुवा	भुरुवा	३.५	ग्राभेल	९०००
५	बौनिया नौलपुर सडक	बौनिया	नौलपुर	६	ग्रावेल	९०००
५	बेलुवा ठाकुरद्वार सडक	बेलुवा	ठाकुरद्वार	५	ग्रावेल	५०००
५	बैदिपुर रोड	बेदिपुर	विशालनगर	३	ग्राभेल	६०००
५	बेदिपुर ओखरपुर सडक	बेदिपुर	ओखरपुर	४	ग्राभेल	५०००
५	भुरुवा ओखरपुर सडक	भुरुवा	ओखरपुर	४	ग्रावेल	५०००
६	महेन्द्र राज मार्ग	छापावाल	पृथ्बीपुर् वडा कार्यालय	३.५	ग्राभेल	१००००
६	पश्चिम भित्र बाटो	पृथ्बीपुर्	जोकाइही	७	ग्राभेल	७०००
६	भजनी रोड	रामपुर बिशाल नगर	सिम्रि गाउँ	५	कालो पत्रे	२००००
६	भित्रि स्कुल बाटो	बिशाल नगर	बासकोटि गाउँ	२	ग्राभेल	२०००
६	जगतपुरको पश्चिम बाटो	जगतपुर	सुन्गुरखाल	२.५	ग्राभेल	३०००

पैदल मार्ग

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		
६	सुन्दर राजिपुर पैदल मार्ग	राजिपुर	कोटा तुल्सीपुर मा.बि. स्कुल	१.५	१५००
१					
२					
३					
४					
५					

तालिका नं. ९३ पुल तथा कलभर्टको वर्तमान अवस्था

पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		झोलुङ्गे/ काठे /ट्रष्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
२	बौनिया पुल	बौनिया खोला	बौनिया	पिपरौहा	पक्कि	८	जिर्ण	२०१६
२	बौनिया पुल	बौनिया खोला	बौनिया	दोधारा	पक्कि	८	जिर्ण	२०५७
२	दोधर कल्भर्ट	ओझौता	पश्चिम पुरुवा	अग्ला पुरुवा	पक्कि	४	ठिकै	२०६६
२	कल्भर्ट	करिहिकुल्वा	गुम्भिया	दोधरा	पक्कि	४.५	राम्रो	२०७५
२	कल्भर्ट	ओझौता	दोधरा	लम्की चुहा	पक्कि	४.५	राम्रो	२०७५
२	कल्भर्ट	करिहिकुल्वा	गुम्भिया	दोधरा	पक्कि	३.५	जिर्ण	२०६७
२	कल्भर्ट	कुल्वा	गुम्भिया	दोधरा	पक्कि	३	ठिकै	२०६२
२	कल्भर्ट	ढल निकास	बजार	गाउ	पक्कि	४	ठिकै	२०६०
२	कल्भर्ट	गाउको कुलो	झगदपुर	बर्दगोरिया	पक्कि	४	ठिकै	२०६०
२	कल्भर्ट	मोनियाकुलो	गुम्भिया	बर्दगोरिया	पक्कि	३	जिर्ण	२०६५
२	कल्भर्ट	मोनियाकुलो	गुम्भिया	बर्दगोरिया	पक्कि	३	राम्रो	२०७५
२	कल्भर्ट	बड्का बिरुवा	गुम्भिया	पिरुवा टोल	पक्कि	५	ठिकै	२०७५
३	बुट्कौवा पुल	बुटकौवा	खैरेनी	बुटकौवा	पक्कि	१०	जिर्ण	२०६२
३	बुट्कौवा खल्ला पुल	जोगिताल	खैरेनी	नुनिया मुडाबजार	पक्कि	१०	ठिकै	२०७४
३	रानीकुण्डा कल्भर्टडा	रानीकुण्डा	सेती लोकमार्ग जोड्ने		पक्कि	५	ठिकै	२०६६
५	कुइरानाला पुल	कुइरानाला	भुरुवा	ठाकुरद्वार	पक्कि	१०	राम्रो	२०७५
६	घैला नाला	घैला	विशालनगर	बासकोटि	पक्कि	५	जिर्ण	२०६१
६	घैला नाला	घैला	बैदिपुर	पृथ्बीपुर	पक्कि	५	जिर्ण	२०४५
६	घैला नाला	घैला	छराही	जगतपुर	पक्कि	५	जिर्ण	२०६९
६	झोलुंगे पुल	काढानदि	तुल्सीपुर	दोदरपुर	झोलुंगे			
६	कल्भर्ट	झन्डीनाला	पकरिया	जोकाहि	पक्कि	४	ठिकै	२०५५
६	कल्भर्ट	झन्डीनाला	सिमरी	सुन्गुरखाल	पक्कि	४	जिर्ण	२०५५
६	**कल्भर्ट**	**सुइतिनाला**	**जगतपुर**	**राजिपुर**	**पक्कि**	२	**ठिकै**	२०५८

श्रोतः पूर्वाधार शाखा, बर्दगोरीया न.पा, २०७५

७.१.२ सवारी सुविधा र रुट

यस गाउँपालिकाका मुख्य सडकहरु पक्की नभएता पनी छोटो र लामो दुरीका सवारी साधनहरु नियमितरुपमा चल्ने गर्दछन् । केही ठाउँमा भने वर्षातको समयमा पानी जम्ने, हिलो हुने भएका कारण

नियमितरुमा यातायात सुचारु गर्न कठिनाई भएको पाईन्छ । यस गाउँपालिकामा रुट परमिट लिएर संचालनमा रहेका सवारी साधनहरुको विवरण तल तालिका उल्लेखित छ ।

तालिका नं. ९४ रुट परमिट लिएर संचालनमा रहेका सवारी साधनको विवरण

गाउँ/नगर क्षेत्रभित्र रुट परमिट लिएर संचालन भएका सवारी साधनहरुको विवरण				
बस चल्ने शुरु स्थान	**बस पुग्ने अन्तिम स्थान**	**समय**	**सवारी साधनको किसिम**	
धनगढी	बर्दगोरिया मुडा, बौनिया	समय समयमा	बस, मिनिबस, माइक्रो	
बर्दगोरिया	धनगढी	समय समयमा	बस, मिनिबस, माइक्रो	
	श्रोत सुदुरपश्चिम यातायात ब्यवसायी समिति			

श्रोतः सुदुरपश्चिम यातायात व्यवसायी समिति, २०७५

७.१.३ वसपार्क तथा वस विसौनी सम्वन्धि विवरण

बर्दगोरीया गाउँपालिका भित्रमा बर्दगोरीया वसपार्क र सिद्धेश्वर वसपार्क लगाएर दुईवटा वसपार्कहरु रहेको देखिन्छ । अन्य स्थानको हकमा भने सडकको वरीपरी नै गाडी, मोटरहरु पार्कीङ गर्ने गरेको देखिन्छ । अव्यवस्थित वसविसौनी तथा गाडीहरु पार्किङका कारण दुर्घटनाको जोखिम त छदैछ त्यस माथी वजारको सुन्दरतामाथी नराम्रो असर पुर्याईरहेको देखिन्छ । यस बर्दगोरीया गाउँपालिकामा रहेका मुख्य वसपार्क तथा वस विसौनीको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ९५ वसपार्कको विवरण

वसपार्क को नाम	अनुमानित क्षेत्रफल	अवस्थित स्थान
बौनिया बजार	सडक	बर्दगोरिया १
मुढा बजार	सडक	बर्दगोरिया १

७.२ विद्यूत तथा बैकल्पिक उर्जा

७.२.१ बत्ति बाल्ने ईन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिकाको कुल घरपरिवार संख्यामा ९७.०९ प्रतिशत घरपरिवारले वत्ति वाल्ने ईन्धनको रुपमा विजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ भने त्यसपछि क्रमशः बिजुली/सोलार, सोलार, र मट्टितेल स्रोतको प्रयोग गरेको पाईन्छ । गाउँपालिकामा राष्ट्रिय प्रसारण लाईनबाट नै नगरवासीहरुले विजुलीको सेवा प्राप्त गरिरहेका छन् ।

तालिका नं. ९६ वत्ती प्रयोगका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

बत्तीको लागि उर्जाको प्रयोगः					
वडा	बिजुली	बिजुली, सोलार	मट्टीतेल	सोलार	जम्मा
१	१०५०	४	१	२	१०५७
२	११२१	११	७	२०	११५९
३	१०२०	१	२	२३	१०४६
४	१३७४		२२	१५	१४११
५	१२७९	२५	२	१०	१३१६
६	८७४	४२	७	७	९३०
जम्मा	६७१८	८३	४१	७७	६९१९
%	97.09	1.20	0.59	1.11	100.00

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

७.२.२ ईन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

गाउँपालिकाको कुल घरपरिवार संख्या ६९१९ मध्ये सबैभन्दा वढी ५५.९३ प्रतिशत अर्थात ३८७० घरपरिवारले खाना पकाउने ईन्धनका रुपमा दाउराको प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ त्यस्तै १६.७९ प्रतिशत अर्थात ११६२ घरपरिवारले खाना पकाउने दाउरा र एल.पि.ग्याँसको प्रयोग गर्ने गरेको छ भने १२ घरपरिवारले ईन्धनका लागि मट्टीतेल को प्रयोग गर्ने गरेको पाईयो । वडागत रुपमा ईन्धनको प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ९७ खानापकाउने ईन्धनका आधारमा घरपरिवार विवरण

खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगः									
वडा	एल.पी. ग्याँस	एल.पी.ग्याँस बायो ग्यास	गुइठा/ गोबर ग्याँस	दाउरा	दाउरा एल.पी. ग्याँस	दाउरा गुइठा/गोबर ग्याँस	दाउरा बायो ग्यास	मट्टी तेल	जम्मा
१	२९९	१		४२३	३१५	७	११	१	१०५७
२	२०१	१३	८३	५१६	२३८	१०१	४	३	११५९

३	१			८५२	१३१	१५	३९	८	१०४६
४	२७	१	७	१२५२	४०	३०	५१	३	१४११
५	१२८	१२	२८	३४०	३६०	४४३	५		१३१६
६	५	३	२४	४८७	१३०	१७९	१००		९३०
जम्मा	**६६१**	**१**	**१४३**	**३८७०**	**११६२**	**७६७**	**१६८**	**१२**	**६९१९**
%	9.55	0.01	2.07	55.93	16.79	11.09	2.43	0.17	100.00

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

७.२.३ खाना पकाउने इन्धन दाउरा भएमा त्यसको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा कुल जनसंख्याको ५५.९३ प्रतिशत घरपरिवारले खाना पकाउनका लागी दाउराको प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। दाउराका लागी ५५२९ घरपरिवार सामुदायिक वनमा निर्भर भएको देखिन्छ भने १२२ घरपरिवारले आफ्नै नीजि वनबाट दाउराको प्रयोग गर्ने गरेका छन् । दाउराको प्रयोग गर्ने संख्या ठूलो भएको कारण वनजंगल मासिने सम्भावना अधिक रहन्छ । त्यसकारण नगरवासीहरुलाई वैकल्पिक ईन्धनको प्रयोगका लागी उत्प्रेरित गर्नुपर्ने देखिन्छ । वडागत रुपमा दाउराको श्रोतको प्रयोग गर्ने घरपरिवारको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.९९ दाउराको श्रोतका आधारमा घरपरिवार विवरण

दाउरा भए दाउराको स्रोत					
वडा	**कबुलियती वन**	**निजी वन**	**सरकारी वन**	**सामुदायिक वन**	**जम्मा**
१	३	१३२	२७८	३४२	७५५
२	१	१		८५४	८५६
३		३		१०२६	१०२९
४				१३५२	१३५२
५		४		११४४	११४८
६	१	१		८९०	८९२
जम्मा	**३**	**१२२**	**२७८**	**५५२९**	**६०३२**

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

७.२.४ खाना पकाउने चुल्होको प्रयोगका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

खाना पकाउने परचुल्होको प्रयोगको आधारमा घरपरिवारको विवरण संकलन गर्दा गाउँपालिकाको कुल घरपरिवार मध्ये २९८२ अर्थात ४३.१० प्रतिशत घरपरिवारले खाना पकाउन परम्परागत अगेनो वा चुल्हो प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । दोस्रो ठूलो संख्यामा परम्परागत चुल्हो तथा ग्याँस चुल्हो प्रयोग गर्ने घरपरिवारले प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ, भने धुँवा रहित चुल्हो प्योग गर्ने घरपरिवारको संख्या ९५३ अर्थात १३.७७ प्रतिशत रहेको छ । त्यस्तै ग्याँस चुल्हो प्रयोग गर्ने ८२९ घरपरिवार अर्थात ११.९८ प्रतिशत रहेको छ। विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.१०० खाना पकाउने चुलको प्रयोगका आधारमा घरपरिवार विवरण

खाना पकाउने चुल्होको प्रयोगः							
वडा	अगेनो वा परम्परागत चुल्हो	अगेनो वा परम्परागत चुल्हो ग्याँस चुल्हो	अगेनो वा परम्परागत चुल्हो बायो ग्यास चुलो	ग्याँस चुल्हो	धुवाँ रहित चुल्हो	धुवाँ रहित चुल्हो ग्याँस चुल्हो	जम्मा
१	३७९	३१६	४	३०१	२९	२८	१०५७
२	५३६	३१८	५	२९८		२	११५९
३	८	२	१	१	८७७	१५७	१०४६
४	१२४१	४२	४०	३९	३३	१६	१४११
५	३३०	७६९	१६	१७१	१०	२०	१३१६
६	४८८	३०६	९४	३३	४	५	९३०
जम्मा	२९८२	१७२७	१३७	८२९	९५३	१२५	६९१९
%	43.10	24.96	1.98	11.98	13.77	1.81	100.00

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

७.३ सञ्चार तथा प्रविधि

७.३.१ हुलाक तथा पत्रपत्रिका सम्वन्धि विवरण

यस गाउँपालिकामा एउटा हुलाक कार्यालय रहेको छ भने स्थानीय र राष्ट्रिय पत्र पत्रिकाहरु आउने गर्दछन् । स्थानीय पत्रिका बर्दगोरीया गाउँपालिकाको सदरमुकामबाट महेन्द्रनगर तीर आउने गर्दछ । जसले नागरिकहरुलाई स्थानीय स्तरमा भएका घटनाक्रमको सजिलै जानकारी दिन मद्दत पुर्‍याएको छ । स्थानीय पत्रिकामा मुख्यतया हेलो बर्दगोरीया, बर्दगोरीया पोष्ट, पश्चिम नेपाल, अभियान र जनक्रान्ति रहेका छन् भने राष्ट्रिय पत्र पत्रिकामा कान्तिपूर दैनिक, नागरिक आवाज आउने गर्दछ र गोरखापत्र भने कहिले काहीमात्र आउने गर्दछ ।

७.३.२ संचार सम्वन्धि विवरण

बर्दगोरीया र बर्दगोरीया गाउँपालिका क्षेत्र हेर्ने गरेर बर्दगोरीया गाउँपालिकामा दूर संचार कार्यालय रहेको छ । दुर संचार कार्यालय बर्दगोरीयाका अनुसार नेपाल टेलिकमले जि.एस.एम प्रिपेड, पोष्टपेडका र स्काई मोवाईल सेवाहरु उपलब्ध गराउदै आएको छ भने एनसेल, स्मार्ट फोनले पनि सेवा दिदै आएको छ । नेपाल टेलिकम र एनसेलको 3G Network सेवा उपलब्ध छ । बर्दगोरीया गाउँपालिका भित्र NCell र NTC भि इन्टरनेट सेवा उपलब्ध गराउदै आईरहेका छन् । विभिन्न केवल नेटवर्क तथा होमडिस मार्फत गाउँपालिकाका नागरिकहरुले विभिन्न किसिमका समाचारका साथै मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रम हेर्ने मौका पाएका छन् ।

७.३.३ टेलीफोन/मोबाईल

दूरसञ्चार कार्यालयबाट PSTN अथवा Landline का सेवाग्राहीहरु जम्मा ३०० वटा रहेको पाईयो भने उक्त लाईन मध्ये ३०० वटा ग्राहकले ए.डी.एस.एल सेवा लिईरहेको पाईयो । त्यसैगरी बर्दगोरीयामा २ वटा मोवाईल टावर रहेको छ ।

तालिका नं. १०१ दूर संचार सेवा सम्वन्धि विवरण

क्र.सं.	संचार सेवाको किसिम	जम्मा	कैफियत
१	PSTN टेलिफोन लाईन		
२	ए.डी.एस.एल. सेवा		
३	इन्टरनेट तथा जी.पी.आर.एस. सेवा	३००	
४	NTC टावर जी.एस.एम.	२	बैनिया र मुडा
५	Ncell Tower	४	बैनिया, रानीकुण्डा, नवनिया, र पृथ्वीपुर

स्रोतः दुर संचार कार्यालय,

७.३.४ रेडियो तथा एफ.एम स्टेसन र पत्रपत्रिका सम्वन्धी विवरण

यस बर्दगोरीया गाउँपालिकामा कोशेली एफ.एम संचालनमा रहेका छ । यो एफ.एम.बाट गाउँपालिकाका वासिन्दाहरुले विभिन्न किसिमका समसामयिक समाचारहरु, गीत संगितहरुबाट मनोरञ्जन लिने गरेको पाईनछ । यसका साथै बी.बी.सी. नेपाली सेवा तथा राष्ट्रिय स्तरका रेडियो नेपाल पनि प्रसारण हुने गरेको पाइन्छ । त्यस्ते यस गाउँपालिकामा अनुमोदन दैनिक पत्रिका पनि सञ्चालनमा रहेको छ ।

तालिका नं. १०२ गाउँपालिका भित्र संचालित रेडीयो / एफ.एमहरु

सि.नं.	नाम	वडा नं.	फ्रिक्वेन्सी	प्रत्यक्ष रोजगारी		
				महिला	पुरुष	जम्मा
१	अनुमोदन दैनिक पत्रिका	१	लक्ष्मी जैशी - ९८६८५६४६०४	१	२	३
२	कोशेली एफएम	१	लिलाधर शाही - ९८५८४२२३४०	२	१	३
३	प्रेश चौतारी	१	हेमकर्ण विक - ९८४८४२७३३७	०	०	०

स्रोतः गाउँपालिका कार्यालय,

७.३.५ घरमा प्रयोग हुने संचार साधनका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

गाउँपालिकाको कुल घरपरिवार ६९१९ मध्ये विभिन्न संचालनका साधनको प्रयोग गर्ने घरपरिवारको विवरणका लागी यो तथ्यांक लिईएको हो । जसमा सबैभन्दा वढी टेलिफोन मोवाईल भएको घरपरिवारको संख्या ४३९५ रहेको, १३ घरपरिवारको घरमा रेडीयो टेलिभिजन मात्र भएको, त्यस्तै १७२९ घरपरिवारले संचार तथा मनोरञ्जनका लागी टेलिभिजन तथा टेलिफोन मोबाईलको प्रयोग गर्ने गरेको देखियो,

अत्याधुनिक सुविधाका रुपमा चिनिने ईन्टरनेटको सुविधा भएका घरपरिवार २०८ रहेको पाईयो भने रेडियो प्रयोग गर्ने परिवार संख्या ७६ रहेका पाईए । वडागत रुपमा संचारको प्रयोग गर्ने घरपरिवारको विवरण तलको तालिकामा हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. १०३ संचारका साधनका आधारमा घरपरिवार संख्या

घरमा प्रयोग हुने सञ्चारको साधनः										
वडा	टेलिफोन/ मोबाइल	टेलिफोन/ मोबाइल इन्टरनेट	टेलिभिजन टेलिफोन/ मोबाइल	टेलिभिजन टेलिफोन/ मोबाइल इन्टरनेट	रेडियो	रेडियो टेलिफोन/ मोबाइल	रेडियो टेलिभिजन	रेडियो टेलिभिजन टेलिफोन /मोबाइल	रेडियो टेलिभिजन टेलिफोन/ मोबाइल इन्टरनेट	जम्मा
१	५१५	११	४०९	१५	११	२९	१०	५०	७	१०५७
२	७६८	१	३२९	१५	११	१५	२	१५	३	११५९
३	५२८	१५	१६५		१५	१९९	१	१२१	२	१०४६
४	११८५	१३	१८४		१२	११		६		१४११
५	७९०	१६	३७२	७	६	७१		५२	२	१३१६
६	६०९	६	२७०		३	१९		२३		९३०
जम्मा	४३९५	६२	१७२९	३५	५८	३४२	१३	२६७	१४	६९१९
%	63.52	0.90	24.99	0.51	0.84	4.94	0.19	3.86	0.20	100.00

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

७.४. आवास तथा भवन

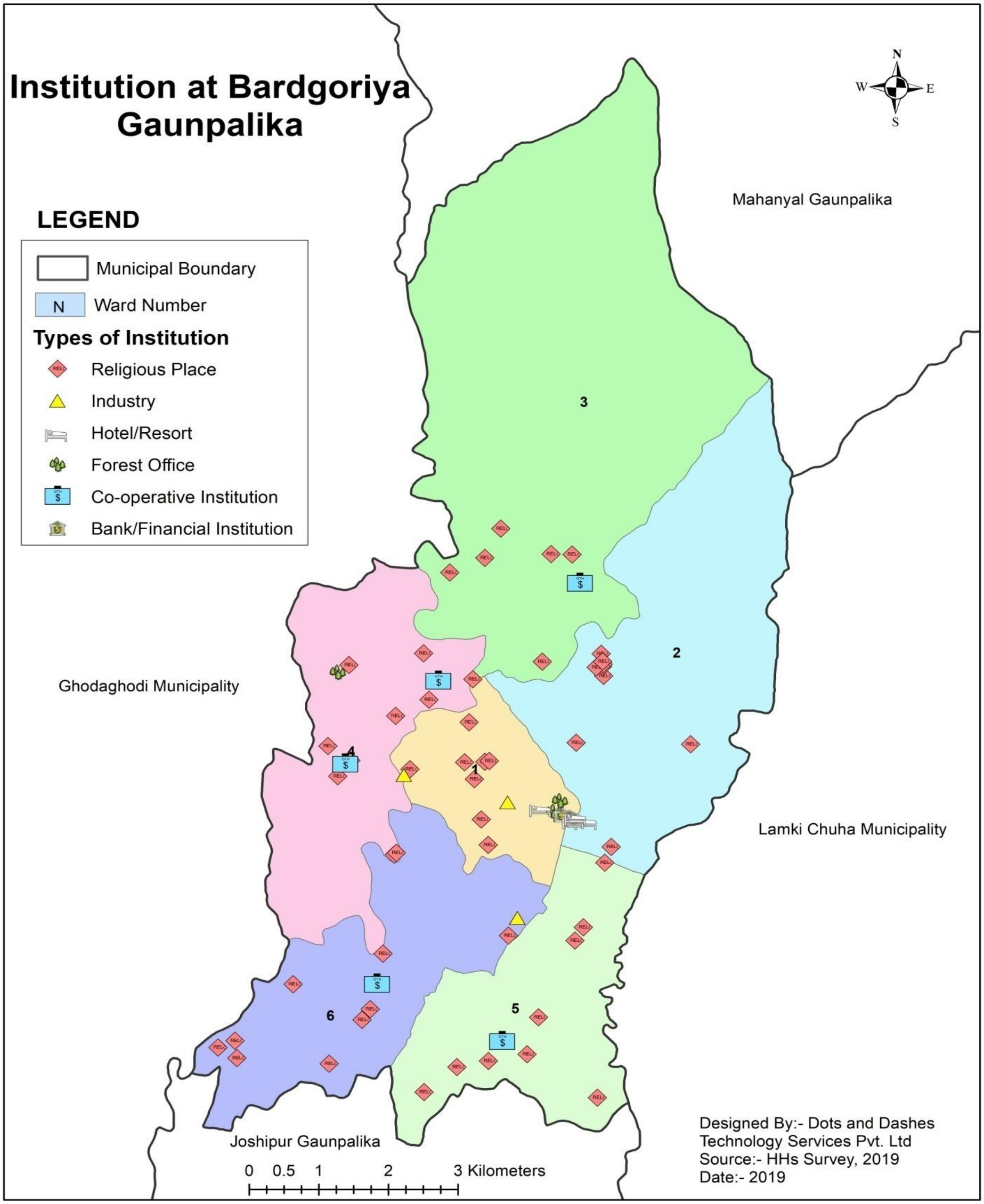
Institution at Bardgoriya Gaunpalika
LEGEND
Municipal Boundary
N Ward Number
Types of Institution
Religious Place
Industry
Hotel/Resort
Forest Office
Co-operative Institution
Bank/Financial Institution
Mahanyal Gaunpalika
Ghodaghodi Municipality
Lamki Chuha Municipality
Joshipur Gaunpalika
1
2
3
4
5
6
0 0.5 1 2 3 Kilometers
Designed By:- Dots and Dashes Technology Services Pvt. Ltd
Source:- HHs Survey, 2019
Date:- 2019

७.४.१ गाउँपालिका अन्तर्गतका सरकारी भवन सम्वन्धि विवरण

तालिका नं. १०४ गाउँपालिका भित्र रहेका रहेका सरकारी कार्यालय तथा निकाय सम्वन्धि विवरण

सरकारी भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)
				जग्गा	भवन	
१	गाउँ पालिका को कार्यालय	मुडा	गाउँ पालिका को कार्यालय	१२ कट्टा		**बनि रहेको**
१	वडा कार्यालय	मुडा	वडा कार्यालय	१० कट्टा		**राम्रो**
१	दोदोधरा स्वास्थ्यचौकी	मुडा	दोदोधरा स्वास्थ्यचौकी	१० कट्टा		**राम्रो**
१	इलाका प्रहरी कार्यालय	बौनिया बजार	इलाका प्रहरी कार्यालय	२० कट्टा		**राम्रो**
१	ससस्त्र बेस क्याम्प	उत्तर मुडा	ससस्त्र बेस क्याम्प	४० कट्टा		**राम्रो**
२	खोप केन्द्र	बौनिया	गाउघर क्लिनिक	१५ धुर		**जिर्ण**
२	खोप केन्द्र	बौनिया	गाउ घर क्लिनिक	१५ धुर		**जिर्ण**
३	महिला सामुदायिक	खैरेनी	महिला सामुदायिक	१ कट्टा	१७००	
५	रामपुर खोप केन्द्र	रामपुर	खोप केन्द्र	७ धुर		**राम्रो**
६	वडा कार्यालय	पृथ्बीपुर	गा.पा.वडा कार्यालय	६ कट्टा		**राम्रो**
६	स्वास्थ्य चौकी	पृथ्बीपुर	स्वास्थ्य चौकी	५ कट्टा		**राम्रो**
६	गाउँ घर क्लिनिक	जोकाही	गाउँ घर क्लिनिक	२.५ कट्टा		**ठिकै**
६	**गाउँ घर क्लिनिक**	**जगतपुर**	**गाउँ घर क्लिनिक**	**१० धुर**		**ठिकै**

क्र. स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वडा नं	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१	हुलाक	हुलाक	बौनिया बजार	१	३	**गाउँ पालिका**
२	वन	इलाका बन	बौनिया	१	७	**तिन गाउँ पालिका**
३	प्रहरी कार्यालय	इलाका प्रहरी कार्यालय	बौनिया		२५	**दुइ गाउँ पालिका**
४	अन्य कार्यालयहरु	स्वास्थ्य चौकी मुडा	मुडा	१	११	तिन गाउँ पालिका

तालिका नं. १०५ गाउँपालिका भित्र रहेका सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेको छ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
१	आमा समुह को खोप केन्द्र	उत्तर मुडा	खोप लगाउने	५ कट्टा		राम्रो	**वडा न.१र२ सबै**
१	साना किसान सहकारी	मुडा गाउँ	बिउ बिजन प्रसोधन	७ कट्टा		राम्रो	**गा.पा.सबै**
२	महिला नागरिक सचेतना केन्द्र	बन्देवाहा	सामाजिक कार्यक्रम	७ धुर		राम्रो	८०
२	प्रतिक्षालय	सम्झना चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	१५०
२	प्रतिक्षालय	मिलन चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	८०
२	प्रतिक्षालय	दोधरा चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	२००
२	प्रतिक्षालय	कुम्भिया चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	३००
२	प्रतिक्षालय	झगडपुर चोक	सार्बजनिक सेवा	५ धुर		ठिकै	१५०
३	महिला सामुदायिक	खैरेनी	कार्यालय सम्बन्धि	१ कट्टा	१७००	राम्रो	१२००
३	खानेपानी	शिव मन्दिर	कार्यालय सम्बन्धि	४ कट्टा	१०००	राम्रो	१२००
३	मुक्त कमैया सामुदायिकभवन	मुक्त कमैया	कार्यालय सम्बन्धि	१ कट्टा	७००	राम्रो	६०
४	जय लक्ष्मी सहकारी	नौनीया सिबिर	बचत तथा ऋण लगानी	१० कट्टा		ठिकै	७०
४	इन्द्रेणी युबा क्लब	पुरैना ताल	समुदाय को बिकास	७ कट्टा		जिर्ण	२५००
४	डाँफे युबा क्लब	निमुवा बोझि	भाडा	५ कट्टा		राम्रो	**गाउपालिका भरिका**
४	खोप केन्द्र	निमुवा बोझि	स्वास्थ्य सम्बन्धि	१ कट्टा		ठिकै	१५००
६	मदरेहनिय सामुदायिक भवन	राजिपुर	बैठक को लागि	१ कट्टा		राम्रो	
६	राम जानकी सामुदायिक भवन	सुन्गुरखाल	बैठक, छलफल	३ कट्टा		राम्रो	

६	पृथ्वीपुर सामाजिक सामुदायिक भवन	पृथ्वीपुर	बैठक, छलफल	१.५ कट्टा		बन्दै गरेको	
जम्मा							

तलिका नं.१०६ गाउँपालिका, संघीय तथा प्रदेश कार्यालय तथा निकायहरु

क्र. स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वडा नं	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	**स्थानीय तह**					
	गाउँपालिका/नगरपालिका	गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय	बौनिया			**सम्पुर्ण गाउँपालिका**
	वडा कार्यालय	१ न. वडा कार्यालय	दोदोधरा	१	९	**वडा न. १**
		२ न. वडा कार्यालय	बौगिया	२	९	**वडा न. २**
		३ न.वडा कार्यालय	खैरेनी	३		**३ न.वडा**
		४ र ५ न. वडा कार्यालय	पृथ्वीपुर	४ र ५	९	**वडा न. ४ र ५**
		६ न. वडा कार्यालय	पृथ्वीपुर	६	९	**वडा न. ६**
२	**स्वास्थ्य संस्थाहरु**					
	अस्पताल					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
३	**स्वास्थ्य चौकी**	कोटा तुलसीपुर स्वास्थ्य चौकी	पृथ्वीपुर्	६	१०	**वडा न. ४,५,६**
		स्वास्थ्य चौकी	**दोदोधरा**	**१**		**वडा न. १, २ र ३**

परिच्छेद ८: संस्थागत विवरण

८.१. संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

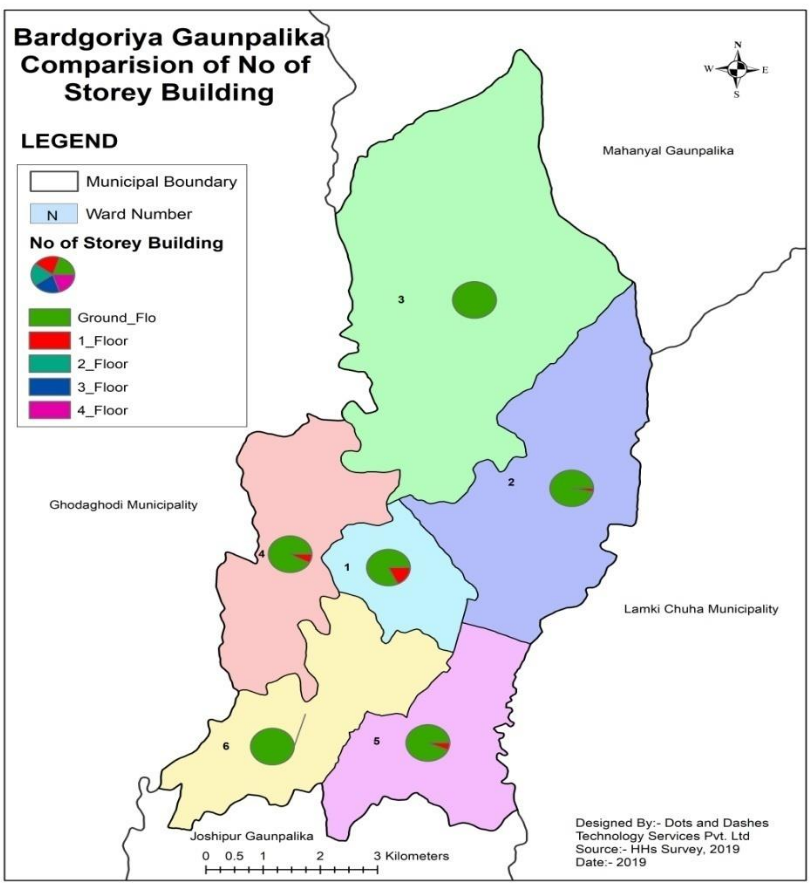

८.१.१. गाउँपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा

स्थानीय तहको संगठन ढाँचा र दरवन्दी तेरिजको अनुसूची ५.१ बमोजिम यस बर्दगोरीया गाउँपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा तपशिल बमोजिम हुनेछ ।

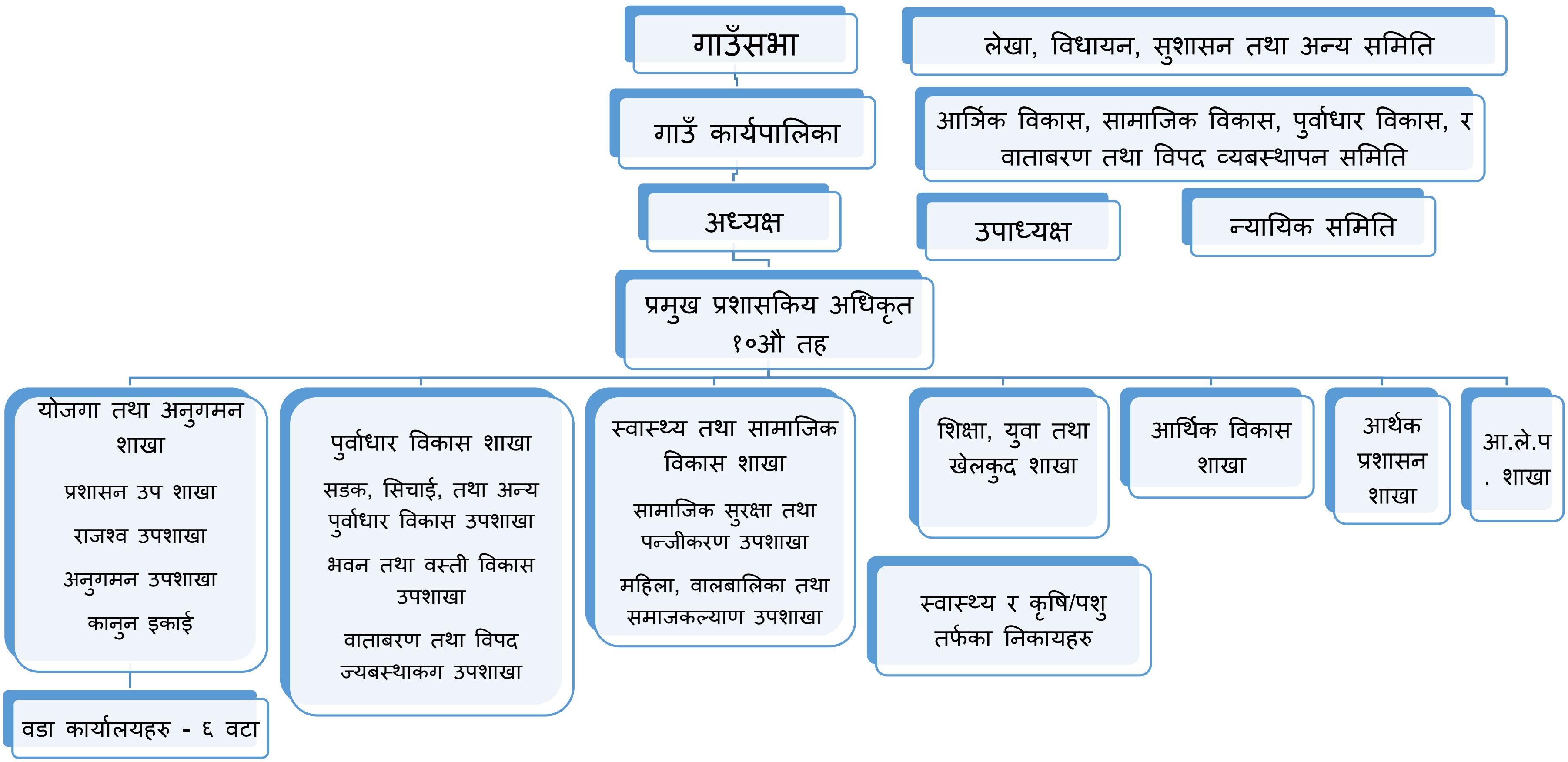

८.१.२. गाउँपालिका निर्वाचित प्रतिनिधिहरु

तालिका नं. १०७.बर्दगोरीया गाउँपालिकाका निर्वाचित नगर सभाका पदाधिकारीहरुको नामावली

सि.नं.	प्रतिनिधिको नाम	पद	वडा नं.	संम्पर्क नं.	कैफियत
१	बलिराम डगौरा थारु	अध्यक्ष		९८४८४८६०६१	
२	भगवती देवी डगौरा थारु	उपाध्यक्ष	४	९८१४६९७७०८	
३	जयरुप खतिवडा	वडा अध्यक्ष	१	९८६८५५६२४६	
४	भेखु चौधरी	वडा अध्यक्ष	२	९८४८४७०९७९	
५	करने सुनार	वडा अध्यक्ष	३	९८२४६८४४३९	
६	पुरन सिँह बि सी	वडा अध्यक्ष	४	९७४९०४५५७१	
७	श्याम कुमारी चौधरी	वडा अध्यक्ष	५	९८१४६९२४०५	
८	रामकृष्ण डगौरा थारु	वडा अध्यक्ष	६	९८०४४७२३५०	
९	बासना सिँह	महिला सदस्य	१	९८०४६११९४८	
१०	निर्मला कुमारी कठरिया थारु	महिला सदस्य	२	९८१२६२१४१३	
११	कोकीला खत्री	महिला सदस्य	३	९८२४६५४२७६	
१२	रामकुमारी डगौरा	महिला सदस्य	४		
१३	बालकुश्मी थरुनी	महिला सदस्य	५	९८००६५५९३९	
१४	राधा चौधरी	महिला सदस्य	६	९८१२६९१३८३	
१५	मथुरा देवी बिश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	१	९८२४६१४४२७	
१६	गुमा देवी बिश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	२	९८६८४४५८२१	
१७	बुदीसरा देवी कामी	दलित महिला सदस्य	३	९८००६०४४३६	
१८	चन्द्रा देवी लुहार	दलित महिला सदस्य	४	९८१२६७२२२५	
१९	बेलुदेबी बि.क.	दलित महिला सदस्य	५	९८०४६८७७२१	
२०	मिनाकुमारी बिश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	६	९८१४६३१२१५	
२१	प्रकाश साउद	सदस्य १	१	९८००६९५७८०	
२२	पदमराज जैसी	सदस्य २	१	९८६७२७५२६२	
२३	भरथरी थारु	सदस्य १	२	९८४८५००६४३	
२४	धानु डगौरा थारु	सदस्य २	२	९८४८६९८३०१	
२५	टंकराज वली	सदस्य १	३	९८००६६१४४६	
२६	बिर बहादुर बौडेल मगर	सदस्य २	३	९८००६००५६९	
२७	पुष्कर बिश्वकर्मा	सदस्य १	४	९८०४६०११८३	
२८	भोजराम डगौरा थारु	सदस्य २	४	९८११६४१५५९	
२९	गणेश प्रसाद चौधरी	सदस्य १	५	९८४८४४४८८९	
३०	खडके भुल	सदस्य २	५	९८४८५६८९१०	
३१	राजकुमार चौधरी थारु	सदस्य १	६	९८१४६३५७४४	

३२	लक्ष्मण डगौरा	सदस्य २	६	९८११६६७२८८	

तालिका नं. १०८.बर्दगोरीया गाउँपालिका कार्यपालिकाका पदाधिकारीहरुको नामावली

सि.नं.	प्रतिनिधिको नाम	पद	वडा नं.	संम्पर्क नं.	कैफियत
१	बलिराम डगौरा थारु	अध्यक्ष		९८४८४८६०६१	
२	भगवती देवी डगौरा थारु	उपाध्यक्ष	४	९८१४६९७७०५	
३	जयरुप खतिवडा	वडा अध्यक्ष	१	९८६८५५६२४६	
४	भेखु चौधरी	वडा अध्यक्ष	२	९८४८४७०९७९	
५	करने सुनार	वडा अध्यक्ष	३	९८२४६८४४३९	
६	पुरन सिँह बि सी	वडा अध्यक्ष	४	९७४९०४५५७१	
७	श्याम कुमारी चौधरी	वडा अध्यक्ष	५	९८१४६९२४०५	
८	रामकृष्ण डगौरा थारु	वडा अध्यक्ष	६	९८०४४७२३५०	
९	कोकीला खत्री	महिला सदस्य	३	९८२४६५४२७६	
१०	बेलुदेबी बि.क.	महिला सदस्य	५	९८०४६८७७२१	
११	बालकुश्मी थरुनी	महिला सदस्य	५	९८००६५५९३९	
१२	गुमा देवी बिश्वकर्मा	महिला सदस्य	२	९८६८४४५८२१	
१३	टेक बहादुर कामी	दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य		९८१४६८४४५९	
१४	बुदै बादी	दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य		९८२५६२५८३९	

८.१.३. विषयगत समितिको विवरण

गाउँपालिकाले स्थानीय तहको कामलाई प्रभावकारी ढंगबाट कार्यान्वयन गरी चुस्त दुरुस्त सेवा प्रवाह गर्नका लागी गाउँपालिकाको आन्तरिक तथा वा्हय क्षमताको सुढृढीकरणका लागी गाउँपालिकाले विभिन्न विषयगत समितिहरुको गठन गरि क्रियाशिलमा रहेको देखिन्छ । समितिको गठन पश्चात सम्पूर्ण पदाधिकारीहरुलाई आफु सो कामका लागी जिम्मेवार भएको भन्नेकुरा दायित्ववोध भएको छ । बर्दगोरीया गाउँपालिकामा गठन गरिएका विषयगत समितिको संयोजक तथा पदाधिकारीको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं..१०९ विषयगत समितिको विवरण

न्यायिक समिति

सि.नं.	प्रतिनिधिको नाम	पद	वडा नं.	संम्पर्क नं.	कैफियत
१	भगवती देवी डगौरा थारु	संयोजक	४, निमुवाबोभ्mी	९८१४६९७७०५	
२	टंकराज वली	सदस्य	३, रानीकुण्डा	९८००६६१४४६	
३	राज कुमार चौधरी	सदस्य	६, बासकोटी	९८१४६३५७४४	

अपाङ्ग समिति

सि.नं.	प्रतिनिधिको नाम	पद	वडा नं.	संम्पर्क नं.	कैफियत
१	भगवती देवी डगौरा थारु	संयोजक	४, निमुवाबोभ्mी	९८१४६९७७०५	

२	अर्जुन सिंह कार्की	सदस्य	बर्दगोरिया	९८५८४२६९००	
३	कैलाश कुमार रावत	सदस्य	२	९८१०६२३८५१	
४	कृष्णदेब जोशी	सदस्य	१		
५	भीम बहादुर कुश्मी	सदस्य	५	९८०३५२०५७२	
६	उदय सिंह बि.सि.	सदस्य	४		
७	ध्रुब बहादुर बिष्ट	सदस्य	१		
८	चेतराज थापा क्षेत्री	सदस्य	३	९८१०७०८००६	
९	राधा चौधरी	सदस्य	६		
१०	ईश्वरी कुमारी चौधरी	सदस्य	२		
११	महिला विकास	सदस्य	बर्दगोरीया		

अनुगमन समिति

सि.नं.	प्रतिनिधिको नाम	पद	वडा नं.	संम्पर्क नं.	कैफियत
१	भगवती देवी डगौरा थारु	संयोजक	४, निमुवाबोझी	९८१४६९७७०५	
२	अर्जुन सिंह कार्की	सदस्य	बर्दगोरिया	९८५८४२६९००	
३	कोकिला खत्री	सदस्य	३	९८२४६५४२७६	
४	बाल कुश्मी	सदस्य	५	९८००६५५९३९	
५	बुंदै बादी	सदस्य	१	९८२५६२५८३९	

साक्षरता अभियान समिति

१) गा०प० अध्यक्ष श्री बलीराम डगौरा थारु - संयोजक

२) गा०प० उपाध्यक्ष श्री भगवति देवी डगौरा थारु - सदस्य

३) समाजिक बिकास समिति संयोजक श्री गोमा देवी बि०क - सदस्य

४) नि०प्र०प्र० अधिकृत श्री कमलराज जोशी - सदस्य

५) वडाध्यक्ष श्रीजयरुप खतिवडा - सदस्य

६) प्र०अ० श्री कृष्णा कठरीया - सदस्य

७) C.L.C अध्यक्ष श्री बलराज भाट - सदस्य

८) शिक्षा शाखा प्रमुख श्री निरिख नन्दन लाल कर्ण स० सचिव

९) आमन्त्रित लेखापाल श्री शिवराज भटट

गाउँ शिक्षा समिति

१. श्री बलिराम डगौरा थारु — अध्यक्ष

२. श्री भगवती देवी डगौरा थारु — सदस्य

३. श्री जय रुप खतिवडा — सदस्य

४. श्री श्याम कुमार चौधरी — सदस्य

५. श्री टेक बहादुर कामी		सदस्य
६. श्री राम चन्द्र कुश्मी		सदस्य
७. श्री चन्दिका जोशी		सदस्य
८. श्री लिलाराम विश्वकर्मा		सदस्य
९. श्री शिवराज गौतम		सदस्य
१०. श्री निमा चौधरी		सदस्य
११. श्री निरिख नन्दन लाल कर्ण		सदस्य सचिव

८.१.४ अन्य समितिहरु

१) सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति
२) आर्थीक विकास समिति
३) सामाजिक विकास समिति
४) पूर्वाधार विकास समिति
५) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति
६) विधायन तथा सेवा प्रवाह समिति

८.१.५. गाउँपालिकाको मानव संशाधन तथा विषयगत शाखाको विवरण

८.१.५.१.गाउँपालिकाको मानव संशाधन

यस बर्दगोरीया गाउँपालिका कार्यपालिकामा ३१ र वडा कार्यालयमा १७ जना सहित ४८ जना अप्राविधिक र प्राविधिक कर्मचारीहरु कार्यरत रहेका छन । कार्यरत कर्मचारहिरु स्थायी, करार र दैनिक ज्यालादारीमा रहेका छन् । वडा स्तरको कर्मचारीको अवस्था हेर्दा एउटा वडा सचिवले कार्यालय सहयोगीको सहयोगमा एक्लै काम गर्दै आईरहेको पाईन्छ । त्यसैगरी विषयगत शाखामा पनि प्रर्याप्त कर्मचारी रहेको पाईदैन जसको कारण नागरिलाई छिटो छरितो सेवा दिनका लागी कठिनाई भएको देखिन्छ । गाउँपालिकामा हाल कार्यरत कर्मचारीको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.११०.बर्दगोरीया गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

गाँउ कार्यपालिका कर्मचारीहरुको विवरण

सि.नं.	नाम/थर	पद	शाखा	संम्पर्क नं.	कैफियत
१	अर्जुन सिहं कार्कि	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	कार्यालय प्रमुख	९८५८४२६९००	
२	कमल राज जोशि	लेखा अधिकृत	लेखा प्रशासन	९८४९६०७९९४	
३	नन्दा कुमारी भट्ट	वि.नि.	शिक्षा	९८४९०९३४२९	
४	कैलाश रावत	ज.स्वा. अधिकृत	स्वास्थ्य	९८५८४२१९३१	
५	गोविन्दराज रेग्मी	अधिकृत छैठौ	प्रशासन	९८४९९२७५१४	
६	जय प्रशाद कोइराला	पशु अधिकृत	पशु	९८४८४६०१२६	

७	शिवराज भट्ट	लेखापाल	लेखा	९८४८४८००९०	
८	दुर्गा ओझा	कृषी अधिकृत	कृषि	९८४८५८६००६	
९	अर्जुन मल्ल	इन्जिनियर	योजना तथा प्राविधिक	९८६४६०४३७७	
१०	भुमि प्रशाद शर्मा	शाखा अधिकृत	रोजगार शाखा	९८०४६६५५११	
११	सुरेश डंगौरा	सुचना प्रविधि अधिकृत	सुचना तथा प्रविधि	९८४८५४४४५९	
१२	निरिख नन्दन लाल कर्ण	प्रा.स	शिक्षा	९८४८४५०३२३	
१३	सिता राम चौधरी	कम्प्युटर अपरेटर	विविध / सहकारी	९८१२६६०९४७	
१४	कृष्ण भट्ट	ज.स्वा. निरिक्षक	स्वास्थ्य	९८४८२५००७५	
१५	राम प्रशाद देवकोटा	ना.प्रा.स	कृषि	९८६८५४७५५३	
१६	धिरेन्द्र चौधरी	ना.प्रा.स	कृषि	९८४८४६२९६०	
१७	अनिल ओली	ना.प.से.प्रा.	पशु	९८६८३७१८१४	
१८	श्याम सुन्दर चौधरी	सब ओभरसीयर	योजना तथा प्राविधिक	९८६८७८७५५०	
१९	भरत बहादुर विष्ट	सब ओभरसीयर	योजना तथा प्राविधिक	९८६८५२८६८१	
२०	दुर्गा बोहरा	सब ओभरसीयर	योजना तथा प्राविधिक	९८६७५९०१५३	
२१	निशा उपाध्याय	अमिन	योजना तथा प्राविधिक	९८००६६३२२२	
२२	ज्ञान बहादुर चौधरी	हल्का सवारी चालक		९८००६२१५१५	
२३	गोर्कण प्रशाद उपाध्याय	एम्बुलेन्स चालक	स्वास्थ्य	९८५५०४५२७२	
२४	विर बहादुर चौधरी	का.स.	सबै	९८४८४२१७८१	
२५	मदनराज जोशी	का.स.	प्रशासन	९८६८४७२७४०	
२६	राम विलास चौधरी	का.स.	लेखा	९८०४६४३६७०	
२७	सर्मिला रेग्मी	का.स.	सबै	९८११६९०७५६	
२८	सरिता चौधरी	का.स.	न्यायिक समिति	९८२५६७२८६१	
२९	समशेर ढुङ्गाना	का.स.	सबै	९८४८६००८३१	
३०	शेर बहादुर कुमाल	का.स.	पशु	९८४८४३८३९७	
३१	अर्जुन ढुङ्गाना	टेक्ट्र चालक		९८६३११२०७७	

वडा कार्यालयको कर्मचारीहरुको बिबरण

सि.नं.	नाम/थर	पद	संम्पर्क नं.	कैफियत
		वडा नं. १		
१	पार्वति सापकोटा	वडा सचिब १	९८४११०६०४९	
२	अर्पणा मल्ल	सामाजिक परिचालक	९८४८५३४५६७	
३	मदन खतिवडा	का.स.	९८४८६९२६२	
४	यज्ञराज खनाल	का.स.	९८६४७९५९११	
		वडा नं. २		
५	बालाराम घिमिरे	वडा सचिव	९८४८६९११६९	
६	टेकराज ओझा	का.स.	९८४८५७२४३०	
७	राजेश चौधरी	का.स.	९८२५६००९८८	
		वडा नं. ३		
८	राम भजन डगौरा	वडा सचिव	९८६८४११७९५	
९	रवि जनला	का.स.	९८१५६८६७९०	
		वडा नं. ४		
१०	गणेश भट्ट	वडा सचिव	९८६४३०२१५७	

११	रुपा चौधरी	का.स.	९८४८४७७४६२	
१२	हिरालाल डंगौरा	का.स.	९८११६२६४०२	
वडा नं. ५				
१३	शेर बहादुर बडायक	वडा सचिब	९८१४६३४६५२	
१४	अनिस चौधरी	का.स.	९८११६३४०४०	
वडा नं. ६				
१५	लायक राम चौधरी	वडा सचिब	९८६८५५८१८५	
१६	गगन सिंह बिष्ट	का.स	९८२५६१५६२४	
१७	रितु चौधरी	का.स.	९८०४६११५५२	

स्रोतः प्रशासन शाखा, बर्दगोरीया, २०७५

८.१.५.२. विषयगत शाखाको विवरण

राज्य पुर्नसंरचना भएपश्चात जिल्लामा रहेका विषयगत कार्यालयहरु स्थानीय तहमा नै गएर आफ्नो सेवा दिईरहेका छन् जसमध्ये केही कार्यालयहरुले स्थानीय तह वाहिर रहेर कार्य गरिरहेका छन् केही विषयगत कार्यालयहरु गाउँपालिका तथा गाउँपालिकाको संरचनाभित्र नै गाभिएर आफ्नो सेवा दिईरहेका छन् । बर्दगोरीया गाउँपालिकामा रहेका विषयगत शाखा र तिनभित्र रहेका मानव संशाधनको अवस्था तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१११ विषयगत शाखाको विवरण

१. विषयगत शाखा शिक्षा				
सि.न.	**नामथर**	**पद**	**श्रेणी र तह**	**सम्पर्क नं.**
१	नन्दा कुमारी भट्ट	वि.नि.	शिक्षा	९८४९०९३४२९
२	निरिख नन्दन लाल कर्ण	प्रा.स	शिक्षा	९८४८४५०३२३
२. विषयगत शाखा स्वास्थ्य				
सि.न.	**नामथर**	**पद**	**श्रेणी र तह**	**सम्पर्क नं.**
१	कैलाश रावत	ज.स्वा. अधिकृत	स्वास्थ्य	९८५८४२१९३१
२	कृष्ण भट्ट	ज.स्वा. निरिक्षक	स्वास्थ्य	९८४८२५००७५
३	गोर्कण प्रशाद उपाध्याय	एम्बुलेन्स चालक	स्वास्थ्य	९८५५०४५२७२
३. विषगयगत शाखा महिला तथा वालावालिका र सहकारी				
सि.न.	**नामथर**	**पद**	**श्रेणी र तह**	**सम्पर्क नं.**
१				
२				
४. पशु सेवा शाखा				
सि.न.	**नामथर**	**पद**	**श्रेणी र तह**	**सम्पर्क नं.**
१	जय प्रशाद कोइराला	पशु अधिकृत	पशु	९८४८४६०१२६

२	अनिल ओली	ना.प.से.प्रा.	पशु	९८६८३७१८१४
५. कृषि सेवा शाखा				
सि.न.	**नामथर**	**पद**	**श्रेणी र तह**	**सम्पर्क नं.**
१	दुर्गा ओझा	कृषी अधिकृत	कृषि	९८४८५८६००६
२	राम प्रशाद देवकोटा	ना.प्रा.स	कृषि	९८६८५४७५५३
३	धिरेन्द्र चौधरी	ना.प्रा.स	कृषि	९८४८४६२९६०

स्रोतः प्रशासन शाखा, बर्दगोरीया, २०७५

८.१.५.३ गउँपालिकामा क्रियाशील राजनितिक दलहरु

तलिका नं. ११२ राजनितिक दलहरुको बिबरण

क.स..	नाम	राजनितिक दल	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री दिल बहादुर विक	नेपाल कम्न्युष्ट पार्टी	९८४८४४५८७६	
२	श्री जगत साउद		९८६८८१३४३९	
३	श्री गणेश बहादुर शाही	नेपाली कांग्रेस	९८४८५३४३८६	
४	श्री मित्र बहादुर घर्ती	रा.प्र.पा.	९८१४६५२३८१	
५	श्री रुपा आले मगर	रा.ज.मो.		

८.१.६. विगत २ वर्षको आर्थिक वर्षको आयव्यय विवरण

तालिका नं.११३: आय व्ययको विवरण

आर्थिक वर्ष : २०७५/७६ महिना : असार सम्म								
आय				व्यय				
				शीर्षक	बार्षिक बजेट	खर्च	खर्च(%)	मौज्दात
शीर्षक	प्रस्तावित आय	वास्तविक आय	मौज्दात	चालु	२१,६३,३५,३७६.००	१६,१५,१३,३७२.४२	७४.६६	५,४८,२२,००३.५८
संघीय सरकार	२४,०२,९३,०००.००	२३,१४,४०,९५१.००	८८,५२,०४९.००	२११११ पारिश्रमिक कर्मचारी	४,६२,७८,०००.००	४,२३,५९,३६७.०१	९१.५३	३९,१८,६३२.९९
१३३११ समानिकरण अनुदान	१०,१३,००,०००.००	१०,१३,००,००१.००	-१.	२१११२ पारिश्रमिक पदाधिकारी	४७,१९,०००.००	४१,९९,०००.००	८८.९८	५,२०,०००.००
१३३१२ शसर्त अनुदान	६,४८,००,०००.००	६,४८,६२,९५०.००	-६२,९५०.००	२११२१ पोशाक	७,२५,०००.००	५,१७,०००.००	७१.३१	२,०८,०००.००
१३३१३ विषेश अनुदान	५,००,००,०००.००	४,१०,८५,०००.००	८९,१५,०००.००	२११३१ स्थानीय भत्ता	४,००,०००.००	२,०७,५३३.६६	५१.८८	१,९२,४६६.३४
१३३१४ समपुरक अनुदान	२,७३,०००.००	२,७३,०००.००		२११३२ महंगी भत्ता	१०,८२,०००.००	५,५४,०००.००	५१.२	५,२८,०००.००
१३३१५ अन्य अनुदान	२,३९,२०,०००.००	२,३९,२०,०००.००		२११३३ फिल्ड भत्ता	१,१०,०००.००	८१,७००.००	७४.२७	२८,३००.००
प्रदेश सरकार	७०,३२,०००.००	७०,३२,०००.००		२११३४ कर्मचारीको बैठक भत्ता	३०,००,०००.००	२८,४१,५००.००	९४.७२	१,५८,५००.००
१३३११ समानिकरण अनुदान	७०,३२,०००.००	७०,३२,०००.००		२११३५ कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	५,००,०००.००	५,००,०००.००	१००.	
राजस्व बाडफाड	७,१६,८२,०००.००	४,७७,८५,९७९.१५	२,३८,९६,०२०.००	२११३९ अन्य भत्ता	१०,६०,०००.००	४,५५,५५७.००	४२.९८	६,०४,४४३.००
१४१७९ अन्य बाँडफाँड हुने राजस्व	७,१६,८२,०००.००	४,७७,८५,९७९.१५	२,३८,९६,०२०.००	२११४२ पदाधिकारी अन्य सुबिधा	१६,००,०००.००			१६,००,०००.००
अन्तरिक श्रोत	१,९७,८२,३७६.००	१,३३,३१,१३३.४३	६४,५१,२४०.००	२१२१४ कर्मचारी कल्याण कोष	५,००,०००.००	५,००,०००.००	१००.	
११३१३ एकीकृत सम्पति कर	३४,००,०००.००	२४,७५,५६८.५४	९,२४,४३०.००	२१२१९ अन्य सामाजिक सुरक्षा खर्च	१६,५०,०००.००	१६,४९,३९६.००	९९.९६	६०४.
११३२१ घरवहाल कर	२,००,०००.००	१२,०८,३५३.००	(१०,०८,३५३.००)	२२१११ पानी तथा बिजुली	८,००,०००.००	२,५८,६७२.५०	३२.३३	५,४१,३२७.५०

११४५१ सवारी साधन कर (सवारी दर्ता, वार्षिक सवारी कर तथा पटके सवारी कर)	५०,०००.००	२,१२५.००	४७,८७५.००	२२११२ संचार महसुल	१०,२०,०००.००	४,२५,३१६.००	४१.७	५,९४,६८४.००
११४७२ विज्ञापन कर	५०,०००.००		५०,०००.००	२२११३ सार्वजनिक उपयोगिताको सेवा खर्च	५,००,०००.००			५,००,०००.००
११६१३ व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	५,००,०००.००	१,२८,२००.००	३,७१,८००.००	२२२१२ इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	२८,५०,०००.००	१०,३४,१३२.२५	३६.२९	१८,१५,८६७.७५
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	२,००,०००.००	१३,६१६.००	१,८६,३८४.००	२२२१४ बिमा तथा नवीकरण खर्च	५,००,०००.००	१,२९,९६३.००	२५.९९	३,७०,०३७.००
१४२४३ सिफारिश दस्तुर	३,००,०००.००	१,१७,६१०.००	१,८२,३९०.००	२२२९१ अन्य सम्पत्तिहरूको संचालन तथा सम्भार खर्च	१८,००,०००.००	८,४०,०३५.००	४६.६७	९,५९,९६५.००
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	१,००,०००.००	६२,२५५.००	३७,७४५.००	२२३११ मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	३१,१८,०००.००	२०,६८,०८४.००	६६.३३	१०,४९,९१६.००
१४२४५ नाता प्रमाणित दस्तुर	५०,०००.००	२२,४००.००	२७,६००.००	२२३१२ पशुपंक्षीहरूको आहार	२,७०,०००.००	२,४०,०००.००	८८.८९	३०,०००.००
१४२४९ अन्य दस्तुर	४,५४,५२९.००	९२,२२,२९५.८९	(८७,६७,७६८.००)	२२३१५ पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	३०,००,०००.००	२६,३१,८२३.००	८७.७३	३,६८,१७७.००
१४३१२ प्रशासनिक दण्ड,जरिवाना र जफत	५०,०००.००		५०,०००.००	२२३१९ अन्य कार्यालय संचालन खर्च	५,००,०००.००	३,३०,२५७.००	६६.०५	१,६९,७४३.००
३२१२१ गत वर्षको नगद मौज्दात	१,४४,२७,८४७.००	७८,७१०.००	१,४३,४९,१३७.००	२२४११ सेवा र परामर्श खर्च	३३,०५,०००.००	३०,९१,५००.००	९३.५४	२,१३,५००.००
जम्मा	३३,८७,८९,३७६.००	२९,९५,९०,०६३.५८	३,९१,९९,३०९.००	२२४१२ सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	१०,००,०००.००			१०,००,०००.००
				२२४१४ सरसफाई सेवा	५,००,०००.००	१६,२९५.००	३.२६	४,८३,७०५.००

	शुल्क				
	२२४१९ अन्य सेवा शुल्क	१३,४०,०००.००	१२,३७,७५६.००	९२.३७	१,०२,२४४.००
	२२५११ कर्मचारी तालिम खर्च	५,००,०००.००	२,३९,७००.००	४७.९४	२,६०,३००.००
	२२५१२ सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	२८,३९,०००.००	२४,६९,८८१.००	८७.	३,६९,११९.००
	२२५२२ कार्यक्रम खर्च	५,३६,०९,३४७.००	४,१५,३७,७३८.००	७७.४८	१,२०,७१,६०९.००
	२२५२९ विविध कार्यक्रम खर्च	३८,५२,०००.००	१४,५८,०९०.००	३७.८५	२३,९३,९१०.००
	२२६११ अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	६,५४,०००.००	१,९८,०००.००	३०.२८	४,५६,०००.००
	२२६१२ भ्रमण खर्च	५४,५०,०००.००	२६,९९,३०४.००	४९.५३	२७,५०,६९६.००
	२२६१३ विशिष्ट व्यक्ति तथा प्रतिनिधि मण्डलको भ्रमण खर्च	१,००,०००.००	५०,६२०.००	५०.६२	४९,३८०.००
	२२७११ विविध खर्च	२७,०६,०००.००	२४,१७,३४२.००	८९.३३	२,८८,६५८.००
	२२७२१ सभा सञ्चालन खर्च	९,००,०००.००	२,९९,३७५.००	३३.२६	६,००,६२५.००
	२५३११ शैक्षिक संस्थाहरूलाई सहायता	४९,६४,०००.००	४९,६४,०००.००	१००.	
	२५३१२ स्वास्थ संस्थाहरूलाई सहायता	७,७३,९००.००	५,६५,६००.००	७३.०८	२,०८,३००.००
	२५३१४ धार्मिक तथा सांस्कृतिक संस्था सहायता	१,००,०००.००	१,००,०००.००	१००.	
	२७१११ सामाजिक सुरक्षा	५,३२,००,०००.००	३,५१,१७,९४९.००	६६.०१	१,८०,८२,०५१.००

	२७११२ अन्य सामाजिक सुरक्षा	३,५४,५२९.००	३,५४,५२९.००	१००.	
	२७२११ छात्रवृत्ति	१,५०,०००.००	१,५०,०००.००	१००.	
	२७२१२ उद्दार, राहत तथा पुनर्स्थापना खर्च	४,००,०००.००	४,००,०००.००	१००.	
	२७२१३ औषधी खरिद खर्च	९,८५,६००.००	९,६०,५९१.००	९७.४६	२५,००९.००
	२८१४२ घर भाडा	१५,७०,०००.००	९,७८,५६६.००	६२.३३	५,९१,४३४.००
	२८१४९ अन्य भाडा	११,००,०००.००	३,८३,२००.००	३४.८४	७,१६,८००.००
	पूंजीगत	१२,२४,५४,०००.००	८,१४,२३,२६१.००	६६.४९	४,१०,३०,७३९.००
	३१११२ भवन निर्माण	२,१०,९६,०००.००	६८,१९,०००.००	३२.३२	१,४२,७७,०००.००
	३१११३ निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च	१५,००,०००.००	१५,००,०००.००	१००.	
	३१११५ फर्निचर तथा फिक्चर्स	१५,८२,०००.००	१४,४७,४७८.००	९१.५	१,३४,५२२.००
	३११२१ सवारी साधन	४५,००,०००.००	२५,९७,५००.००	५७.७२	१९,०२,५००.००
	३११२२ मेशिनरी तथा औजार	१६,८०,०००.००	१५,८०,०००.००	९४.०५	१,००,०००.००
	३११३१ पशुधन तथा बागवानी विकास खर्च	१७,८०,०००.००	१५,४०,५२४.००	८६.५५	२,३९,४७६.००
	३११३२ कम्प्युटर सफ्टवेयर निर्माण तथा खरीद खर्च एवं अन्य बौद्धिक सम्पत्ती प्राप्ति खर्च	१५,००,०००.००	१४,६३,०११.००	९७.५३	३६,९८९.००
	३११५१ सडक तथा पूल निर्माण	३,८२,०६,०००.००	२,९३,९२,६५५.००	७६.९३	८८,१३,३४५.००

	३११५३ विद्युत संरचना निर्माण	९,६०,०००.००	१,५८,०४३.००	१६.४६	८,०१,९५७.००
	३११५४ तटबन्ध तथा बाँध निर्माण	२९,००,०००.००	२८,७०,२१७.००	९८.९७	२९,७८३.००
	३११५५ सिंचाई संरचना निर्माण	२६,००,०००.००	२५,८१,३७३.००	९९.२८	१८,६२७.००
	३११५७ वन तथा वातावरण संरक्षण	१२,५०,०००.००	८,००,०००.००	६४.	४,५०,०००.००
	३११५८ सरसफाई संरचना निर्माण	२०,००,०००.००	१०,००,०००.००	५०.	१०,००,०००.००
	३११५९ अन्य सार्वजनिक निर्माण	३,९४,००,०००.००	२,६७,७३,४६०.००	६७.९५	१,२६,२६,५४०.००
	३११७१ पूँजीगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	१५,००,०००.००	९,००,०००.००	६०.	६,००,०००.००
	जम्मा	३३,८७,८९,३७६.००	२४,२९,३६,६३३.४२	७१.७१	९,५८,५२,७४२.५८

८.१.७. गाउँपालिकाको प्रमुख योजनाहरु

१। बर्दगोरीया गाउँपालिका वडा नं. ५ मा सडक कालोपत्रे रकम रु ५ लाख
२। बर्दगोरीया गाउँपालिका वडा नं. ४ मा नदी तटबन्ध कार्य रु एक करोड
३। बर्दगोरीया गाउँपालिका वडा नं. २ मा सडक कालोपत्रे रकम रु ४० लाख
४। बर्दगोरीया गाउँपालिका प्रशासनिक भवन निर्माण ७ करोड
५। बर्दगोरीया धार्मिक क्षेत्र भित्र रहेको ताल निर्माण रकम रु ६० लाख

८.१.८. गाउँपालिकाको चल तथा अचल सम्पत्तिको विवरण

गाउँपालिकाको जिन्सी शाखाका अनुसार गाउँपालिकाको सेवालाई छिटो छरितो बनाउनका लागी रहेका तपशिल वमोजिमको भौतिक चल तथा अचल सम्पत्ति रहेको छ ।

तालिका नं..११४.गाउँपालिकामा रहेको अचल सम्पत्तिको विवरण

सि.नं.	भवनको नाम	भवन स्वामीत्व			भवनको प्रकृति : वटा		
		आफ्नै	भाडामा	वडा कार्यालय संयुक्तमा चलेको	गोटा	कच्ची	पक्की
१	कार्यालय भवन		भाडामा	छैन	१		पक्की
२							

तालिका नं.११५.गाउँपालिकामा रहेको चल सम्पत्तिको विवरण

सि.नं.	विवरण	स्थान	संख्या	कैफियत
१	जीप	कार्यालयमा	१	
२	एम्बुलेन्स	स्वास्थ्य केन्द्र	१	
३	मोटरसाईकिल	पालिका कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरुमा	१४	
४	स्कूटी	कार्यालय	१	
५				

८.१.९. सार्वजनिक जग्गा

तलिका न..११६ जग्गाको विवरण

सि.नं.	गाउँपालिका	कित्ता नं.	क्षेत्रफल (कठ्ठा)	कैफियत
१	सार्वजनिक जग्गा वार्ड नं. १		१०	
२	सार्वजनिक जग्गा वार्ड नं. ६		११	

८.२. संस्थागत सम्वन्ध र नागरिक संगठन

८.२.१. गाउँपालिका भित्र गठित विभिन्न नागरिक समुहहरु

बर्दगोरीया गाउँपालिकाराज्य पुर्नसंरचनाका क्रममा २०७१ सालमा गठन भएको नयाँ गाउँपालिका हो । नेपालको संविधान, २०७२ अनुसार स्थानीय सरकारको गठन पश्चात स्थानीय तहहरुले आफुलाई आवश्यकता भएका कानुनहरुको निर्माणपनि आफै गर्नुपर्ने कारणले गर्दा गाउँपालिकाले गाउँ क्षेत्र भित्र के कस्ता सहकारी, समुह संगठनहरु गठन गर्दा सम्पूर्ण नागरिकहरुलाई संगठित गर्न सकिन्छ भन्ने तर्फ अझै ध्यानाकर्षण गर्न सकेको छैन । त्यस कारण गाउँपालिका ६ वटै वडाहरुमा टोल विकास समुहहरुको गठनका साथै पुराना समुहहरुलाई सुदृढीकरण भई परिचालन गरेको पनि देखिदैन । वडा अनुसार केही अन्य समितिहरुको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

८.२.२ सामुदायिक संस्थाहरु (कृषि, पशुपालन, महिला वालवालिका) सम्वन्धि विवरण

गाउँपालिकाका विभिन्न विषयगत शाखाहरुबाट लिएको विवरण अनुसार एउटा सामुदायिक संस्था, ३२. वटा कृषक समूह, ११ वटा वन समूह, २३ वटा सहकारी संस्था, २९ वटा आमा सम्ह, ६ वटा टोल सुधार समिति, ४ वटा एद्यमी समूह गठन भएको देखिन्छ । त्यस्तै २ वटा नागरिक सचेतना केन्द्र तथा ९ वटा गै.स.स.हरु कार्यरत रहेको देखिन्छ । यस गाउंपालिकामा परम्परागत समूह जस्तै वडघर, गुठी तथा भेजा कार्यरत रहेको पाइन्छ । विषयगत समुहको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं ११७ सामुदायिक संस्था सम्वन्धि विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लब	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उद्यमी समूह	अन्य..
१		१४	१	६	५	३	६				
२	१		३	८	२		८	१	४	४	
३		३	३	४	२	३	५	१			
४											
५											
६		१५	४	५			१०		२		
जम्मा											

तलिका नं. ११८ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण		वचत रकम	लगानी रकम	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या	समेटेको परिवार			

		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा	(रु.)		
टोल विकास संस्था											
नागरिक सचेतना केन्द्र											
सृजना नागरिक सचेतनाकेन्द्र	३	२३	१	२४	४	५	१५	२४		४०००००	**ब्यापार, कृषि**

८.२.३. गैर सरकारी तथा अन्तर्राष्ट्रिय गै.स.स.सम्वन्धि विवरण

यस गाउँपालिकामा विभिन्न ५ वटा गैरसरकारी संघ संस्थाहरु प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रुपमा विभिन्न क्षेत्रमा कार्य गरिरहेका छन् । जसले गाउँपालिकासंगको साझेदरीमा सामाजिक, स्वास्थ्य, संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि र जलवायु सम्वन्धि गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरुमा कार्यक्रम गरिरहेका छन् । जसले गाउँपालिकाका विकासमा मद्दत पुगेको छ । गाउँपालिकाले यी संघ संस्थाका साथसाथै अन्य गाउँपालिकासंग सम्वन्ध नराखी काम गरिरहेका कुनै संघ संस्थाहरु भएमा तिनीहरुलाई पनि गाउँपालिकाको मुलद्धारमा ल्याउनु पर्दछ ।

तालिका नं..११९ गैरसरकारी संघ संस्थाको विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साझेदारको नाम
थाई नेपाल-धनगढी	बर्दगोरिया गा.पा.		पोषण सम्बन्धि	२	
सेवक नेपाल-लम्की	४,५,६ न.वडा		बिपन्न बर्ग ,समुदाय		
मर्सिकोप,धनगढी	बर्दगोरिया गा.पा.		बाल अधिकार		
CCS धनगढी	बर्दगोरिया गा.पा.		उद्धार		
फेड़ो	बर्दगोरिया गा.पा.		जातीय भेदभाव		

८.३ ऐन, नीति, नियम र कार्यप्रणाली

८.३.१ गाउँपालिका स्वीकृत ऐन, नीति, नियम, निर्देशिका तथा मापदण्डहरु

नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ८ मा उल्लेखित स्थानीय तहका एकल अधिकारहरुको कार्यान्वयनका लागी गाउँपालिका तथा गाउँपालिकालाई संघ र प्रदेश सरकारसँग नवाझिने गरी आफुलाई आवश्यक कानुन बनाउने अधिकार रहेको छ । सोही अधिकारको प्रयोग गर्दै बर्दगोरीया गाउँपालिकाले पनि अत्यावश्यक २१ वटा कानुनहरु बनाई कार्यान्वयनमा ल्याईसकेको छ । जसको विवरण निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

१। न्यायिक समितिले उजुरीको कारवाही किनारा गर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधिका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक

२। स्थानीय तहको उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७५

३। गाउँपालिका नगरपालिका आपतकालीन कार्य सञ्चालन विधि, २०७५

४। घ वर्ग इजाजत पत्र कार्यविधि

५। निति तथा कार्यक्रम २०७५

६। बर्दगोरिया आर्थिक ऐन २०७५

७। बर्दगोरिया क्षमता विकास तथा रोजगार कार्यक्रम निर्दशिका २०७५

८। बर्दगोरियागा.पा. विपद व्यवस्थापन कार्य विधि २०७५

९। बर्दगोरिया गाउँ कार्यपालिका कार्य विभाजन नियमावली २०७५

१०। बर्दगोरिया गाउँ कार्यपालिका कार्य सम्पादन नियमावली २०७५

११। बर्दगोरिया गाउँ कार्यपालिकाको बैठक संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७५

१२। बर्दगोरिया गाउँ सभा संचालन कार्यविधि २०७५

१३। बर्दगोरिया गाउँपालिका prodecure act for न्यायीक समिति

१४। बर्दगोरिया नमुना विद्‌यालय निर्देशिका २०७५

१५। बर्दगोरिया प्रशासकिय कार्यविधि २०७५

१६। बर्दगोरिया वस्तुगत विवरण कार्यविधी २०७५

१७। बर्दगोरिया विनियोजन ऐन २०७५

१८। बर्दगोरिया शिक्षा नियमावली

१९। बर्दगोरिया सर्वाङ्गिण विकास कार्यविधि २०७५

२०। बर्दगोरिया सहकारी ऐन २०७५

२१। बर्दगोरिया स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७५

८.३.२. न्यायिक समिति र सम्पादनगरेको मुद्दाको विवरण

नेपालको संविधानको धारा २१७ अनुसार आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विवाद निरुपण गर्नका लागी गाउँपालिका तथा गाउँपालिकालाई उपप्रमुख तथा उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा ३ सदस्यीय समिति गठन गर्ने अधिकार प्रदान गरेको छ । सोही प्रावधान अनुसार बर्दगोरीया गाउँपालिकाले पनि उपप्रमुखको संयोजकत्वमा न्यायिक समिति गठन गरेको छ । सो समितिले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्र पर्ने नगरवासीहरुका विवादहरु निरुपण गर्दै आएको छ ।

न्यायिक समिति गठन भएयता न्यायिक समितिमा ४२ वटा मुद्दाहरु दर्ता भईसकेका छन्, जसमध्ये २५ वटा मुद्दाहरु मिलापत्र तथा तामेली भईसकेको १२ वटा मुद्दाहरु विचाराधिनमा रहेका छन् भने ५ वटा मुद्दा अदालत वा अगाढी बढाइएका छन । उजुरीको किसिम र मुद्दाको अवस्था अनुसारको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तलिका नं. १२०.न्यायिक समिति

सि.नं.	प्रतिनिधिको नाम	प्द	वडा नं.	संम्पर्क नं.	कैफियत
१	भगवती देवी डगौरा थारु	संयोजक	४, निमुवाबोझी	९८१४६९७७०५	
२	टंकराज वली	सदस्य	३, रानीकुण्डा	९८००६६१४४६	
३	राज कुमार चौधरी	सदस्य	६, बासकोटी	९८१४६३५७४४	

तलिका नं. १२१.न्यायिक समितिले सम्पादन गरेका मुद्दाको विवरण

आ.व.	उजुरीको किसिम	जम्मा दर्ता संख्या	मिलापत्र/तामेली	अदातल वा अगाडी गएको	विचाराधिन	कैफियत
०७५/७६	बिबाद/मुद्दाहरु	४२	२५	५	१२	
०७४/७५	बिबाद/मुद्दाहरु	२३	१३	०	१०	

तलिका नं. १२२.उजुरीको किसिमअनुसार मुद्दाको विवरण

आ.व.	उजुरी	जगगा सम्बन्धी	लेनदेन सम्बन्धी	पालनपोषण सम्बन्धी	गाली व्ययज्जति वा कसटपिट	महिला हिंसा	ठगी
०७५/७६	जम्मा दर्ता भएका ४२	२४	८	३	७	०	०
०७४/७५	जम्मा दर्ता भएका २३	१३	७	०	०	२	१

स्रोत: प्रशासन शाखा, बर्दगोरीया नपा, २०७५